JULI ZEH

TEMİZE HAVALE

JULI ZEH

TEMİZE HAVALE

roman

metis

Juli Zeh

TEMİZE HAVALE

Juli Zeh 1974'te Bonn'da doğdu, Passau ve Leipzig'de hukuk eğitimini sürdürürken bir yandan da Leipzig'deki Alman Dili ve Edebiyatı Enstitüsü'nde öğrenim gördü. Ayrıca Avrupa Hakları ve İnsan Hakları konularında eğitim aldı, bir süre New York, Krakow, Zagreb ve Saraybosna'da bulundu. Avrupa Topluluğu'nun genişlemesine ilişkin hukuki sorunları konu alan *Recht auf Beitritt? Ansprüche von Kandidatenstaaten gegen die Europäische Union* (2002), köpek sahipleri için derlediği mizahi bir sözlük olan *Kleines Konversationslexikon für Haushunde* (2005) ve çeşitli gazete ve dergilerde yayımlanmış makalelerinden oluşan *Alles auf dem Rasen* (2006) adlı kitapları vardır. David Finck ve Oskar Ters ile genç Bosnalı yazarların eserlerinden oluşan *Ein Hund läuft durch die Republik* (2004) adlı bir antoloji de yayımladı. İlk romanı *Kartallar ve Melekler* (Metis, 2005) pek çok dile çevrildi. Türkçedeki diğer romanları *Oyun Dürtüsü* (Metis, 2007) ve *Serbest Düşüş* (Metis, 2010) olan Zeh, aralarında Humboldt Üniversitesi Deneme Ödülü (1999), Caroline-Schlegel Deneme Ödülü (2000), Alman En İyi İlk Kitap Ödülü (2002), Ernst-Toller Ödülü (2003) ve Per-Olov-Enquist Ödülü'nün (2005) de bulunduğu çeşitli ödüller kazanmıştır. Bosna gezisi izlenimlerinden oluşan kitabı *Sessizliğin de Sesi Var* yayın programımızda.

Metis Yayınları
İpek Sokak 5, 34433 Beyoğlu, İstanbul
Tel: 212 2454696 Faks: 212 2454519
e-posta: info@metiskitap.com
www.metiskitap.com

Metis Edebiyat
TEMİZE HAVALE
Juli Zeh

Almanca Basımı:
Corpus Delicti
© Schöffling & Co. Verlagsbuchhandlung GmbH
Frankfurt am Main, 2009
Türkçe Yayım Hakları © Metis Yayınları, 2009
Çeviri Eser © Sevinç Altınçekiç, 2010

İlk Basım: Ekim 2011

Yayın Yönetmeni:
Müge Gürsoy Sökmen

Yayıma Hazırlayan: Niyazi Zorlu
Kapak Tasarımı: Emine Bora

Dizgi ve Baskı Öncesi Hazırlık:
Metis Yayıncılık Ltd.

Baskı ve Cilt:
Yaylacık Matbaacılık Ltd.
Fatih Sanayi Sitesi No: 12/197-203
Topkapı, İstanbul Tel: 212 5678003

ISBN-13: 978-975-342-826-2

JULI ZEH

TEMİZE HAVALE

Çeviren:
SEVİNÇ ALTINÇEKİÇ

metis

Ben için

Önsöz

Sağlık, sadece hasta veya sakat olmama hali değil, fiziksel, ruhsal ve sosyal açıdan iyi olma halidir.

Sağlık, vücudun uzuvları, organları ve hücrelerindeki kusursuz yaşam akışı, ruhsal ve fiziksel uyum durumu, biyolojik enerji potansiyelinin engelsiz gelişimi olarak tanımlanabilir. Sağlıklı bir organizma çevresiyle işleyen bir etkileşim içindedir. Sağlıklı insan kendini zinde ve güçlü hisseder. Donanımlı olduğuna dair iyimser bir güvene, ruhsal bir güce ve sağlam bir maneviyata sahiptir.

Sağlık hareketsiz bir şey değil, tersine insanın kendisiyle girdiği dinamik bir ilişkidir. Sağlık ta yaşlılığa kadar yıllar ve onyıllar boyunca her gün korunup geliştirilmelidir. Sağlık sıradan bir şey değil, tersine geliştirilmiş bir standart ve azami bireysel performanstır. Görünür hale gelmiş iradedir, irade gücünün süreklilik içinde ifadesidir. Sağlık bireyi tamamlayarak toplumsal birlikteliğin mükemmel olmasını sağlar. Sağlık, doğal yaşama isteğinin amacı ve bu nedenle de toplumun, hukukun ve siyasetin doğal bir amacıdır. Sağlıklı olmaya uğraşmayan bir insan hastalanmaz, o zaten hastadır.

(Heinrich Eskici'nin Devlet Meşruiyetinin İlkesi Olarak Sağlık *adlı yapıtının Önsözünden, Berlin, Münih, Stuttgart, 25. baskı.)*

Karar

AĞIR CEZA MAHKEMESİ

1. *Hâkim: Dr. Ernest Takkeci, Ağır Ceza Mahkemesi başkan hâkimi.*
2. *Üyeler: Dr. Çelimsiz, Ağır Ceza Mahkemesi hâkimi, Bayan Sırık, hâkim.*
3. *Jüri üyeleri:*
   a) Irmgard Gehling, ev kadını,
   b) Max Maring, tüccar.
4. *Kâtip: Mahkeme asistanı Danner.*
5. *Davacı: Savcı Hav, iddia makamı temsilcisi.*
6. *Sanık: Mia Holl, Alman vatandaşı, biyolog.*
7. *Müdafi: Av. Dr. Lutz Gülyanak.*

Suç: Yöntemdüşmanı entrikalar.

YÖNTEM ADINA!

Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2. Ceza Dairesi'nin halka açık oturumunda:

Gereği düşünüldü:

1. *Sanığın yöntemdüşmanı entrikalar çevirerek, fikri içtima kuralı uyarınca bir terör savaşı hazırlama, milli barışı tehlikeye sokma, toksik madde kullanımı ve kamu huzuru için zorunlu olan testleri kasten reddetme suçlarını işlediği anlaşılmış; suçu işleyiş biçimine, suç kastının yoğunluğuna, suçun işlendiği yer ve zamanın özelliklerine göre, eylemlerine uyan,*

II. Belirsiz bir süre dondurulma cezası ile cezalandırılmasına,

III. Yargılama giderinin sanıktan tahsili ile hazineye gelir kaydına

karar verilmiştir.

Gerekçeler...

Asrın ortasında, günün ortasında

Büyüye büyüye birleşen şehirlerin etrafını saran tümsekler silsilesi ormanlarla kaplı. Radyo-TV kuleleri, bir zamanlar havaya devasa kirlilikler salarak bu gezegendeki varlığını kanıtlaması gerektiğine inanan bir uygarlığın pis soluğuyla nicedir griye boyanmayan yumuşak bulutları hedef alıyor. Kırk-elli yıl önce su taşkınına maruz kalıp faaliyetine son verilen taş ve kömür ocakları, sazların kirpik gibi çevrelediği bir gölün kocaman gözü misali oradan buradan gökyüzüne bakıyor. Denizlerden çok da uzak olmayan bir mesafede artık çalışmayan fabrikalarda kültür merkezleri var; faaliyetlerine son verilen birkaç kilisenin çan kulesiyle işlemeyen bir parça otoban nadiren ziyaret edilen, pitoresk bir açık hava müzesine ait.

Burada pis kokular duyulmuyor artık. Burada kazılan, tüten, söküp çıkarılan, yakılan bir şey yok artık; burada huzura eren bir insanlık doğayla ve kendisiyle de mücadele etmeyi bırakmış. Beyaz sıvalı cepheleriyle küçük, kutu gibi evler yamaçlara benek benek yayılıyor, birleşiyor ve nihayetinde teraslar halinde basamak basamak bir konut kompleksi oluşturarak büyüyor. Düz çatılar, adeta uçsuz bucaksız bir manzara halinde ufka kadar uzanıp gökyüzünün mavisini yansıtarak donakalan bir okyanusa benziyor: Güneş hücreleri birbirine bitişik, sayıları milyonlara varıyor.

Mıknatıslı tren rayları ormanı dümdüz yollar halinde her yönden delip geçiyor. Birbirleriyle buluştukları, yansıtmalı çatı denizinin ortasında bir yerde, yani şehrin ortasında, günün ortasında ve yirmi birinci asrın ortasında – işte orada başlıyor öykümüz.

Sulh mahkemesinin uzun mu uzun tutulmuş düz çatısının altında adalet tanrıçası İustitia rutin işlerini takip ediyor. F ile H harfleri arasındaki uzlaşma duruşmalarının gerçekleştirildiği 20/11 No'lu

odanın hava sıcaklığı tastamam 19,5 derecede tutuluyor, ne de olsa insanlar en iyi bu sıcaklıkta düşünür. Sophie, örgü hırkası olmadan asla işe gelmez; onu ceza mahkemeleri davalarında cüppesinin altına bile giyer. Sağında çözüp hallettiği dosya yığını bulunuyor; sol elinin altındaysa üzerinden geçmesi gereken daha küçük bir yığın var. Hâkim sarı saçlarını tepesinden atkuyruğu şeklinde bağlamış, bu haliyle de hukuk fakültesi amfilerindeki, bir zamanların o hevesli genç öğrencisine benziyor. Duvardaki projeksiyona bakarken kurşunkalemini çiğniyor. Kamu çıkarı temsilcisiyle göz göze geldiğinde kalemini ağzından çıkarıyor. Savcı Hav'la aynı dönemde okumuştu, Hav sekiz yıl öncesine kadar üniversite kantininde mikrobik yabancı maddelerle ağız temasından kaynaklanan boğaz enfeksiyonları hakkında sinir bozucu konuşmalar yapabiliyordu. Şanki ülkede kamuya açık bir bölgede mikrop kalmış gibi!

Hav Sophie'nin biraz uzağında oturuyor, belgeleri masanın büyük bir kısmını kaplamış, özel çıkarın temsilcisi ise ortak sıranın dar tarafına çekilmiş. Umumi uzlaşmayı vurgulamak amacıyla kamu çıkarıyla özel çıkar aynı masayı paylaşıyor; bu durum her iki temsilciye de rahatsızlık vermekle birlikte güzel bir hukuk geleneğini oluşturuyor. Hav sağ işaretparmağını kaldırdığında duvardaki projeksiyon değişiyor. Şu anda genç bir erkeğin fotoğrafı görünüyor.

"Adi suç," diyor Sophie. "Yoksa eski suçlamalar var mı? Sabıka?"

"Yok," diye hızla garantiliyor özel çıkarın temsilcisi. Gülyanak hoş bir genç adam. Utandığında bir eliyle tarayıp kopardığı saçlarını mümkün olduğunca fark ettirmeden yere süzülmeye bırakıyor.

"Yani kanda kafein değerlerinin bir defalık aşılması," diyor Sophie. "Yazılı uyarı, o kadar. Anlaştık mı?"

"Kesinlikle." Gülyanak başını, sorarcasına kamu çıkarı temsilcisine çeviriyor. Temsilci başını sallıyor. Sophie, soldaki yığından bir başka dosyayı sağa koyuyor.

"Peki, arkadaşlar," diyor Hav. "Sıradaki vaka bu kadar basit değil. Özellikle de senin hoşuna gitmeyecek, Sophie."

"Bir çocukla mı ilgili?"

Hav parmağını kaldırıyor, duvardaki görüntü değişiyor. Orta yaşlı bir erkeğin fotoğrafı görünüyor. Bütün vücudu çıplak. Önden ve arkadan. Dıştan ve içten. Röntgenler, ultrasonlar, beynin manyetik rezonans görüntüsü.

"Bu gördüğünüz baba," diyor Hav, "nikotin ve etanol gibi toksik madde suistimali nedeniyle birkaç kez yargılanmış. Bugün, Bebek Hastalıklarında Erken Tanı Kanunu'nu ihlal nedeniyle karşımızda bulunuyor."

Sophie'nin yüzüne endişe yerleşiyor.

"Bebek ne kadarlık peki?"

"On sekiz aylık. Kız. Baba, G2'deki ve G5 ile G7 arasındaki dönemlerde muayene yükümlülüklerini ihmal etti. Daha da kötüsü: Çocuğun taraması yapılmamış. Beyinde hasar meydana gelmiş olabilir, alerji hassasiyeti de kontrol edilmemiş."

"Ne rezalet ama! Böyle bir şey nasıl olabildi?"

"Sorumlu doktor sanığı birkaç kere yükümlülükleri konusunda uyarmış, sonunda da bir vasi talep etmiş. Esas meseleye gelirsek: Vasi eve girdiğinde zavallı bebeği perişan bir halde bulmuş. Yetersiz beslenme, sinirsel kusma ve ishal. Kelimenin tam anlamıyla kendi dışkısı içindeymiş. Birkaç gün daha geçse, geç kalınmış olunabilirmiş."

"Ne korkunç! Bu kadar küçük bir çocuk kendine bakamaz ki!"

"Adamın özel sorunları var," diye araya giriyor Gülyanak. "Tek başına babalık yapıyor ve..."

"Bunu anlıyorum. Ama yine de. Öz çocuğu!"

Teslimiyet anlamına gelen bir el hareketiyle Gülyanak aslında Sophie'nin görüşünü paylaştığını gösteriyor. Tam bu el hareketini sona erdirdiği anda duruşma salonunun kapısı açıldı. İçeri giren kişi kapıya vurmamıştı ve gereksiz gürültüden kaçınmaya da çalışıyor görünmüyordu. Her yere girebilen bir adamın doğallığıyla hareket ediyordu. Gerçek bir zarafetten taviz vermeden dozu iyi ayarlanmış bir lakaytlıkla takım elbisesi üzerine kusursuz bir biçimde oturmuştu. Saçları koyu, gözleri siyah, uzuvları uzun, ama biçimsiz ve hantal değildi. Hareketleri, gözleri yarı kapalı halde güneşin altında uyuklarken her an saldırıya geçebilen yırtıcı bir

kedinin aldatıcı sükûnetini hatırlatıyordu. Ancak Heinrich Eskici'yi daha yakından tanıyan biri, yerinde durmayan parmakları olduğunu ve ellerini pantolonunun cebine sokarak parmaklarının titremesini gizlemeyi tercih ettiğini bilir. Sokakta şimdi çıkardığı beyaz eldivenlerle dolaşır.

"*Santé*,[1] bayanlar, baylar."

Evrak çantasını ziyaretçi masasının üzerine koyarken sandalyesini düzeltiyor.

"*Santé*, Sayın Eskici!" diye sesleniyor Hav. "Yine heyecanlı öykü avına mı çıktınız?"

"Dördüncü kuvvetin gözü asla kapanmaz."

Savcı gülüyor, ama Eskici'nin şaka yapmadığını anladığında hemen susuveriyor. Eskici'yse öne eğilip alnını buruşturuyor ve özel çıkarın temsilcisini sanki pek tanıyamamış gibi süzüyor.

"*Santé*, Gülyanak," diyor her bir heceyi vurgulayarak.

Kendisine hitap edilen Gülyanak kaçamak bir selam verip bakışını evraklarına gömüyor. Eskici, pantolonunun ütü çizgilerini düzeltiyor, bacak bacak üstüne atıyor, bir parmağını yanağına dayıyor ve göze çarpmayan bir dinleyicinin duruşunu taklit ediyor, ki onun gibi bir adam için umutsuz bir teşebbüs bu.

"Davaya dönelim," diyor Sophie gösterişli bir mekaniklikle. "Kamu çıkarının temsilcisi ne öneriyor?"

"Üç yıl."

"Abartılı değil mi?" diye soruyor Gülyanak.

"Bence değil. Herife kızının hayatını tehlikeye attığını göstermemiz gerek."

"Uzlaşalım," diyor Sophie hızla. "Evinde geçirebileceği, iki yıl psikiyatrik tedavi içeren güvenlik tedbiri. Küçük kız için tıbbi bir vasinin atanması, baba için de yoğun bir tıbbi ve hijyenik eğitim. Böylece çocuğun başına bir şey gelmemesi garantilenir ve aileye ikinci bir fırsat verilir. Ne dersiniz?"

"Ben de tam bunu talep edecektim," diyor Gülyanak.

"Harika," diye gülümsüyor Sophie ve Hav'a dönüyor: "Gerekçeniz nedir?"

"Tıbbi ve hijyenik önlemlerin ihmali çocuğun sağlığını tehdit

eder. Ebeveynlik hakkı çocuğa zarar verme iznini içermez. Bir tehlikeye bilinçli olarak izin vermek, yasalar karşısında kasıtlı zarar vermekle eşdeğerdir. Bu nedenle ceza ağır müessir fiile göre takdir edilir."

Sophie not alıyor.

"Onaylandı," deyip dosyayı kenara bırakıyor. "Umalım ki mesele en iyi biçimde halledilmiş olsun."

Eskici, diğer yöne doğru bacak bacak üstüne atıp tekrar hareketsizliğe bürünüyor.

"Peki, devam edelim." Hav işaretparmağını kaldırıyor. "Mia Holl."

Sunum duvarında beliren kadın kırk yaşında olabileceği gibi yirmi yaşında da olabilir. Doğum tarihi, gerçeğin ne kadar da muallak olduğunu kanıtlıyor. Yüzüyse, salonda bulunanlarda da görülen, tüm yüzlere bir parça el değmemişlik, yaşsızlık, neredeyse çocuksuluk veren o özel ilksel saflık izlenimini etrafa yayıyor: bir ömür boyu acı nedir bilmemiş olan insanların ifadesini. Mia, izleyiciye güvenle bakıyor. Çıplak vücudu ince, ama yüksek direnme gücü barındıran kaslı bir bünye sergiliyor. Eskici doğruluyor.

"Yine bir adi suç sanırım." Sophie yeni dosyaya bakıp esnemesini bastırıyor.

"Adı tekrarlayın." Eskici'ydi bunu söyleyen. Yüksek sesle konuşmamış da olsa sesi salondaki her hareketi anında durduruyor. Üç hukukçu şaşkınlıkla başlarını kaldırıp ona bakıyor.

"Mia Holl," diyor Sophie.

Sinekleri kovalamak istermişçesine elini sallayan Eskici, hâkime müzakereye devam etmesini bildiriyor. Aynı zamanda da çantasından elektronik bir ajanda çıkarıp not almaya başlıyor. Sophie ile Gülyanak hızla birbirlerine bakıyor.

"Mesele nedir?" diye soruyor Sophie.

"Bildirim yükümlülükleri ihmali," diyor Hav. "İçinde bulunduğumuz ayın uyku raporu ve beslenme raporu teslim edilmedi. Spor performansı profilinde ani bir düşüş. Evde kan basıncı ölçümü ve idrar testi yapılmadı."

"Genel verilere bir bakalım."

Hav'ın el işaretiyle sunum yüzeyi üzerinde uzun listeler görüntüleniyor. Kan değerleri, kalori tüketimi ve metabolizma süreçleriyle ilgili bilgiler, ayrıca performans eğrileri içeren birkaç diyagram.

"Durumu iyi görünüyor," diyor Sophie ve bununla Gülyanak'a repliğini veriyor.

"Eski bir suçlama yok. İdeal bir biyografiye sahip başarılı bir biyolog. Ruhsal veya sosyal bozukluk emareleri yok."

"MEBA'dan yararlandı mı?"

"Şu âna kadar Merkezi Eş Bulma Acentesi'ne başvurmuşluğu yok."

"Zor bir dönem. Değil mi, beyler?" Hâkim, Hav'ın buruk ve Gülyanak'ın ürkmüş yüz ifadesine gülüyor. "Bu vakada bir uyarıdan vazgeçmeye ve yardım sunmaya hazırım. Açıklama mutabakatına davet."

"Benim için fark etmez," diyerek omuz silkiyor Hav.

"Zor bir dönem." Eskici gülümseyerek ekranına yazıyor. "Böyle de ifade edilebilir tabii."

"Sanığı tanıyor musunuz?" diye soruyor Sophie nezaketle.

"Malıkemenin ihtiyatlı tutumuna saygı duyuyorum." Gözlerinde çekici bir alayla göz kırpıyor Eskici Sophie'ye. "Siz de sanıkla bir kez karşılaşmıştınız, Sophie. Koşullar farklıydı o zaman."

Sophie düşüncelere dalıyor. Cildi zaten sağlıklı bir bronzluğa sahip olmasaydı kızardığını görebilirdik. Eskici ajandasını çantasına sokup ayağa kalkıyor.

"İşiniz bitti mi?" diye soruyor Hav.

"Nerde! Daha yeni başladı."

Eskici veda etmek için elini sallayıp salondan ayrılırken Sophie dosyayı kapatıp bir başkasını önüne çekiyor.

"Sıradaki, lütfen."

Karabiber

"Ses çocuk odasından geldi! Şöyle!" Lizcik elini merdiven tırabzanlarından çekip öne eğiliyor ve abartılı bir hapşırma taklit ediyor. "Hap-şu! Hap-şu!"

"Ciddi olamazsın." Pollcuk etrafına bakınıyor, sanki o an bir hayalet merdiven sahanlığından geçmiş gibi. "Yoksa bu..."

"Söyle, söyle!"

"Yoksa bu hapşırma olmasın!"

"Üstüne bastın! Çocuk odasından geldi! Yerimden nasıl fırladım, inanmazsın."

"Saçmalık!" Ekibin üçüncü üyesi Vızcık, kadınsı yuvarlaklıklardan yoksun, tıpkı bir fidan gibi boylu. Beyaz önlüğün yakasının üzerinde basık bir yüz dengesini bulmaya çalışıyor, iri gözleri karşısındaki kişiyi yansıtıyor. Çilleri olmasaydı da onun gibi bir kızın reşit olduğuna inanmakta zorlanırdı insan.

"Saçma olan nedir?" diye soruyor Pollcuk.

"Soğuk algınlığı yirmili yıllardan beri görülmemiştir."

"Bayan Kıvılcım!" Lizcik gözlerini deviriyor.

"Geçenlerde yine uyarmışlardı hatta," diye fısıldıyor Pollcuk.

"Gördün mü, Vızcık, Pollcuk SAĞDUYU gazetesini okuyor. Yüreğim ağzımda, kapıyı hızla açtım. Bir de ne göreyim? Yerde benim ufak kız, Ute'nin velediyle oturmuş burnunu karabiber poşetine sokmuş. Dünya şampiyonu gibi hapşırıyor."

"Demek doktorculuk oynuyorlarmış!" Pollcuk gülmeye başlıyor.

"Senin ufaklık da hastayı oynuyordu, demek." Şimdi Vızcık da gülüyor.

"Üstüne bastınız, çocuklar. Ama korkudan ödü kopan da bendim."

Üçü de, dün ve önceki gün, hatta ondan önceki bütün günler

nasıl bir arada durduklarını taklit etmek istercesine bir arada duruyorlar. Her zaman aynı resmin tekrarlarından oluşan zincir işte bu şekilde geleceğe doğru uzanıyor: Lizcik dezenfeksiyon makinesinin hortumundan destek alıyor, Pollcuk bakteriölçerin kutusuna dayanıyor, Vızcık da kollarını merdiven tırabzanına yaslıyor. Sokak kapısı açıldığında üçü de aynı anda susuyor. İşte tekrar görünüyor: koyu renk takım elbiseli adam. Yüzünün yarısını beyaz bir örtü gizliyor, ama ne kadar güzel olduğunu anlamak için gözlerine bir kez bakmak yetiyor.

"*Santé*! İyi günler, hanımefendiler."

"İyi günler," diyor Lizcik, elini ileri çıkardığı kalçasına koyuyor, "iyi bir gün artık bir şey yapmak zorunda kalmadığımız gün olurdu."

"Ama, bayım, şu şeyinizi takmanıza gerek yok!" Vızcık parmağını uzatarak adamın yüzünü işaret ediyor.

"Maskenizi kastediyor," diyor Pollcuk hızla.

"Burası bir koruyucu evi," diyor Lizcik. "Burada maskeye ihtiyacınız yok."

"Affedersiniz, akılsızlık ettim." Eskici, kafasının arkasındaki maske düğümünü çözüyor. "Girişte levha da vardı üstelik."

Maskeyi ceketinin cebine sokuyor. Ardından gelen sessizlik koruyucu evleri hakkında bir söylev verecek denli uzun. Ev ahalisinin istisnai güvenirlik sergilediği ikamet komplekslerinde hastalıkları önlemeye yönelik hijyenik görevler, kompleksin sakinleri tarafından üstlenilebilir. Hava değerlerinin düzenli ölçülmesi, çöp ve atık su kontrolüyle birlikte kamuya açık tüm bölgelerin dezenfeksiyonu bu görevlerdendir. Bu tür özyönetimin işlediği eve bir plaket verilir ve ev elektrikle su ücretlerinde indirim alır. Koruyucu evi inisiyatifi, her alanda çok başarılı. Hazine sağlık hizmetinde para tasarrufu ederken insanlar da topluluk bilinci geliştiriyor. Karanlık geçmişte halkın kamu hayatında temelde demokratik bir ortak etki yaratmak için fazlasıyla tembel veya aptal olduğunu her kim iddia etmişse – çok yanılıyordu. Koruyucu evlerinde insanlar kamu yararı adına işbirliği yapabileceklerini çok iyi kanıtlıyorlar. Bu işbirliği onlara keyif veriyor. Bir araya geliyor, tartışıyor, ka-

rarlar alıyorlar. Sözcüğün tam anlamıyla birlikte çalışıyorlar.

Merdiven sahanlığında beyaz önlüklü üç hanımefendinin arasında, keçilerce çevrelenmiş gururlu bir at gibi duran Heinrich Eskici koruyucu evi fikrinin geliştirilmesine önemli bir katkı sağlamıştı. Ama bu olaydan çok önce ünlenmişti. Ülkedeki herkes onun kim olduğunu bilir. Devam eden sessizliğin olduğu kadar şu anda patlayan yaygaranın nedeni de budur.

"Virüsler alsın!"

"Bu şey değil mi, hani..."

"O sizsiniz, değil mi?"

"Aman ya, Vızcık, adama öyle dik dik bakmasana, utandırıyorsun bizi."

Eskici bir elini göğsüne koyup eğiliyor.

"Çok teşekkür ederim, hanımlar. Acaba Bayan Holl burada mı oturuyor?"

"Mia!" diye bağırıyor Vızcık ellerini birbirine çarparak. Bir bilmece oyununda olsaydı, Heinrich Eskici'nin bütün komşular arasından Mia Holl'ü soracağını söyler ve haklı çıkardı. Vızcık kendisine pek itiraf edemese de: Onun için Mia özel biri.

"Bayan Holl, en üst katta oturuyor. Arkadaki terasta."

"Muhteşem bir ev," diyor Pollcuk. "Biyoloji insana iyi para kazandırıyor."

"Onu da hak ediyor," diyor Lizcik ciddi bir biçimde.

"Güzel," diyor Eskici. "Bayan Holl evde mi, peki?"

"Her zaman!" diye bağırıyor Vızcık. "Yani şu anda, demek istemiştim." Sır vermek istermişçesine Eskici'ye doğru eğiliyor. "Mia'yı pek göremiyoruz artık."

"Bayan Mia Holl," diye düzeltiyor Lizcik, "şu sıralar işe gitmiyor."

"Demek izinde?"

"Hiç de değil!" diye ağzından kaçırıyor Pollcuk. "Ah güzelim benim, hep yalnız! İlanlara bakıyor."

"Bizce," diyor Lizcik içtenlikle Eskici'ye, "Bayan Holl bir eş arıyor."

Eskici başını sallıyor. "Ben işime bakayım o zaman."

"Mia, namuslu biri."

"Tabii ki de, Vızcık."

"Hele bizimki gibi bir evde."

"Teşekkür ederim." Eskici, peş peşe sıralanan komşuları geçerken hepsine tek tek başıyla selam veriyor. "Bana çok yardımcı oldunuz. Bu güzel ev için de sizi tebrik ederim."

Ağızlar açık ama suskun kalırken, Eskici ve bacakları ve bütün o esnek vücudu merdivenleri çıkarken izleniyor.

İdeal sevgili

"Hayat çok anlamsız olsa da," diyor Mia, "insan bir biçimde ona katlanmak zorundadır ya, bazen canım bakır boruları rasgele kaynakla birleştirmek istiyor. Olur ya bir turnaya benzetebilirim belki. Ya da larvalardan oluşan bir yuva gibi iç içe geçmiş de olabilirler. Sonra da bu nesneyi bir kaidenin üzerine monte edip ona bir ad verebilirim: portatif yapılar, hatta: ideal sevgili."

Mia, sırtı odaya dönük, ara sıra bir şeyleri not ettiği birkaç kâğıt parçası da önünde yazı masasında otururken ideal sevgili, kendi saçı ve ikindi güneşinin ışığına sarılmış halde kanepenin üzerinde yatıyor. Güzeller güzeli kıpırtısız, Mia'nın söylediklerini anlayıp anlamadığı belli değil. Hatta Mia'yı algılayıp algılamadığını da sorabiliriz kendimize. Yoksa aslında bambaşka bir boyutta da boşluğa mı bakıyor, Mia da tesadüfen gözlerinin önünde, dünyaların çakıştığı bir noktada mı bulunuyor? İdeal sevgilinin bakışı, göz kapakları olmayan bir su hayvanının gözünü bir yere dikmesine benziyor.

"Tek amacım, ardımda bir şey bırakmak," diyor Mia. "Amaçsız bir şey yaratmak. Amacı olan her şey günün birinde bu amacını yerine getirdikten sonra tüketilir. Tanrının bile amacı insanları avutmaktı, peki, ne oldu: Onun da ebediyeti anlamını yitirdi. Anlıyor musun?"

Daire karman çorman. Sanki haftalardır kimse ortalığı toplamamış, havalandırmamış, hatta temizlememiş.

"Tabii ki anlıyorsun. Moritz söylemişti bunu. Şöyle demişti: Ebediyete ulaşmak isteyen hayatta kalmasının amacını bile izleyemez."

İdeal sevgili tepki vermeyince Mia sandalyesiyle kendi ekseni etrafında dönüyor.

"Beni kızdırmak istediğinde, sanatçı olmalıydın derdi bana. Ona göre doğabilimsel düşünme biçimi beni bozmuştu. Salt bakılan nesnenin değil, kendisinin de her şeyi oluşturan o devasa atom girdabının bir parçası olduğunu sürekli düşünmek zorunda kaldığında, insan bir nesneyi, hatta sevdiği bir varlığı nasıl izleyebilir ki diye sorardı. Görmek ve anlamak için sahip olduğumuz tek araç olan beynin, gördüğü ve anladığı şey ile aynı yapıtaşlarından oluştuğu gerçeğine insan nasıl dayanabilir? Nasıl bir şey ki bu, diye bağırırdı Moritz sonra, kendi kendine bakıp duran madde?"

İdeal sevgilinin maddeyle benzerliği çok az. Belki de bu yüzden onunla konuşmak Mia'nın hoşuna gidiyor.

"Doğabilimsel bilgi önce tanrısal dünya görüşünü yıkıp olayların odağına insanı yerleştirdi. Ardından da insanı, cevapları sunmaksızın, salt gülünç bir durumda bırakıverdi. Moritz bunu çok sık söylerdi, bu konuda hak da veriyordum ona. Düşüncelerimiz o kadar da farklı değildi. Yalnızca vardığımız sonuçlar farklıydı."

Mia, suçlamak için bir neden varmışçasına kalemiyle ideal sevgiliyi işaret ediyor.

"Sevgi için yaşamak istiyordu; insan onu dinlediğinde sevginin, hoşuna giden her şey için kullandığı herhangi bir kelime olduğunu düşünürdü. Sevgi doğaydı, özgürlüktü, kadınlar, balık tutmak, düzeni bozmaktı. Farklı olmaktı. Düzeni daha da bozmaktı. Bütün bunlara o, sevgi diyordu."

Mia tekrar yazı masasına dönüp konuşmayı sürdürürken not alıyor.

"Bunları bir kenara not etmeliyim. Onu not etmeliyim. İnsan beyni edindiği bilgilerin yüzde 96'sını birkaç gün sonra ayıklıyor. Yüzde dört Moritz yeterli değil. Yüzde dörtlük bir Moritz'le yaşamaya devam edemem."

Bir süre inatla yazıyor, sonra başını kaldırıyor.

"Sevgiden söz ettiğimizde kırıcı olurdu. Sen, diyordu bana, doğabilimcisin. Dostlarınla düşmanlarını yalnızca elektron mikroskobundan görürsün. *Sevgi* kelimesini telaffuz ettiğinde sanki ağzında yabancı bir madde varmış gibi hissediyorsundur. Bu kelimede sesinin tonu değişiyor. *Sevgi*. Yarım oktav daha yüksek. Gırtla-

ğın büzüşüyor, Mia, tiz bir ses çıkıyor, *sevgi.* Çocukken aynanın önünde bile çalışmıştın. *Sevgi.* Bu sırada kendi gözlerine bakıp *sevgi* sözcüğünü zorlaştıran nedir diye sorup durmuştun. Durum şu ki, Mia, bu kavramı doğru telaffuz edemiyorsun işte. Senin için doğal olmayan bir damak şekli talep eden yabancı bir dile ait bu kelime. Söyle bakayım, seni *seviyorum*, Mia! Söyle: Hayatta en önemli şey *sevgidir*. Sevgilim benim, sevgilim. Beni seviyor musun? – İşte hemen arkanı dönüveriyorsun, Mia! Vazgeçiyorsun!"

Mia bir kez daha çalışma sandalyesinde dönüyor, bu sefer hırçınca.

"Son cümlesi neydi? 'Hayat, insanın ret de edebileceği bir tekliftir.' Neredeydi peki onun sevgisi? İnsanın beynine zımba gibi kazınan cümleler vardır, öyle ki yakanı onlardan kurtarıp da düşünemez hale gelirsin. Nasıl unutabilirim bunu? Nasıl *unutmamalıyım* bunu? Onu tanıyordun, herhalde benden daha iyi. Onu ne kadar çok sevdiğimi biliyor muydu, bilmiyorum. Onu yeterince özleyebilecek durumda olup olmadığımı da bilmiyorum," diye bağırıyor Mia.

"Saçmalama," diyor ideal sevgili. "Gece gündüz, başka bir şey yaptığımız mı var? Onu özlüyoruz. Beraberce. Gel yanıma."

Mia ayağa kalkıp kollarını açarak ideal sevgiliye doğru yürürken kapı zili çalıyor.

Hoş bir jest

Zamanın durduğu anlar vardır. İki insan birbirinin gözlerinin içine bakar: Kendi kendine bakan madde. Başların arkasından sonsuza doğru uzatılabilen bir görüş alanı etrafında döner bütün dünya birkaç saniyeliğine. Yanlış anlamaları önlemek amacıyla burada ilk bakışta aşktan söz edilmediği belirtilmeli. Şu anda Mia ile Eskici arasında olup biteni bir hikâyenin başındaki sessiz velvele olarak adlandırabilirdik.

Mia ona kapıyı açtı, ve bir süre kimse tek kelime etmiyor. Eskici'nin ne düşündüğünü anlamak zor; herhalde Mia'nın içindeki ev sahibini keşfetmesini bekliyordur. Sabırlı bir erkek. Belki de saygı gösteriyor, eşikte nezaketle bekleyip nasıl garip bir durumda olduğunu anladığı için de ona zaman vermek istiyor. Ne de olsa, insanın hayalinde çok kereler ve farklı biçimlerde ölesiye işkence ettiği birinin birdenbire kanlı canlı önünde dikilivermesi her zaman görülmez.

"Garip," diyor Mia, dili çözüldüğünde. "Televizyon açık da değil. Ama karşımdasınız."

Bunun üzerine Eskici gözalıcı, içten bir şekilde gülümsüyor; onu yalnızca medyadan tanıyanlar böyle gülümseyebileceğine ihtimal vermez. Özel bir gülümseme bu. Şöhretine rağmen kişiliği hiç değişmemiş bir insanın gülümsemesi.

"*Santé*," diyerek sağ eldivenini çıkarıp Mia'ya çıplak elini uzatıyor. Çekinerek parmaklarını değdirmeden önce Mia bu eli egzotik bir böcekmiş gibi inceliyor.

"Sanki eski bir filmden çıkmış hoş bir jest," diyor. "Size pek yakıştıramadım. Hastalık bulaştırırım diye korkmuyor musunuz?"

"Hayatta en önemli şey şıklıktır, Mia Holl. İsteri de şıklığın en azılı düşmanıdır."

"Yüzünüz," diyor Mia dalgın dalgın, "sanırım bir tür yafta. Her fikre yapıştırılabilir."

"İçeri girebilir miyim?"

"Benden kardeşimin katiline içecek bir şey ikram etmemi mi istiyorsunuz?"

"Elbette, hayır. Böyle sıradan bir değerlendirme yapmayacak kadar zekisiniz. Ama gerçekten de içecek bir şey isterim. Bir fincan sıcak su."

Eskici, Mia'nın yanından geçip daireye giriyor ve ideal sevgilinin hızla kenara çekildiği kanepeye yöneliyor. Oturur oturmaz ona sanki kanepe kendisi için yapılmış gibi geliyor. İdeal sevgilinin iğrenen bakışını fark etmiyor; bunun nedeni bu sefer pervasızlığı değil, ideal sevgiliyi göremiyor oluşudur.

"Beni yanlış tanımanızı istemem: Kardeşinizi katletmedim. Kendisini asmak için kullandığı misinayı nereden bulduğunu sormamız belki daha doğru olur."

Mia, odanın ortasında duruyor, kollarını çaprazlayıp parmaklarını üst kollarının etine batırıyor, sanki kendi vücuduna tutunmak istiyor, ya da özgür kalıp Heinrich Eskici'yi boğazlamasınlar diye ellerini zaptetmek.

"Siz..." diye zorla konuşuyor Mia, "siz, nefretimi hafifletmeye hiç uğraşmayın."

Eskici tatlı tatlı gülümseyebiliyor da; dahası ellerini saçından geçiriyor.

"Nefret etmenizde sakınca yok," diyor. "Sizinle konuşmaya geldim. Evlenmeye değil."

"Umarım bağışıklık sistemlerimiz evlenmemize izin vermez."

"Garip ama gerçek," diye parmağını burnuna götürüyor Eskici, "bağışıklık sistemlerimiz uyuşuyor."

"Garip ama gerçek," diyerek ideal sevgili de bir parmağını burnuna götürüyor, "düşündüğümüzden daha büyük bir dallamasınız."

"Mantıklı olmaya çalışalım." Mia sesini tekrar kontrol altına alabildi. "Siz ve pis çığırtkan bölüğünüz Moritz'e karşı bir kampanyaya girişmeseydi belki hüküm giymezdi. Hüküm giymeseydi intihar etmezdi."

"İşte böyle, böyle daha çok hoşuma gidiyorsunuz." Eskici sağ dirseğini, ideal sevgiliye sarılmak ister gibi kanepenin arkalığına yerleştirdi. "Mantıklı düşünmek bana yakıştığı kadar size de yakışıyor. Bu nedenle düşüncenizdeki hatayı hemen göreceksiniz. Nedensellik asla suçla özdeş değildir. Yoksa büyük patlamayı da kardeşinizin ölümünden sorumlu tutmanız gerekirdi."

"Belki de sorumlu tutuyorum." Dünya, yörüngesindeki bir çukura giriyor, Mia sersemliyor, yazı masasına dayanmak isterken boşluğa uzanıyor. "Büyük patlamayı mahkûm ediyorum. Evreni mahkûm ediyorum. Moritz'le beni dünyaya getirdikleri için annemle babamı mahkûm ediyorum. Onun ölümünden sorumlu olan her şeyi ve herkesi mahkûm ediyorum!"

"Hadi, gelin. Size yardım edeyim."

Eskici ayağa kalkıyor, dizleri üzerine çöken Mia'nın kalkmasına yardım ederek onu kanepeye götürüyor. Mia'nın alnına düşen perçemi usulcacık kenara itiyor.

"Ona dokunma!" diye tıslıyor ideal sevgili.

"Gidip birer fincan sıcak su yapayım." Eskici mutfağa doğru gözden yitiyor.

Genetik parmak izi

Burada bahsi geçen vakanın üzerinden çok zaman geçmedi. Olgulara bakıldığında şaşırtıcı derecede basit bir olay olduğu anlaşılıyor. Moritz Holl, 27 yaşında, nazik ve aynı zamanda inatçı bir erkek; ebeveyni ona "hayalperest", arkadaşları "özgür düşünür" ve kız kardeşi Mia da çoğu kez "kaçık" derdi, sıradan bir cumartesi gecesi polise korkunç bir keşif bildirmişti. Verdiği bilgilere bakılırsa, ilk randevu yerleri olan Güney Köprüsü'ne vardığında Sibylle adındaki genç bir kadını ne sevimli ne de sevimsiz, sadece ölü bulmuştu. Şoka giren Moritz, ifadesi alındıktan sonra eve gönderilmişti. İki gün sonra da tutuklanmıştı. Tecavüze uğrayan kızın vücudunda spermi bulunmuştu.

DNA testi hazırlık soruşturmasını sonlandırmıştı. Aklı başında her insan genetik parmak izinin eşsiz olduğunu bilir. İkizler bile mutlaka aynı kalıtım malzemesine sahip değildir, Moritz'in de genetik eşsizliğin ne anlama geldiğini çok iyi bilen doğabilimcisi bir kız kardeşi vardı. Böyle bir kanıta dayalı olarak verilen hüküm, rutin bir hukuki işlemdir. Katiller böyle durumlarda itiraf ederler. Er ya da geç, mutlaka itiraf ederler. Belki itiraf etmek vicdanlarını rahatlatır; belki bu şekilde kamuoyundan af dilerler. Ama Moritz olguları görmezden gelmişti. Sibylle'ye tecavüz etmediği, onu öldürmediği konusunda ısrar etmişti. Seyirci televizyondaki ikindi programının önünde oturup davanın hızla sonuçlanmasını beklerken,[2] Moritz kocaman açılmış mavi gözleriyle, soluk yüzü kendine duyduğu özgüvenle sertleşmiş halde masum olduğuna yemin etmişti. Her fırsatta kulağa bir pop şarkısı nakaratı gibi yerleşen bir cümleyi tekrarlamıştı: "Gafletinizin sunağında kurban ediyorsunuz beni."

Son dönemin hukuk tarihinde böyle davranan bir katil görül-

memişti. İyi işleyen bir devletin vatandaşları, insanlığın varoluşunun en karanlık köşelerinde ve tam da burada kamusal ve kişisel iyiliğin dengelenmesine alışmışlardır. Moritz'in mahkemedeki çıkışları bir basın skandalına yol açmıştı. Azminden hoşlanan ve hükmün infazının ertelenmesini talep eden sesler duyuluyordu. Başkalarıysa sadece bu vahşi suç yüzünden değil, özellikle de inatçılığı yüzünden ondan gitgide daha fazla iğrenir olmuşlardı.

Bütün bu tartışmaların ortasında, Moritz'le akrabalığı birdenbire hukuk makamlarının korumak zorunda oldukları karanlık bir sırra dönüşen Mia vardı. Gündüz işine gidip vücudunu sağlıklı ve formda tutma görevlerini yerine getirirken akşamları gizlice hapishaneye gidiyordu. Geceleri uyumak yerine bir kaba kusuyordu, sonra da kabı sokaktaki kanalizasyon deliğine boşaltıyordu ki tuvaletteki alıcılar atık suda yükselmiş mide asidi konsantrasyonunu ölçemesin. Eskici'nin yazıları elbette kamuoyundaki tartışmanın önemli, hatta en önemli parçasını oluşturuyordu. Mutedil bir pozitivistin ve YÖNTEM'in inançlı bir savunucusunun söyleyeceği ve yazacağı şeyler dışında bir şey söyleyip yazmış değildi aslında – şimdi de mutfakta uğraşırken Mia'ya bütün bu olup bitenleri tekrar anlatıyor.

İfratsız, tefritsiz ideolojiler

"Toplumumuz hedefine ulaştı," diyor Eskici su ısıtıcısını doldururken. "Geçmişin tüm sistemlerinin tersine, ne piyasaya ne de bir dine itaat ediyoruz. İfratlı, tefritli ideolojilere ihtiyacımız yok. Sistemimizi meşrulaştırmak için halkın egemenliğine bel bağlamış bağnaz inanca da ihtiyacımız yok. Doğrudan biyolojik yaşamın varoluşundan ortaya çıkan bir gerçeğe dayanarak salt akla boyun eğiyoruz. Zira her canlıda ortak *bir* özellik vardır. Her hayvanı, her bitkiyi, özellikle de insanı farklı kılar: mutlak, bireysel ve kolektif hayatta kalma arzusu. İşte bu arzuyu toplumumuzun dayandığı o büyük uzlaşmanın temeli olarak yüceltiyoruz. Bir YÖNTEM geliştirdik ve bu YÖNTEM her bireye mümkün olduğunca uzun, sorunsuz, başka bir deyişle sağlıklı ve mutlu bir yaşam garantilemeyi hedefliyor. Acı ve üzüntüden uzak bir yaşam. Bu amaçla da devletimizi çok karmaşık biçimde organize ettik, kendisinden önceki bütün sistemlerden çok daha karmaşık. Yasalarımız, bir organizmanın sinir sistemi gibi hassas, ince bir ayarla çalışıyor. Sistemimiz mükemmel, mucizevi bir biçimde yaşamaya muktedir ve bir vücut denli güçlü – pek tabii bir o kadar narin. Temel kurallardan birinin hafifçe ihlali bile bu organizmayı ağır yaralayabilir, hatta öldürebilir. Limon alır mısınız?"

Mia bir damla limon istiyor, Eskici'nin kendisine uzattığı sıcak su iyi geliyor. Eskici karşısındaki koltuğa oturup fincanına üflüyor.

"Ne demek istediğimi anlıyor musunuz?"

"Bir DNA testinin inanılırlığını sorgulamak için mantıklı bir olasılığın olmadığını," diye alçak sesle yanıtlıyor Mia.

Eskici başını sallıyor.

"DNA testi hatasızdır. Hatasızlık da YÖNTEM'in temel direkle-

rinden biridir. Eğer bir kural akılcı ve her durumda geçerli, yani hatasız değilse, bu ülkenin insanlarına bu kuralın varlığını nasıl açıklayabiliriz? Hatasızlık sağduyunun bizi mecbur kıldığı bir azmi gerektirir."

"Mia," diyor ideal sevgili, "adam formüllerle konuşuyor. Adam bir makine!"

"Olabilir."

"Sağduyu," diye bağırıyor ideal sevgili, "birinin haklı çıkmak isteyip de nedenini açıklayamamasıdır!"

"Bir dakika bekle."

"Efendim?" diye soruyor Eskici.

"İnsani olanın karşısında hatasızlık ne anlama gelir?" diye soruyor Mia ona dönerek.

"Nereye varmak istediğinizi biliyorum."

"Kurallar, önlemler, işlemler," diyor Mia, "inançlarını, bilimsel görüşlerini, bütün *hakikatlerini* birkaç on yılda bir değiştiren insanlar tarafından tasarlandıysa nasıl hatasız olabilir? Kardeşimin *tüm bunlara rağmen* masum olabileceğini kendinize hiç sormadınız mı?"

"Hayır," diyor Eskici.

"Peki neden?" diye soruyor ideal sevgili.

"Peki neden?" diye soruyor Mia.

"Bu soru nereye varabilirdi ki?" Eskici fincanını masaya bırakıp öne eğiliyor. "Vakalarla ilgili bireysel karar vermelere mi? İstediğinde merhametli, istediğinde sert olabilen bir kral gibi, yüreğin keyfi hükümranlığına mı? Kimin yüreği karar vermeliydi? Benimki mi? Sizinki mi? Hangi hukuk yatardı ardında? Doğaüstü bir adaletin iktidarı mı? Tanrıya inanıyor musunuz, Bayan Holl?"

"Ne ben ona inanıyorum, ne de o bana. Karşılıklı bir durum bu."

"Peki Bay Eskici'nin dayanağı ne?" diye soruyor ideal sevgili. "Kendisinin bile inanmadığı, ona da inanmayan akılcı bir nesnellik mi?"

"Yani," diyor Mia. "Duygusallık ne de olsa kötü bir akıl hocasıdır. *Per definitionem,* yani tanımı gereği genel geçer değildir."

"Akıl da bir yanılsamadır," diye hızla cevap veriyor ideal sevgili. "İnsanın duygularının toplamını içine soktuğu bir kostümden başka bir şey değildir."

"Bu romantik anakronizmler yetti artık!" diye bağırıyor Mia.

"Moritz'in uğruna can verdiği o entelektüel safsatalar da yetti!"

"Bayan Holl!" Eskici, biçimli elini sis bulutlarını kovalamak istercesine sallıyor. "Kendi kendinize konuşmayı bırakın. Bir insanı kaybettiniz. İnancınızı değil."

"Moritz'in ömrü boyunca hor gördüğü bir inancı," diyor ideal sevgili.

Mia ideal sevgiliye uyarıcı bir bakış atıp pencereye gitmek için ayağa kalkıyor. Güzel bir gün, albümin içeren sağlık ürünleri reklamlarından çıkma bir gün. Mia perdeleri kapatma isteğine güçlükle karşı koyuyor. Güneş, evlere servisten arta kalan yarı boş yemek kutularını, yere atılmış giysileri ve bütün köşelerde toz topaklarını keşfediyor. Yirminci yüzyılın kokusu sarmış etrafı. Her geçen dakikayla parlak ışık sanki odadaki dağınıklığı artırıyor.

"İki yol arasındaki bir ayrıma bakıyorum," diyor Mia. "Yollardan birinin adı talihsizlik, diğerininse felaket. Ya YÖNTEM'i için akılcı bir alternatifin bulunmadığı sisteme lanet edeceğim ya da kendi varoluşuma inandığım denli masumiyetine inandığım kardeşime duyduğum sevgiye ihanet edeceğim. Anlıyor musunuz?" Hızlı bir hareketle dönüyor Mia. "Yapmadığını *biliyorum*. Şimdi ne yapmalıyım? Hangisine karar vermeliyim? Yıkılışa mı, düşüşe mü? Cehenneme mi, Araf'a mı?"

"Ne o – ne de diğeri," diyor Eskici. "Öyle durumlar vardır ki ne bu ne de diğeri ihtimal olur, tam tersine bizzat karar vermek hata olur."

"Şimdi bu... sistemdeki boşlukları kabul ettiğiniz anlamına mı geliyor?"

"Elbette." Şimdi de gülümsemesi şaşırtıyor. Koltukta otururken gözlerini kaldırıp Mia'ya bakıyor. "Sistem insanidir, bunu demin siz kendiniz belirlediniz zaten. Elbette boşlukları var. İnsani olan, içinde yeni doğanlar gibi kör ve sağır süründüğümüz zifiri karanlık bir odadır. Yapabileceğimiz tek şey sürünürken başımızı

bir şeylere olduğunca az çarpmaya çalışmaktır. Hepsi bu."

"Başımızı çarpmak mı? Benim başım çoktan paramparça oldu."

"Bence değil, kendi gözlerimle öyle olmadığını görüyorum." Eskici bir kolunu uzatıp tam da Mia'nın alnının ortasını işaret ediyor. "Önemli olan tüm bunları aşmaktır. Kardeşiniz için yas tutun, Mia. Elinizden geldiğince yas tutun. Bunu yaparak normale dönersiniz. Bazı ihmalleriniz yüzünden makamların dikkatini çektiniz."

"Öyle durumlar vardır ki, içlerinde..." diye başlıyor Mia, ama Eskici eliyle susturuyor onu.

"Mazeret öne sürmeyin, buna hiç ihtiyacınız yok. Sizi açıklama yapacağınız bir mülakata çağıracaklar, o kadar. Teklifi kabul edin. Etrafı toplayın. En azından umutsuzluğun dış işaretlerini yaşamınızdan silip çıkarın. Hâlâ *sizin* yaşamınız bu. Kontrolü elinize geçirin."

"Başka bir şey yapmayı düşünmüyorum zaten," diyor Mia alçak sesle.

"Buna çok sevindim." Eskici koltuktan öyle bir heyecanla fırlıyor ki sanki hemen ortalığı toplamaya girişecek. Mia işkilli işkilli ona bakıyor.

"Yanınızda bir süpürge de mi getirdiniz? Umutsuzluğu silip süpürmek için?"

Eskici duruşunu hemen düzeltip ellerini pantolon ceplerine sokuyor.

"Bakın ilginç bir soru geldi aklıma," diyor Mia. "Çok meşgul bir adamsınız. Sohbet edecek nitelikli arkadaşlar bulamadığınıza inanamam. Yoksa beni evlat edinmeyi mi planlıyorsunuz?"

"Diğer bir deyişle," diyor ideal sevgili, "ne mok yemeye buraya gelmiş?"

"Size bir öneride bulunmak için geldim."

Eskici odanın içinde dolanmaya başlıyor ve Mia'nın kondisyon bisikletindeki eksik durum göstergesini okumaktan kendini alıkoyamıyor.

"Biraz önce konuştuklarımız yalnızca sizi değil, bütün ülkeyi ilgilendiriyor. Çok geçmez hukuk, sosyoloji, psikoloji ve politika

alanlarında kardeşinizin vakasıyla ilgili ilk doktora çalışmaları yayımlanır. Moritz Holl *davası* dipnotların kralı olmaya terfi edecek. Nasıl olur da YÖNTEM bir sanığın suçunu şüphe götürmeksizin belirler, ama sanık yine de masum olduğunu iddia eder? Böyle bir vakada kamu yararı ve kişisel yarar arasında neden böylesi büyük bir uçurum vardır? Bir arada yaşamamıza dair temel sorulardır bunlar. YÖNTEM'in, her seferinde baştan sorulup ele alınması gereken temel soruları."

Mia şaşkın şaşkın bakarak Eskici'nin adımlarını izliyor.

"Sorulup ele alınması mı? Yoksa benimle, nasıl diyeyim – eleştirel bir röportaj mı yapmak istiyorsunuz?"

"Farklı bir konuşma yapmak istiyorum. Portrenizi çıkarmak istiyorum, Mia. SAĞDUYU için. Gazetecilik, uzun zamandır şamata bittikten sonra yoluna devam eden gezgin bir sirk değil artık."

"Gülmekten kırılacağım," diyor ideal sevgili. "Gülemesem de."

"YÖNTEM gibi temiz bir sistemin bile ardında ne tür trajedilerle zıtlıkların bulunduğunu gösterebiliriz. Buna rağmen tekrar tekrar aklın yoluna inanmanın neden gerekli olduğunu. İyi bir vatandaş sürüyle birlikte yürüyen koyun değildir. İyi bir vatandaş krizler ve kuşkular yaşar, ardından da ortak davayı daha da çok savunur. İnsanlara işte bunu gösterebilirsiniz, Mia Holl. Bunu bir düşünün. Zararlı çıkmazsınız."

"Bunu yaparsan," diyor ideal sevgili, "seni terk ederim."

"Terk edemezsin," diyor Mia. "Moritz'in bana hediyesisin."

Eskici, duraksıyor.

"Neredeyse sizden korkacağım, Bayan Holl."

Arada plastik cam var

"Keşke en azından onu da yapabilseydik," diyor Mia. Sonsuzluğun üzerine giydiği yarı şeffaf bir elbiseymiş gibi zamanın ince dokuması içinden baktığımızda, Mia' yla Moritz'i, bundan dört hafta öncesinde, hapishanenin çıplak bir odasında görürüz. İlk kez görüyormuşçasına inceleyerek bakıyorlar birbirlerine.

"Neyi yapabilseydik?" diye soruyor Moritz.

"Sana bir eş bulmayı."

Aralarında, ortasını küçük deliklerden oluşan bir yıldızın süslediği bir plastik cam var. Bu deliklerden birbirlerini duyup, yüzlerini güvenlik görevlisinin onları uyarmasına yol açacak şekilde cama yaklaştırdıklarında birbirlerinin kokusunu da alabiliyorlar.

"Boş ver, önemli değil," diyor artık geçmişe gömülen Moritz. "Ben buldum bir tane."

"Bir tane *ne* buldun?"

"İdeal bir sevgili. Biraz huysuz, ama ekseriyetle iyi anlaşıyoruz. Yalnız değilim."

Moritz hareket ettiğinde, altı aydır elbiselerinin yerine geçmiş olan kâğıttan beyaz giysisi hışırdıyor. İki parmağını cama koyuyor, Mia da kendi tarafından bu noktaya dokunuyor. Güvenlik görevlileri, Mia keyifleri yerine gelsin diye laboratuvardan küçük plastik poşetler içinde kafein tozu getirmeye başladığından beri bu kadarına izin veriyorlar. Mia'yla Moritz birbirlerine gülümsüyor. Aslında bağırıp çağırmayı, bir şeyleri parçalamayı, ya da yalnızca ağlamayı istedikleri halde gülümsemeyi öğrendiler.

"Ne diyorum, biliyor musun," diyor Moritz. "Sana ödünç vereyim onu. Al, yanında götür."

"Hayali sevgilini yanıma mı alacağım?"

"İyi olurdu bence. Böylece yakında tekrar görüşeceğimize inanmak daha kolay olur. İdeal sevgili seni bana geri getirecektir. Yanında uzun süre dayanabileceğini düşünemiyorum da!"

"Hayal gücüm böyle oyunlara yetmez."

Moritz, alışkanlıkla alnını kırıştırıyor. O esnada sanki bütün yüzü gözlerin arasındaki bir nokta etrafında yükselmek istiyor.

"Sende bol bol var ondan," diyor Moritz. "Bir ömür boyu hayal âleminde karşılaşıp durduk seninle."

"*Senin* âlemindi o."

"Bizim âlemimizdi. Bizim âlemimiz *hâlâ*. Ebediyen yuvamız olacak. Bunu sakın unutma."

Bir süre birbirlerine düşman gibi bakıyorlar, rüzgârın saçlarını bir tarafa savurduğu, tozlu bir caddede karşılaşan kovboylar gibi. Kısa bir mücadele. Mia, pes etmeye başladığını hissediyor. Zaten daha baştan var gücüyle karşı koymamıştı.

"Peki," diyor. "Dişi kuruntunu alıyorum yanıma, kahrolası."

Moritz'in alnı huzurla düzleşiyor; ardındaki ruh istediğini almaya alışkın.

"Evinde seni bekliyor olacak," diye fısıldıyor. "Bu hediyenin değerini anlayacaksın yakında. Şimdiyse... karşılığını rica ediyorum."

Mia'nın parmakları arasında deliklerin birinden geçirdiği şeffaf bir ip bulunuyor. Baş ve işaret parmağının küçük hareketleriyle Moritz ipi kendine doğru çekiyor. Bu iş biraz sürüyor. Güvenlik görevlisi tırnaklarına bakıp esniyor. İp diğer tarafa geçtiğinde Mia' yla Moritz ayağa kalkıyor.

"Hayat," diyor Moritz fısıldayarak, "insanın ret de edebileceği bir tekliftir."

Birbirlerini kucakladıklarını hayal ediyorlar, minicik bir mesafeyi koruyarak, öyle ki göğüs kemikleriyle karınlar birbirine dokunmuyor.

"Hoşçakal," diyor Mia.

Acıya karşı özel bir yetenek

Denemişti. Dolaplarla raflardan kirli çanak çömlek ve boş bardakları toplamış, ama sonra bunları yazı masasının üzerinde istif edip bırakmıştı. Kan tahlili için kullandığı araç gereci hazırlayıp idrar için kullanılacak bardakları banyoya dizmiş, ama unutmuştu. Halının bir köşesini süpürmüş, ama elektrikli süpürgeyi yere atmıştı. Pencereleri silmek istemişti, oysa bir camı hohlayarak buğulandırmış ve parmak ucuyla buğuya deliklerden oluşan bir yıldız çizmişti. Cama iki parmağını koyup gülümsemişti, oysa bağırıp çağırmak, bir şeyleri parçalamak ya da yalnızca ağlamak istiyordu. Şimdiyse evdeki karmaşa eskisinden de fazla, Mia da ideal sevgilinin kollarında kanepede yatıyor, gözleri kapalı, uyuyormuş gibi.

"Bu evi tanıyamıyorum artık," diyor Mia. "Tekrarlana tekrarlana anlamını yitirip salt seslerden oluşan bir diziye dönüşen bir kelime denli yabancı geliyor bana. Günlerin geçip gitmesi de yabancı geliyor. Hayatımı tanıyamıyorum artık, salt olaylar dizisi. Hiçbir şeyin anlamı yok. Amacı yok."

"Bu Eskici bir fanatik," diyor ideal sevgili Mia'yı bir anne gibi sallarken kollarında.

"Şehrin çatıları üzerinde bir çatı katı ve acıya karşı özel bir yeteneği olan bir kadınım. Dört haftadır evden çıkmadım. Hakkımda bilinebilecekler bu kadar işte. Bakışımı kendi içime yöneltip içeride bir şeyler kıpırdıyor mu, kişiliğimin varlığını açığa vuran hafif bir çıtırtı veya fısıltı var mı diye kulak kabarttığımda, hiçbir şey duyamıyorum. Tekrarlana tekrarlana anlamını yitiren bir kelimeyim."

"Mutlak itaatten zevk alıyor," diyor ideal sevgili. "İlkeye karşı mutlak sadakatten."

"Akıllı uslu konuştu."

"*Becerikli* bir fanatik de ondan." İdeal sevgili suda yıkanan bir kuşu taklit etmek istercesine iki elini kaldırıp havada yan yana sallıyor. Onun gülme biçimi bu.

Konserve kutusu

Gri üniformalı iki güvenlik görevlisi Mia'yı içeri getirdi, büyük bir nezaketle verdikleri tüm rahatsızlıklar için özür diledi ve odadan çıkarken kapıyı sessizce kapadılar.

Şimdiyse Mia, vücudunun üst bölümü çıplak halde, boş bakışlarla soruşturma sandalyesinde oturuyor. El bileklerinden, sırtından ve şakaklarından kablolar sarkıyor. Kalbinin atışları, kanın damarlarda çıkardığı uğultu, sinapsların elektrik darbeleri duyuluyor – enstrümanlarını akort eden deliler orkestrası. Daire doktoru tırnakları bakımlı, iyi niyetli bir adam. Mia'nın üst kolundan bir tarayıcı geçiriyor, sanki süpermarket kasasının bandındaki bir konserve kutusuymuş gibi. Projeksiyon perdesinde fotoğrafı görünüyor, ardından da uzun bir liste halinde tıbbi bilgileri.

"Gördünüz mü, Bayan Holl, muhteşem işte, Bayan Holl. Her şey güzel ve yolunda. Her zaman derim, endişeye mahal yok."

Mia başını kaldırıp bakıyor.

"Hasta olduğumu sandınız galiba? Gizleyecek bir şeyim olduğu için de tahlil sonuçlarımı vermediğimi? Ben suçluya benziyor muyum?"

Doktor kabloları vücudundan çıkarmaya koyuluyor.

"Böyle şeyler olabiliyor, Bayan Holl. Her zaman derim, doğru söz acıdır."

Mia hızla kazağını başının üzerinden geçirip giyiyor.

"Güzel bir gün dilerim, Bayan Holl!" diye bağırıyor doktor arkasından.

Meyve sıkacağı

Tıbbi rapora göz gezdirirken başını sallayıp duran Sophie'nin öğrencilere özgü atkuyruğu neşeyle aşağı yukarı zıplıyor. Keyfi yerinde, özel bir nedeni de yok. Sinirli insanların tırnaklarını yemesi gibi, keyifli olmak da Sophie'nin bir huyu. Sophie, kanunları sevdiği için hukuk okudu ve bu sevgisi de anlamlı bir şeyler yapabildiği bir mesleğe dönüştü. İnsanlar bunun için de ona müteşekkir. Birkaç istisna olsa da. Mia Holl bu istisnalardan *değil*, bunu çok iyi hissediyor. Sanığın açık renk gözleri ve zeki yüzü daha girer girmez hoşuna gitmişti. Mia'nın burnu belki biraz büyük. Büyük burunlar inatçı bir kişiliğe işarettir, ama bu durum sürekli ve sessizce huzur isteyen yumuşak ağızla tümüyle dengeleniyor. Sophie insan sarraflığıyla gurur duyuyor.

"Harika," deyip tahlil raporunu kapatıp kenara itiyor. "Harika, harika."

Sanığın altdudağını dişleri arasında emmesi Sophie'ye dokunuyor. Mia, kendisinden birkaç yaş büyük olsa da çaresiz bir çocuk gibi oturuyor.

"Sizi görmek güzel, Bayan Holl. Size celp göndermek zorunda kalmamsa hiç de güzel değildi. Açıklama mülakatı için gönüllü gelmeliydiniz. Şimdiyse ifadeniz alınacak ve size haklarınızı okumam gerek. Sağlık Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun 50. maddesine göre sessiz kalma hakkına sahipsiniz. Ama sohbet edeceğimize inanıyorum. Öyle değil mi?"

Sophie de bir çocuk gibi görünebilir, hatta barışmak isteyen bir çocuk gibi. Bu bakış karşısında sanıkların elinden başlarını sallamaktan başka bir şey gelmez. Mia için de geçerli bu.

"Güzel," diye gülümsüyor Sophie. "Anlatın bakalım, Bayan Holl. Sağlık deyince aklınıza ne geliyor?"

"İnsan," diyor Mia parmak uçlarına bakarak, "şaşırtıcı bir biçimde kullanışsız yapılanmıştır. İnsandan farklı olarak her meyve sıkacağı açılıp tek tek parçalarına ayrılabilir. Temizlenebilir, tamir edilebilir ve tekrar bir araya getirilebilir."

"O zaman resmi tedbirlerin neden meyve sıkacağıyla değil de insanlarla ilgilendiğini anlıyorsunuz sanırım?"

"Evet, sayın hâkim."

"Peki, o zaman neden haftalardır bütün o zorunlu kontrollerden kaçınıyorsunuz?"

"Özür dilerim," diyor Mia. "Bir anlamda."

"Bir anlamda mı?" Sophie arkaya yaslanıp atkuyruğunu düzeltiyor. "Bayan Holl, beni hatırlamazsınız ama sizi tanıyorum. Moritz Holl'e karşı... yani demek istediğim onunla ilgili davada raportördüm. Meselenin ayrıntılarını biliyorum. Neler yaşadığınızı biliyorum."

Mia bir süre hâkimin gözlerinin içine dimdik bakıyor, sonra bakışını indiriyor.

"Yaşananlar, yaşanmamış kılınamaz," diyor Sophie. "Ama Sağlık Kanunu, size yardım etmek üzere bir dizi olanak sunuyor. Size tıbbi bir danışman atayabilirim. Sizi tedaviye gönderebilirim. Güzel bir yer, dağlarda veya denizde bir yer seçebiliriz. Durumunuzla başa çıkmanız için size destek verilir. Sonra da mesleğinize ve gündelik hayatınıza tekrar döndüğünüzde..."

"Hayır, teşekkür ederim," diyor Mia.

"Ne demek bu – hayır, teşekkür ederim?"

Mia susuyor. Hâkim sanığın kendisini hatırlayamadığını sandığında yanılmıştı. Mia'nın hafızası, onu bir korku tünelinin kulislerindeki sayısız siyah mankenden biri olarak gösteriyor; Ağır Ceza Mahkemesi'nin rüzgâraltlarında ta arkada, başkan, üye hâkimler ve kâtipten yarı saklı otururken hatırlıyor Sophie'yi. Güzel, genç, sarışın, atkuyruklu; kocaman gözleri ve şaşkın yüz ifadesiyle, eski duruşunu yitirip siyah mankenler önünde çökmüş ve büzülmüş oturan sanığa tepeden bakan mükemmel bir korku filmi oyuncusu. Sarışın olan iyi biri, demişti Moritz. Kötülüğümü istemiyor. Herhalde hiçbiri kötülüğümü istemiyor. Sen, tam da *sen*

nasıl karar verirdin, yukarıda oturuyor olsan, ben de kardeşin olmasam?

"Bayan Holl," diyor Sophie sevimli burnunu çekerken. "Fiziksel açıdan tümüyle sağlıklısınız. Ama ruhunuz acı çekiyor. Buraya kadar hemfikir miyiz?"

"Evet."

"Peki, neden yardım almak istemiyorsunuz o zaman?"

"Acımın şahsi meselem olduğunu sanıyordum."

"Şahsi mesele mi?" diye soruyor Sophie şaşkınlıkla.

"Dinleyin beni."

Birden Mia hâkimin eline uzanıyor ve böylece kuralları ihlal ediyor. Sophie irkilip elini tereddütle sanığın avucuna bırakmadan önce etrafına bakınıyor.

"Hiç kimse," diyor Mia, "yaşadıklarımı anlayamaz. Ben bile anlayamam. Bir köpek olsaydım – yaklaşmayayım diye kendime havlardım."

Anlaşılmak için değil

Mia'nın sesi alçaldı, çünkü havlayan köpek gibi ifadelerle dolu cümlelerin niyetinin anlaşılmak olmadığını biliyor. Aslında ifade etmek istediği şeylerin sözcüklere sığdırılması zor ve bir hâkimin huzurunda bunu denemekten vazgeçmekle de iyi ediyor. Mia'nın yerine biz denemeye çalışırsak, geceleri battaniyeyi ayaklarıyla üzerinden itip yataktan kalkışını hayal etmemiz gerekir. Sabahın ilk ışıkları dışarıda gökyüzünün doygun gece karanlığını sulandırıyor. Dünün yarına dönüştüğü ve bir anlığına bugünün var olmadığı andır. Bütün uykusu kaçanların korktuğu o an. Mia, kapana kısılmış gibi kendi vücudu içine hapsolmuş. Kafasının içi de ona dar gelmeye başlıyor; parmak uçlarıyla yüzündeki yabancı bir ifadeyi dokunarak keşfediyor, çirkin ve yarım bir sırıtış, ağzının yalnızca bir kenarı yukarı kalkmış, ona ait değil.

Yatak odasından çıktığında bir an omzuyla kapı pervazına takılıyor. Koridoru geçip oturma odasına girdiğini, elinde uzaktan kumandayla müzik setini çalıştırıp sesini açtığını görüyoruz. Çığlığını duymuyoruz, yalnızca açık ağzını görüyor ve Mia tökezlediğinde düştü düşecek sanıyoruz. Oysa pencereye koşuyor, yukarı kaldırdığı ellerini büyük bir güçle cama çarpıyor, geri sekiyor ve yeni bir hamleyle koşup avuçlarıyla cama vuruyor. Müziğin sesi o kadar yüksek ki pencerenin kırılmasını da duymuyoruz. Hızını alamayan Mia kollarıyla camı kırıp geçiyor, boşluğa tutunuyor, öne devriliyor ve hâlâ çerçeveye takılı sivri cam parçalarına göğsüyle dokunmadan kendini toparlıyor. Gözleri kapalı halde kırık cam parçalarını avuçlayıp yumruklarını sıkıyor, dudaklarının titrediğini ve kapalı gözkapakları altında gözlerini yukarı kaldırdığını görüyoruz. Parmak mafsallarının solduğunu ve kanın parmakları arasından sızdığını görüyoruz, sanki avuçlarında yumuşak, kırmızı

bir şeyi sıkıyor. Ardından ellerini açıyor, kollarını sallıyor, birkaç cam parçası yere düşüyor. Birleştirdiği ellerini kaldırdığında kan dirseğe doğru akıyor. "Üzerimden alın," diye okuyoruz dudaklarından, "üzerimden alsanıza!" ve inliyor, sanki üzerinden almamızı istediği şey devasa bir yük. Ellerini habire yalvarırcasına kaldırıyor, bir an için gerçekten bizimle konuştuğunu sanabilirdik.

Şimdi bir de Mia'nın bu ve benzeri tüm diğer gecelerde üzerindeki battaniyeyi ayaklarıyla *itmediğini*, yataktan kalkıp pencereye *gitmediğini*, camları kırmayıp öylece yatakta kaldığını, uyuyan birinin duruşuyla uykusuz kaldığını da hayal edersek – işte o zaman neler yaşadığını anlarız aşağı yukarı.

"Bayan Holl," diyor Sophie elinin tersini gözlerinin üzerinden geçirirken, "*şahsi mesele* derken neyi kastettiğinizi bana açıklamanızı rica ediyorum."

Mia ayağa fırlayıp orada bulunmayan pencereler ararmış gibi salonda gezinmeye başlıyor.

"Rahat bırakılmak istiyorum," diyor nihayetinde.

"Lütfen, oturun."

"Çocuk değilim ben. Zamanla olacak şeyler vardır. Tek istediğim bu. Rahat bırakılmak ve zaman."

"Ben de sizden beni savcıya telefon açmak zorunda bırakmamanızı rica ediyorum," diyor Sophie sertçe. "Oturun."

Mia itaat ettiğinde hâkimin yüzündeki katı ifade hemen yok oluyor. Sadece bir anlığına, bir yanlışlık gibi bir anlığına meşum bir ifade görüldü.

"Şimdi, beni iyi dinleyin," diyor Sophie. "Farzedelim hastasınız, ne olurdu?"

"Bir doktor benimle ilgilenirdi."

"Masrafınızı kim karşılardı?"

"Ben... kendim ödeyebilirdim."

"Peki, paranız yoksa? Toplum ölmenize göz mü yumsun?"

Mia susuyor.

"Sağduyulu düşünürsek," diyor Sophie, "toplum acil durumda size bakmakla yükümlü. Bunun karşılığında siz de, toplum adına bu acil duruma düşmemek için çaba göstermekle yükümlüsünüz. Anlatabildim mi?"

"Hastalığa dayanabilirim," diyor Mia inatla.

"Bayan Holl," diye bağırıyor Sophie, "neden söz ettiğinizi biliyor musunuz? Aklınızı yitirmenize yol açan fiziksel acılar nedir

biliyor musunuz? Eskiden insanların neler yaşadıklarını biliyor musunuz? Yaşamak, insanın kendisini yavaş yavaş ölürken izlemesi demekti. Dünyaya atılan her adım yok oluşa doğru bir adım, göğsün içindeki her bir sızı veya koldaki her bir karıncalanma sonun başlangıcı olabilirdi. Kendi kendisinin yok oluşuna neden olması karşısında duyduğu endişe insana sürekli eşlik ediyordu. Bu insanların *özü*, korkuydu. Bu durumu aşmış olmak büyük bir şans değil mi?"

Mia susuyor.

"Beni onayladığınızı yüzünüzden anlıyorum, Bayan Holl. Her tür hastalıktan kaçınmak kendi çıkarınızadır. Bu noktada çıkarlarınız YÖNTEM'inkilerle uyum sağlıyor ve bütün sistemimiz de bu uyuma dayanıyor. Kişisel yararla kamu yararı arasında, böyle vakalarda şahsi meseleler için alan bırakmayan yakın bir ilişki vardır."

"Biliyorum," diyor Mia alçak sesle.

"O zaman YÖNTEM'in temel ilkelerini sorgulamak değil mi amacınız?"

"Ben bir doğabilimcisiyim, sayın hâkim. Her biyolojik yaşamın iyiliğe ulaşmayı ve acıdan kaçınmayı amaçladığını benden daha iyi kimse bilemez. Salt bu amaçlara hizmet eden bir sistem meşrudur." Mia, avuçlarını pantolonuna siliyor. "Ruh halimi dırdırcılıkla karıştırmamanızı içtenlikle rica ediyorum. Pek kendimde değilim. Belki saçmalıyorum. Ama ben yöntem karşıtı değilim."

Sophie tekrar bağışlayıcı yüz ifadesini sergiliyor.

"Öyle olduğunuzu düşünmedim zaten. Talebiniz, lütfen."

"Rahat bırakılmak istiyorum."

"Bundan kesinlikle emin misiniz?"

İç çeke çeke Sophie dosyayı açıp eline bir kurşunkalem alıyor. "Tıbbi kontrol ve takip tedbirine hükmetmekten vazgeçiyorum."

"Benim için büyük bir yardım olurdu bu."

"Ama tek bir koşulla." Sophie başını kaldırıyor, kalem yazmaya hazır. "Bundan böyle bir kusur işlemeyeceksiniz."

"Deneyeceğim."

"Olmaz, Bayan Holl. *Denemekle* kalmayacaksınız. Bu resmi

bir uyarıdır. Nihai olarak bağlayıcıdır."

Mia önce bir kaşını, sonra da iki parmağını yemin etmek için kaldırıyor.

"Anlaştık," diyor.

Post ve Boynuzlar, birinci bölüm

Birkaç dakikalığına geçmiş zaman kipini kullanalım. Mia'dan farklı olarak, kardeşini mazide hatırlamak bize acı vermez.

"Anlaştık," demişti Moritz.

"Garip kokuyorsun," demişti Mia.

"*Güzel* kokuyorum. İnsan kokuyorum."

"Müstakbel sevgilinin hoşuna gider mi, bilmiyorum."

"Sana bir sır vereyim mi? Geçmiş bütün müstakbel sevgililerin pek hoşuna gitmişti." Mia'nın kolunu tutmuştu. "Hadi, gel!"

"Ama Moritz! Yol *burada* bitiyor."

"Hep burada bitmiştir zaten. Hadi, gel ama!"

Mia karşı çıkıp topuklarıyla yere bastığı için Moritz diğer elini de kullanarak kız kardeşini bir parça arkasından sürüklemişti, ta ki Mia tek başına koşmaya başlayıncaya dek. Aşağı sarkan dalların altından çömelerek çalılara atılmışlardı. Patika yalnızca onlara aitti. Nehrin kenarında ağaç tepelerinin gölgelediği ufak bir açıklık ortaya çıkmıştı. Moritz bu yere "katedralimiz" adını vermişti. Burada dua edilir, diye iddia etmeye bayılırdı. Ona göre konuşmak, susmak, balık tutmak da dua etmekti. Mia, kavramlar türetmeyi gereksiz bulurdu. Moritz'le konuşmaktan keyif alabiliyordu, bunu illaki bir dine dönüştürmek zorunda değildi.

Moritz misinayı cebinden çıkarıp çalılıktan bir dal koparmıştı. Çimene çömelip misinayı suya atmıştı ki Mia hâlâ üzerine oturmak için bir mendil açmaya uğraşıyordu. Nehri şuncacık da olsa değiştirmeyi beceremeden durmaksızın akıp giden suya bir süre bakmışlardı.

"Claudia mı?" diye sormuştu Mia.

"Evet, adı buydu."

"Eee?"

"Muhteşem. *Deep throat* ustasıydı. Nedir biliyor musun?"

"Bilmek istemiyorum!" Elini iğrenerek sallamıştı Mia. "Söylesene, bağışıklık grubunda daha kaç kişi var?"

"3,4 milyon. Merkezi Eş Bulma Acentesi dünyanın en büyük muhabbet tellalıdır. Cennet bahçesi kapısının ahlaksız bekçisi."

Bir elinde ilkel olta, Moritz kollarını açıp şeker mi şeker bir sesle konuşmasını sürdürmüştü:

"Yaklaşın, yaklaşın! B-II sınıfı Majör Histokompatibilite Kompleksi.[3] Kalçalar dar, kahverengi saç, yirmi dört yaşında. Sapasağlam. Kaliteli mal."

"Sıradakinin adı ne?"

"Kristine. Gerçekten büyüleyici bir kız."

"Söz ver bana, ciddi ciddi deneyeceksin."

"Elbette, mutlaka." Moritz sırıtmıştı. "Ciddiyet eğlenceye verilen addır. Peki, on altı kollu mikropların nasıllar?"

"Mikropların kolları yoktur." Mia, böğrüne vurdu. "Proje iyi gidiyor. Bir de..."

"Dikkat!"

Moritz oltayı bırakıp onu omuzlarından tuttuğunda Mia ürkmüştü. Nehrin diğer tarafında çalılıklardan bir hışırtı duyulmuştu.

"İşte!" diye sahte bir panikle bağırmıştı Moritz. "Dev bir bakteri! Postu ve boynuzlarıyla!"

"Salak." Mia gülüp alnını kuruluyordu. "O bir geyikti."

"Ben de öyle diyorum işte."

"Sanırım hayattan ne istediğini hiçbir zaman anlamayacağım."

"İyi ki hatırlattın. Yeni bir şeyim var. Tam sana göre. Dikkat et."

Moritz boynundan sarkan ağız maskesini saç bandı olarak saçına çekip oltayı tekrar eline almıştı.

"Rüyalarımda yaşanılası bir şehir görüyorum," diye alıntılamıştı. "Evlerin paslı antenlerle başlarını süslediği. Baykuşların çatlak çatılarda yaşadığı. Yüksek sesli müziğin, sigara dumanından heykellerin ve bilardo toplarının doygun tıkırtılarının hastalıklı endüstri tesislerinin üst katlarından duyulduğu bir şehir. Her bir fenerin bir hapishane avlusunu aydınlatıyormuş gibi göründüğü. Bisik-

letlerin çalılara bırakılıp şarabın kirli kadehlerden içildiği. Bütün genç kızların aynı kot ceketi giyip sanki korka korka sürekli el ele dolaştıkları bir şehir. Başkalarından korktukları. Şehirden korktukları. Hayattan korktukları bir şehir. İşte orada şantiyelerde yalınayak koşup çamurun ayak parmaklarımın arasından fışkırmasını izliyorum."

"Çocuksu ve korkunç," demişti Mia. "Şair parmaklıklar arkasına atılmalı."

"Çoktan atıldı bile," demişti Moritz. "Halkı kışkırtmaktan sekiz aya çarptırıldı."

Gömleğinin göğüs cebinden bir sigarayı beceriksizce çıkarıp dudaklarının arasına sokmuştu. Mia'nın eli hemen bir ok gibi fırlayıp sigarayı ağzından alıvermişti.

"Nereden buldun bunu?"

"Hadi ama, nereden olabilir ki," demişti Moritz. "Ateşin var mı?"

Duman

Vızcık daha çocukken, günün birinde büyüdüğünde Mia gibi olmak istemişti. Artık büyüdü ve sahanlığın son basamağında, salt nostaljik nedenlerle konulmuş bir paspasın bulunduğu Mia'nın sokak kapısının yalnızca iki adım ötesinde oturuyor. Vızcık en üst sahanlık penceresinden dışarı bakabilmek için nasıl oturması gerektiğini biliyor. Ev bir yamaca inşa edilmiş, şehir ayaklarının altında. Burada, yukarıda, insan güzel hayaller kurabiliyor. Olur da birisi yolunu şaşırıp buraya kadar gelecek olsa Vızcık, bir kova ve bir şişe dezenfeksiyon maddesini yanında hazır bulunduruyor.

Hayalleri eski filmler gibi renkli ve iki boyutlu. Çoğunlukla başrolde Mia oynuyor. Örneğin bugün Vızcık, Mia'yla Eskici'nin bu kapının arkasında ilk kez karşılaşmalarını görüyor. Başta, Pollcuk düzenli olarak yüksek sesle ona SAĞDUYU gazetesini okusa da, Vızcık'ın çok da anlayamadığı konulardan söz ediyorlar. Eskici, Mia'ya H.O.H. ile mücadelesindeki başarılarını anlatıyor. "Hasta Olma Hakkı" teröristleriyle ilgili olarak gazetede ne zaman bir şeyler yazılsa Lizcik'in sesi yarım oktav yükselir. Mia'ysa sükûnetini bozmuyor, bir soru soruyor ara sıra, bu sorudan da Eskici, Mia'nın kendisini ne kadar iyi anladığını fark ediyor.

Sonra ikisi de susuyor. Bu ânı Vızcık tekrar tekrar seyrediyor. Yakın planda ve ağır çekimde, Mia'yla Eskici'nin kanepe üzerinde yüzlerini yavaş yavaş tekrar birbirlerine çevirmelerini izleyebiliyor. Birbirlerinin gözlerine değil, ağızlarına bakıyorlar. Eskici bir koluyla Mia'yı sarıyor. Vızcık elini uzatsa Mia'nın beyaz sokak kapısına dokunabilir. Dar ensesindeki tüylerin dikleştiğini hissediyor, gözlerini kapatıp soluğunu tutuyor. Birazdan Eskici Mia'yı öpecek, tıpkı insanların ağız florasındaki enfeksiyondan habersiz

oldukları filmlerdeki gibi.

Burun deliklerini bir şey gıdıklıyor. Vızcık gözlerini açıp etrafı kokluyor. Garip bir koku var. Sahanlıkta etrafına bakınıp iki kere sertçe havayı içine çekiyor. Kuşku yok: duman. Anında ayağa fırlayıp paldır küldür merdivenlerden aşağı iniyor.

"Yangın var!" diye bağırıyor. "Yangın var!"

Koridorun sonunda, beyaz kapının arkasında Mia, ideal sevgiliyle kanepede yatıyor, dudaklarının arasında bir sigara, bacağında sönmüş bir kibritle.

"İşte," diyor Mia derin bir nefes alıp, "işte böyle kokuyordu Moritz."

"Buradaymış gibi," diyor ideal sevgili, iki parmağıyla sigaraya uzanarak.

Uzlaşma duruşması yok

Siyah cüppesiyle Sophie örtüsüz bir rahibeye benziyor biraz. Bu duruma alışmak zorunda kaldı. Kanun külliyatını poposunun altına koyup oturunca sandalyesinde kaybolan bir rahibeye benzemekten çıkıyor en azından. Mahkeme salonlarındaki mobilyalar daha kellifelli meslektaşlara göre hazırlanmış. Ayrıca sağlıklı işyeri güvenliğinin ergonomik direktiflerine uyulduğu da pek söylenemez. Nadir de olsa bazı günlerde Sophie mesleğinden nefret ediyor.

Hav bugün çelimsiz ve sinirli, sanki cüppesinin altında bir yığın gevşek kemik saklıyor, özel çıkarın temsilcisi ise ziyaretçi sandalyelerindeki tek konuk olarak sivil giysiler içinde oturup olan bitenler kendisini ilgilendirmiyormuşçasına pencereden dışarı bakıyor. Zabıt memuresi yeni saç kesimiyle tıpkı büyükannesine benziyor. Mia'nın kolunu yakalayıp her vatandaşta olduğu gibi biseps kasında, cildin hemen altında bulunan çipi okutuyor. Sophie ağız spreyini sıkıp tüm dava katılımcılarının hazır olduğunu belirledikten sonra, duruşmayı şu sözlerle açıyor:

"Beni enayi yerine mi koymak istiyorsunuz?"

"Hayır, sayın hâkim," diyor Mia kayıtsız bir yüzle.

"İki gün önce bana söz vermiştiniz. Hatırlıyor musunuz?"

"Evet, sayın hâkim."

"*Bugün* neden burada olduğunuzu biliyor musunuz?"

"Toksik madde suistimali," diye araya girip bağırıyor Savcı Hav. "Sağlık Kanunu'nun 124. maddesine göre cezalandırılır."

Sophie iki eliyle hâkim kürsüsüne dayanıyor, öne eğiliyor ve kızgın bir bakışla Mia'ya odaklanıyor.

"Bu artık bir uzlaşma duruşması değil," diye tıslıyor. "Açıkla-

ma görüşmesi de değil. İfade alma da değil. Bu, Bayan Holl, artık bir ceza davası."

Sophie'nin kızgın yüzü artık bir andan daha uzun süre görünüyor. Bu yüz sarı atkuyruğuna hiç mi hiç yakışmıyor. Mia susuyor.

"Geçen gün hangi konu hakkında konuşmuştuk?"

Mia susuyor.

"Beni aptal mı sandınız? Benimle oyun oynayabileceğinizi mi sanıyorsunuz? Bayan Holl? Cevap verin!"

Mia, cevap vermeye çalışıyor. Başını kaldırıp bakıyor, akciğerlerini havayla doldurup ağzını açıyor. Sevimli Sophie'nin hatrına doğru cevabı vermek isterdi elbette. Ama doğru cevabı bilmiyor ve bu durum onu o kadar korkutuyor ki, sanki hayatında temel bir şeyin değiştiğini o anda daha yeni fark ediyor. Çünkü Mia'nın dünyasında her soruya cevap vardı, daha doğrusu, *her* soruya doğru *bir* cevap vardı. Olmayan şeylerse kafasının içinin ılık suya dönüştüğü durumlardı.

"Moritz," diyor ve kendi sesini salonun tamamen farklı bir köşesinden duyduğunu sanıyor, "bir zamanlar sigara içmenin zamanda yolculuğa benzediğini açıklamıştı bana. Onu kendini özgür... hissettiği mekânlara taşıdığını."

"Talep!" diye bağırıyor Hav. "Bu ifadenin kişisel dosyaya kaydedilmesini talep ediyorum."

"Reddedildi," diyor Sophie. "Sanığın sözünü bitirmesine izin verin."

"Sayın hâkim," diyor Hav, ta hukuk seminerindeki tartışmalardan başlayarak Sophie'ye ayırdığı kendini beğenmiş o sırıtışla, "hep birlikte SCMUK prosedürünü mü izliyoruz burada?"

"Kesinlikle," diyor Sophie. "SCMUK'un 12. maddesine göre sizi mahkemeye hakaretten uyaracağım, eğer sanığın sorgulanması sırasında bir kez daha sözümü keserseniz."

Hav, sanki nezaket icabı tükürmeye cesaret edemediği acı bir şeyi ısırmışçasına dişlerini sıkıyor. Sophie ensesine masaj yapıp konuşmaya devam etmesi için Mia'ya başını sallıyor.

"Ona yakın olma ihtiyacı hissediyorum," diyor Mia. "Sanki ölüm, insanlar arasında birkaç hileyle aşılabilecek bir çit sadece. Ölü de

olsa Moritz'i görebiliyorum, duyabiliyorum, onunla konuşabiliyorum. Eskiden olduğundan daha fazla zaman geçiriyorum onunla. Sürekli onu düşünmekten başka bir şey gelmiyor elimden, onsuz bir şey yapamıyorum. Sigarada onun tadı var. Gülüşünün, yaşam enerjisinin. Özgürlük isteğinin. Şimdiyse burada önünüzde oturuyorum. Bir zamanlar onun olduğu gibi neredeyse." Mia gülüyor. "Ona bu kadar yaklaşabileceğimi elbette düşünmemiştim."

"Bayan Holl," diyor Sophie, belirgin biçimde sakinleşmiş. "Duruşmayı erteleyip size bir müdafi tayin ediyorum. Şu anki halinizle devam etmenize izin vermek tam bir çılgınlık olur. İhtarıma uymadığınız için ne yazık ki önceki kabahatleriniz muaccel hale gelecektir. Talebiniz, sayın savcı?"

Hav hızla elindeki dosyayı karıştırıyor, ama görünüşe bakılırsa aradığını o kadar da çabuk bulamıyor.

"Elli günlük para cezası," diyor nihayet.

"Yirmi," diye düzeltiyor Sophie. "Duruşma kapanmıştır."

İki siyah manken salondan çıktıktan sonra Mia sanık sırasında tek başına kalıyor. Arkasında, ziyaretçi mekânında özel çıkarın temsilcisi ayağa kalkıyor, öne geliyor ve Mia'nın ona bakmasını bekliyor.

"Ben, Gülyanak," diyor. "Yeni avukatınız."

Hoş bir çocuk

Hiç kuşku yok, hoş bir çocuk. Biraz fazla uzun boylu, sürekli alnından çekmek zorunda olduğu saçları da biraz fazla uzun. Parmakları da durmaksızın hareket halinde. Yakınında bulunan nesneleri inceliyorlar, giysisinin üstüne oturup oturmadığını yokluyorlar, kısa süreliğine pantolonunun ceplerinde kaybolup hemen ardından sohbet ettiği kişinin omzuna vurmak için –ama bu omza gerçekten dokunmadan– ortaya çıkıyorlar. Gülyanak'ın parmakları tıbbi bakımın destek gücü gibiler – bir sorunu çözmek için sürekli yollarda. Şu anda da masa kenarını yoklamakla meşguller, bu yüzden Gülyanak sanki midesi bulanıyormuş gibi öne eğilmiş duruyor.

"Benim için bir onur. Laf olsun diye söylemiyorum bunu."

"Böyle bir vekâletin nesi onurlu bilmiyorum." Mia, onun kemer tokasına gözünü dikmemek için yana bakıyor. Gülyanak sola bir adım, sağa da iki adım atıyor, sonra bir sandalyede karar kılıp sanık sırasındaki Mia'nın karşısında oturacak biçimde sandalyeyi çekiyor.

"İlk önce: Başınız sağ olsun, Bayan Holl. Metanetinize hayranım. Son aylarda bir cehennem hayatı yaşamış olmalısınız."

"Metanetim hayranlık uyandırıcı olsaydı burada oturmazdık şimdi."

"Her şeyin bir avantajı vardır!" Gülyanak gülüyor, ama ardından Mia'nın bu görüşünü geçerli nedenlerle paylaşmadığını anladığında susuyor.

"Bütün bunları," diye başlıyor baştan ve kocaman bir kol hareketiyle salonu kucaklayarak devam ediyor: "o kadar ciddiye almamalısınız. Bunların hepsi rutin işlemler. Prosedürler. Belli davranış biçimleriyle düğmeye basar gibi harekete geçirilen bürokratik

süreçler. Sizinle pek ilgileri yok."

Mia, imzalaması için evrak çantasından avukatlık vekâletnamesini çıkarışını izliyor. Bu sırada yere birkaç kalem düşürdüğünde Mia'nın yüzünden bir gülümseme geçiveriyor.

"Gördünüz mü," diyor Gülyanak ve kızarmış bir başla doğruluyor. "Benim gibi birinin çalıştığı bir mahkeme o kadar da kötü olamaz. Ayrıca kardeşinizi de tanıyordum."

Tam da imzalamak üzereyken duraksıyor Mia.

"Siyah mankenler ordusunda bir asker miydiniz siz de?"

"Ne münasebet, ben avukatım!" Gülyanak'ın elleri ürküp uçuşan kuşlar gibi havada kanat çırpıyor. "*Özel* çıkarın temsilcisi. Bu sıfatımla da bu mahkeme bölgesinin aylık yöntem-güvenliği raporunu kontrol ediyorum. Peki, ne demem gerek?"

Bir anlığına sanki gerçekten ne söylemesi gerektiğini kendisine açıklamasını beklermiş gibi Mia'ya bakıyor. Alnındaki saçlar gıdıkladığı için gözlerini kırpıştırıyor.

Normal koşullarda Mia ondan nefret ederdi. Kalan sükûnetini de yok eden o sözde sevimli denyolardan biri çünkü. Gülyanak gibileri cüzdanlarında çocuklarının fotoğraflarını taşıyıp bunları süpermarket kasası kuyruğunda herkese gösterir. Randevularına geç kalırlar, çünkü gelirken yolunu kaybetmiş bir yayaya randevusuna geç kalmasın diye yardım etmişlerdir. Hayatın manası nedir sorusuna "mana" Polinezya'da doğaüstü güç demek değil miydi, sorusuyla karşılık verirler. Bunu komik bulurlar. Aslında Mia, yalnızca akıllı ve bu aklı olabildiğince verimli biçimde kullanma iradesine sahip insanlardan hoşlanır. İnsanlığı iki gruba ayırır: profesyoneller ile profesyonel olmayanlar. Gülyanak belli ki ikinci gruba ait. Geceleri yaşadığı hiçbir ağlama, hiçbir bağırış, hiçbir kâbus Mia'nın ruh halini, Gülyanak'ın varlığından her şeye rağmen hoşlanıyor olduğu gerçeği kadar iyi anlatamazdı. Her soluk alışıyla gitgide gevşediğini hissediyor.

"Moritz'le şahsen tanışmamıştım," diyor Gülyanak nihayet. "Yalnızca sanal varoluşuyla tanıyordum. Anlıyor musunuz?"

"Tek bir kelimesini bile anlamadım. Sizin meslekten değilim. Açık konuşun."

"Tabii, doğru ya. Çok basit. Kardeşiniz kara listedeydi."

"Bu da ne demek?"

"Buraya ve şuraya." Gülyanak, Mia'nın nihayet imzaladığı avukatlık vekâletnamesine parmağıyla işaret ediyor. "Yöntem-güvenliği onu takip ediyordu."

"Çok saçma. Yanılıyor olmalısınız. Moritz bir yöntemdüşmanı mıydı? Bu..." diye gülüyor Mia. "Bu ormandaki bir geyiğin kürklü ve boynuzlu dev bir bakteri olduğunu sanmaya benziyor."

"Anlamadım?"

"Boş verin. Moritz belki budalaydı. Özgür bir düşünür olduğu kesin! Ama bir gruba katılmak ona göre değildi. Hele rezil bir direniş çetesine asla!"

"Rezil, çok doğru," diyor Gülyanak ortamı yatıştırarak. "Neden bu konuyu tartışıyoruz ki? Bunu tartışmamıza gerek yok aslında. Birkaç şey daha söyleyeceğim, çünkü sizi eksiksiz bilgilendirmek görevim. Hukuk sistemimiz bazı konularda fazlasıyla hassastır. Bir vaka, yöntem-güvenliği kanununa tabi özelliklere sahip olduğunda tabiri caizse başka bir yola girer." Birden Gülyanak artık biraz fazla uzun boylu bir çocuk gibi değil, endişelenen yetişkin bir erkek gibi görünüyor. "Söylediklerimi takip edebiliyor musunuz? *İşte bu nedenle* hâkim duruşmanıza ara verdi."

"Saçmalamayın."

"Olur, denerim," diyor Gülyanak, ardından da hemen bir yumurcağın yüz ifadesini takınıveriyor.

"O zaman ilk önce normal bir avukat gibi davranmaya çalışın. Hangi savunma stratejisini öneriyorsunuz?"

"İlk önce yirmi günlük cezaya itiraz edeceğiz."

"Neden? Para cezasını karşılayabilirim. Sanırım tutar danışmanlık ücretinizden pek yüksek değildir. Parayı hemen mahkemeye vermeyi tercih ederim. Kabahatleri işledim. Paramı öderim, konu kapanır."

"Saygıdeğer bir tutum. Ama iş böyle yürümez. Hukuk herkesin katılmak zorunda olduğu bir oyun. Ben avukatım, bu nedenle de sizi savunacağım."

"Kime veya neye karşı, Bay Gülyanak?"

"Savcılığın suçlamalarına ve mahkemenin oldukça zor hayat koşullarından sizi sorumlu tutmaya yönelik talebine karşı."

"O zaman kendi kendimi savunmayı tercih ederim."

"Peki nasıl, sormamda sakınca yoksa?"

"Hiçbir şey yapmayarak ve susarak."

"Aklınızı başınıza alın. Kiminle uğraştığınızı anlamıyorsunuz. YÖNTEM'e karşı çıkmakla suçlanacaksınız."

Mia başını sallayıp işaretparmağını Gülyanak'ın çenesine doğru tutuyor. "Çocuk gibi konuşuyorsunuz. YÖNTEM, hepimiziz. Siz, ben, herkes. YÖNTEM akıldır. Sağduyudur. YÖNTEM'e karşı çıkmıyorum. Hâkime de söyledim bunu, şimdi size de söyleyeceğim. Yeter artık, son kez: Rahat bırakılmak istiyorum. Hepsi bu. Ben kendimi toparlarım."

"Ne zaman? Yarın sabah mı?"

"Belki tam değil."

"O zaman bana ihtiyacınız var."

"Başka müvekkiliniz yok mu sizin?"

"Olmaz mı!"

"Benden ne istiyorsunuz o zaman?"

"Size yardım etmek istiyorum. İşini ciddiye alan insanlardanım ben. Başınıza gelen, Mia Holl, özel bir mağduriyet gerekçesi için yeter de artar bile. Bunu size birinci sınıf hukuk öğrencisi bile söyleyebilir. Şunda anlaşalım." Öne eğilip Mia'nın omzu üzerinde havaya vuruyor. "Siz suçlu değilsiniz. Saçma sigara konusunda bile. Sizi daha fazla hırpalamalarına izin vermeyeceğim."

Lanet olası biçimde haklı olduğu ya da lanet olası biçimde haklı olmasını istediği için, Mia birdenbire ağlama isteğine kapılıyor.

"Teşekkür ederim," deyip boğazını temizliyor. "Hırpalamak dediğinizde turnayı gözünden vurdunuz. O zaman bu konuda anlaştık. Huzursuzluk istemiyorum. Şu anda zamana ihtiyacım var, hepsi bu."

"Evet, bu işte!" diye ışıldıyor Gülyanak. "İşte ben de bunun için varım. Pis işleri yapacak sert bir herif." Mia gülmeyince hemen ekliyor: "Şaka yapmıştım. Bir imza daha lütfen. Buraya ve şuraya. İtiraz formu."

"Mia!" diye bağırıyor Vızcık.

"Bayan Holl," diyor Pollcuk, "sizinle kısaca..."

"Bir dursanıza ya!" diye bağırıyor Lizcik öfkeyle.

Mia bir an önce dairesine gitmek istiyor. Her iki elinde birer alışveriş torbası taşıyor, temizlik kovaları engelini aşmış ve tam merdivenlerden yukarı çıkacakken Lizcik kolundan tutuveriyor.

"Bizden öyle kaçmak yok!"

"Mia," diyor Vızcık, "çok özür dilerim. Böyle olsun istememiştim. Yangın çıktı sanmıştım!"

"İnsanları gammazladığımızı sanmayın ha," diye ekliyor Pollcuk.

"Sadece yardım etmek istiyoruz," diyor Lizcik. "Yani, Bayan Holl, yardım edebileceğimiz bir şey varsa..."

Mia yana doğru bir hamle yaparak komşuların yanından geçmeye çalışıyor. "Teşekkür ederim. Çok naziksiniz. Ama gerek yok."

"Gerek var," diyor Pollcuk.

"Evet, gerek var, Bayan Holl," diyor Lizcik. "Bizimki gibi iyi bir evde insanlar birbiriyle ilgilenir. Hele ki topluluğun bir üyesi zor durumdaysa."

"Mia," diyor Vızcık, "bütün bunlar bir yanlış anlama."

Vızcık Mia'nın alışveriş torbalarını dairesine taşımak isterdi. Sıcak su yapıp her şeyi açıklamak. Mia Holl'le Heinrich Eskici'nin en büyük hayranı olduğunu söylemek. Sadece Mia'yı evindeki yangından kurtarmak istediğini. Gözleri çaresizlikle dümdüz bakıyor.

"Korkarım ki," diyor Mia Vızcık'a, "yanlış anlama filan yok." Diğerlerine de: "Çok teşekkür ederim, hanımlar, ama artık daireme girmek istiyorum."

"Daireniz de eve ait."

"Bir koruyucu evine."

"Ki bir koruyucu evi olarak da kalmalı."

"Anlaştık sanırım."

Mia kendini kurtarmak isterken Lizcik bir kere daha sıkıyor kolunu. Mia torbalarını kendine çekerken omzuyla Lizcik'i itiyor. Niyet ettiğinden daha sert. Lizcik ayaklarını iki farklı basamağa koymuştu, etrafını saran kovalar paldır küldür düşüyor, kirli su küçük şelaleler halinde merdivenlerden aşağı akarken Mia da yukarı doğru kaçıyor.

Bunun cezasını çekeceksin, bunun cezasını çekeceksin sesleri Mia'nın kafasının içinde yankılanıyor, oysa kimse ona böyle bir şey söylemedi.

Komuta merkezinde

Vücuduna hiçbir zaman saygı göstermedi Mia, hatta onu sevmedi bile. Vücut bir makine, hareket etme, beslenme ve iletişim aygıtı, tek görevi sorunsuz çalışması. Mia'ysa yukarıda kumanda merkezinde duruyor, gözlerinin penceresinden dışarı bakıyor, kulak delikleriyle etrafını dinliyor. Günbegün vücudun koşulsuz yerine getirmesi gereken emirler veriyor. Örneğin spor yapma emrini.

Kondisyon bisikleti geçen haftalarda 600 kilometrelik eksik kaydetti. Mia pedallara basarken düşünüyor – neyi mi? İşimizi zorlaştırmayalım, Moritz'i düşündüğünü varsayalım. Varsayımımızın doğru olma olasılığı çok yüksek. Mia da, sanki ölümünden sonra onu eskisine oranla daha fazla düşünüyormuş gibi hissediyor. Bunun normal olup olmadığını soruyor kendine. Yoksa ölü kardeşini ruhunun gücüyle zorla hayatta mı tutmaya çalışıyor? Belki de kardeşini değil, Moritz içinde soluk aldıkça, konuştukça, yedikçe ve güldükçe var olmaya devam edebileceğine inanmaya başladığı dünya kırıntısını hayatta tutmaya çalışıyor.

Mia'nın kafasına şu dank etti: Kumanda merkezi vücuda emir verebilir, ama kendine veremez. Kafa, kafaya düşünmesini yasaklayamaz. Gülyanak'la karşılaşmasından beri yine de bir şansı olduğuna inanıyor. Yeni avukatı gibi koca bir bebek hayatla baş edebiliyorsa kendisi haydi haydi baş edebilir. Pedallara daha hızlı basıyor. Yirminci sanal kilometreyi geçti bile. Moritz'i gündelik hayatıyla başa çıktığı *sırada* düşünmeyi öğrenmeli. Gündelik hayatın *yerine* değil.

"Yedi birim protein." İdeal sevgili kanepede yattığı yerden Mia'nın alışveriş torbalarını karıştırıyor. "On karbonhidrat. Üç meyve ve sebze. Mükemmel. Demek iyileşme yoluna girdik?"

"Burada işim bitsin," diyor soluk soluğa Mia, "ortalığı toplayıp sileceğim. Göreceksin. Birkaç gün sonra da tekrar çalışmaya başlayacağım."

"Güzel niyetler," diyor ideal sevgili, "garip olgulardır. Geçersizliklerini varoluşlarıyla kanıtlarlar."

"Bir nebze iyimserliğe ne dersin! Hukuk herkesin katılmak zorunda olduğu bir oyun. Bunu Moritz de söylemiş olabilirdi, değil mi sence de?"

"Hayır. Moritz'in meselesi kendi oyununun efendisi olmaktı."

"Doğru olabilir." Mia koluyla alnındaki teri siliyor. "Ama sanırım geride kalanların onu yorumlamalarıyla yetinmek zorunda. Artık-oyuna-katılmamanın bedeli bu."

"Metaforu değiştirsek iyi ederiz," diyor ideal sevgili ve bir protein tüpünün etiketini okuyormuş gibi yapıyor: "Bir hata yetişkin bir insanın günlük öz yanılsama ihtiyacını karşılar." Mia'ya bakıyor. "Hakikat şu ki: Bu bir oyun değil."

"Ne demek istiyorsun?"

"Şu Gülyanak ve biraz sporla içindeki yukarıdan aşağı uzanan o yırtığı yapıştırabileceğine ciddi ciddi inanmıyorsun herhalde? Bu yırtık daha derinlerde, Mia. Senin şahsi sorunun bile değil. Bu ülke bireysel hastalık öyküleri lüksünden vazgeçme fikrine kapıldığı gün ortaya çıktı. Seni içeriden zehirleyen şey sistemin özündeki çürük nokta."

"Moritz'i savunup onun anısını korumana saygı duyuyorum," diyor Mia. "Senin görevin bu. Ama bana kendi içimle ilgili bir şey anlatma. Moritz bile bunu anlamadı. Zayıf olduğumu, uyum sağladığımı düşünüyordu."

"Peki, nesin sen gerçekte?"

"Kendine hayran bir direniş için fazlasıyla zekiyim."

"İnsani olan karanlık bir odadır, içinde de siz ölümlüler, başları birbirine çarpmasın diye göz önünden ayrılmaması gereken çocuklar gibi sürünürsünüz, öyle mi?"

"Hemen hemen. Nereden buldun bunu? Tanıdık geldi."

"Yeni arkadaşından. Heinrich Eskici'den."

"Belki de onunla ilgili yanıldık," diyor Mia. "Ne de olsa med-

yatik bir figür. Belki de o figürün arkasında bambaşka bir kişilik saklıdır."

"Şimdi de bana maskenin ardındaki gerçek yüzden mi söz edeceksin? Masum birinin mahkûmiyetine yol açan görünüşteki Eskici'nin maskesinin ardında tamamen farklı düşünen *gerçek* Eskici'nin bulunduğu masalını mı anlatmak istiyorsun? Ya da aslında bunların hiçbirini *kastetmeyen* Eskici'nin mi?"

"Neyin var senin?" Mia hummalı pedal çevirme işine ara veriyor. "Kavga etmek istemiyorum."

"Moritz'in başına gelenler yalnızca doğru *ya da* yanlış olabilir," diyor ideal sevgili sertçe. "Arası filan yok. Karar vermek zorundasın, Mia, çocuğum. Gel yanıma."

"Daha işim bitmedi."

"Gel yanıma!"

Mia tereddüt ederek kondisyon bisikletinden aşağı inip kanepeye yaklaşıyor. İdeal sevgili bir kol hareketiyle alışveriş torbalarını yere itip televizyonu açıyor.

Hasta olma hakkı

"İşte bunun tadını çıkarmak lazım: H.O.H. hasta olma hakkı demek. Sağduyunun tam tersi bir talep."

Moderatör Eskici'nin yarı yaşında ve onun yarısı kadar ünlü, adı da Larvalar. İsmiyle müsemma biri. Eskici'nin yanında bir öğrenci gazetesinin gergin yayın yönetmeni gibi duruyor. Bütün kariyerini bu akşamki konuğunun izinde gitmeye adadı. Kısa bir süre önce kendi talk şovunu yönetmeye başladı: HERKES NE DÜŞÜNÜR. Eskici'yi davet etmişti, Eskici de olur demişti. Bugün Larvalar'ın hayatındaki en önemli gün.

"Yöntem-Karşıtlığı uzmanı olarak," diye devam ediyor Larvalar, "herhalde insan kendini bir akıl hastası sürüsüyle uğraşıyor gibi hissediyordur. Bu durumda insanın kendisi de delirmez mi?"

"Ne münasebet!" Eskici sol kolunu sakin sakin koltuk arkalığına koymuş. Sağ elinde bir bardak suyu çevirirken dupduru sıvıda geleceği okuyabiliyormuş gibi ara sıra bardağın içine bakıyor. "H.O.H. üyeleri akıl hastası değiller. Hatta dışlanmış, başarısız veya âciz bile değiller. Normal, kuşkusuz zeki insanlarla uğraşıyoruz. H.O.H. organize bir suç örgütü değil, bir ağ. Yöntemdüşmanları birbirleriyle gevşek bir bağlantı içindeler, ki bu durum tehlikeyi daha da artırıyor. Yapıdaki rastlantısallık ve kaos kolektif hareketi neredeyse yenilmez kılıyor."

"Korkunç!" diyor Larvalar. "Aklı önemseyen bir toplumda böylesi akıldışı akımlar nasıl gelişebilir? Yirminci yüzyılı o kadar çok hatırlatıyor ki. Anlatsanıza bize, Bay Eskici, nasıl insanlar bunlar?"

"Yirminci yüzyıl derken, o kadar da yanılmıyorsunuz." Eskici bir yudum su içip güzel prodüksiyon asistanına başını sallıyor, o da tekrar bardağını doldurmak için koşup geliyor.

"Kapat şunu," diyor Mia. "H.O.H. isterisi bana bir şey ifade etmiyor."

"Burada mesele isteri değil," diyor ideal sevgili. "Mesele yeni arkadaşın."

"Yöntem-Karşıtlarının özelliği," diyor Eskici de o anda, "kökleri gerçekten de yirminci yüzyıla uzanan bireysel bir özgürlük inancıdır. H.O.H.'un tüm fikirleri Aydınlanmanın yanlış anlaşılmasına dayanıyor."

"Ama YÖNTEM kendini Aydınlanmanın mantıklı bir sonucu olarak kavrıyor!"

"İşte mesele de bu yüzden b u kadar karmaşık. Birçok Yöntem-Karşıtının eskiden YÖNTEM'in inançlı taraftarları olduklarını unutmayın."

"Yani bunlar içimizden çıkıyorlar, öyle mi?"

"Elbette." Eskici'nin bakışı kameraya yöneliyor ve sanki dosdoğru Mia'nın yüzüne yapışıyor. "Senin ve benim gibi insanlar bunlar. Hatta özgürlüğün sorumsuzlukla eşanlamlı olmadığını kavrıyorlar. Ama H.O.H.'un hatası her gün kendini ölürken izleyen bir kanser hastasını, sonunda yataktan çıkacak hali kalmayan bir insanı, *özgür* olarak tanımlamak."

"Sinizm diye buna denir," diyor Larvalar ellerini karşı çıkmak üzere kaldırarak.

"Yöntemdüşmanları siniktir. Ama kötülükten değil, ki bu ayrıntı önemli benim için, bilgisizlikten. Yönteme uygun sağlık talebi insanlığın en büyük başarılarından biridir. Ama örneğin otuz dört yıl önce doğan bir kadının bedensel sıkıntılarla ilgili kişisel anıları olmadığı anlamına da gelir bu. 2011 yılının ölüm istatistiklerinin ne anlama geldiğini bu kadın bugün artık anlayamaz. Onun için hastalık geçmişe ait bir olgudur."

"*Ben* otuz dört yıl önce doğdum," diyor Mia.

"Bak sen, ne tesadüf," diyor ideal sevgili.

"Ne demek istediğinizi anlıyorum," diyor moderatör, başını sallamaya başlıyor, ve sallıyor da sallıyor. "Demek ki, YÖNTEM'in mükemmel bir biçimde işlemesi, onun ne anlama geldiğinin unutulmasına yol açıyor."

"Şimdi de bu otuz dört yaşındaki kadının aniden ağır bir duygusal çöküntüye girdiğini düşünelim. Birdenbire şahsi ihtiyaçları YÖNTEM'in talepleriyle çelişkiliymiş gibi görünüyor. Hepimiz benciliz ve arzularımızın ara sıra genel uzlaşımla çelişmesini olağan kabul edebiliriz. Özellikle zeki bir insan, tamamen sıradan bir çelişki içinde olduğunu ve bu çelişkinin, bu anlık akıl karışıklığının, yine aynı şekilde sıradan bir çözümle alt edilebileceğini kendine itiraf edemez. Peki, ne yapar? Kendi durumunu ilkesel bir sorun mertebesine çıkarır. Kendinden kuşkulanacağına gider sistemden kuşkulanır."

"Ben de Moritz'i benzer şekilde suçlayıp durdum," diyor Mia acıyla.

"İşte bu yüzden şimdi bunu izliyorsun." İdeal sevgili uzaktan kumandayı iki eliyle kavrıyor. "Bir tarafı seçmenin zamanı geldi artık."

"Ne dememi istiyorsun? Eskici'nin bir provokatör olduğunu mu? Tamam, öyle olsun! Bir provokatör işte! Şeytan Eskici'nin içinde yaşamıyor. Şeytan, Eskici'nin de, düşmanlarının da hem haklı hem haksız oldukları gerçeğinin içinde yaşıyor!"

"Şşşt," diyor ideal sevgili.

"Peki, bu örnek şüpheci kadın," diye soruyor Larvalar, "yoldan mı çıkıyor?"

"Fasit bir daireye giriyor. YÖNTEM'e karşı yönelen her iç veya dış hareket, şüphelerini haklı çıkarır gibi görünen bir tepkiye yol açıyor. İnsan hayatı böyledir: Parmaklarını bir kere şıklattın mı kendini normalin dışında buluverirsin. Kamu yararıyla kişisel yarar arasındaki ilişkiyi inceleyen kapsamlı çalışmalar var ne de olsa..."

"Bir tanesi de sizin," diye sözünü kesiyor moderatör ve kameraya bir kitap gösteriyor: Heinrich Eskici, *Devlet Meşruiyetinin İlkesi Olarak Sağlık*, Berlin, Münih, Stuttgart, 25. baskı. Konuğunun sabırsız bir el hareketi üzerine kitabı kenara koyuyor. Kitabın toplam tirajı, yazara tevazu gösterme hakkı veriyor.

"YÖNTEM," diye konuşmasına devam ediyor Eskici, "kamu yararıyla kişisel yararın birbiriyle uyumlu olmasını 'normal' ola-

rak tanımlar. Bu anlamda kendini normal olarak görmeyen kişi, toplumun gözünde de normal olmayacaktır. Normalliğin dışındaysa yalnızlık egemendir. Çiçeği burnunda normallik karşıtı kahramanımız yeni müttefiklikler kurmak istiyor. Bu müttefiklerini de Yöntem-Karşıtlarında buluyor."

"Bunca karmaşık bir konuyu hepimizin anlayacağı bir hale getirmeniz inanılmaz." Eskici'ye karşı duyduğu hayranlıkla Larvalar neredeyse sandalyesinden düşecek. "Bir şeyi daha anlatın bize. Tarihsel başlangıçlardan uzaklaştığımız ölçüde Yöntem-Karşıtlığı da artacak mı?"

"Kesinlikle. Bunu bekliyoruz ve buna hazırız. Tehlikenin boyutunu küçümsemek aptallıktan başka bir şey olmazdı. YÖNTEM'in geliştirilmesine hangi koşulların yol açtığını unutmamalıyız."

Eskici, başparmağıyla söz konusu geçmişin bulunduğu arkasını işaret ediyor. Bu sırada birkaç nahoş gerçeği de hatırlatmak istediğinden anlamlı anlamlı başını sallıyor.

"Yirminci yüzyılın büyük savaşlarından sonra Aydınlanma baskısı toplumun yaygın bir biçimde ideolojiden arındırılmasına yol açmıştı. Ulus, din, aile gibi kavramlar hızla anlamlarını yitirdi. Devasa bir lağvetme çağı başladı. Binyıl dönümünde insanların kendilerini daha yüksek bir uygarlık aşamasında değil, tek başına ve yönünü yitirmiş, başka bir deyişle ilkelliğe yakın hissetmeleri tarafların tümünü hayrete düşürmüştü. Değerlerin yozlaşmasından söz ediliyordu sürekli. Kimsede özgüven kalmamıştı, insanlar birbirlerinden tekrar korkmaya başlamıştı. Bireyin hayatını korku yönetiyordu, büyük siyaseti korku yönetiyordu. Lağvedilen her şeyi yeni yaratılan bir şeyin izlemesi gerektiği gözardı edilmişti. Bu unutuşun somut sonuçları neydi? Doğumlarda düşüş, strese bağlı hastalıklarda artış, cinnetlerde artış, terör. Ayrıca şahsi bencilliklerin abartılması, sadakatin yok oluşu ve nihayetinde sosyal güvenlik sistemlerinin çöküşü. Kaos. Hastalık. Güvensizlik."

Bu dönemi sadece annesiyle babasının anlattıklarından biliyor olsa da, Eskici'nin yüzünden bu anıların gölgesi gelip geçiyor.

"YÖNTEM sorunları ele alıp çözdü," diye devam ediyor. "Bu durumun mantıklı sonucu: YÖNTEM'le mücadele eden gericidir.

Toplumsal çözünme durumuna dönmek ister. Soyut fikre değil, basbayağı her birimizin somut iyiliği ve güvenliğine karşı çıkar. Yöntem-Karşıtlığı, savaşla karşılık vereceğimiz bir savaş ilanıdır."

Stüdyodaki seyircilerin heyecanlı alkışları eşliğinde iki beyefendi koltuklarından kalkarken Mia, nihayet uzaktan kumandayı zorla ele geçirip televizyonu kapatmayı başarıyor.

"Söyle bakalım," diyor ideal sevgili, "anladın mı?"

"Neyi?"

"Yeni arkadaşın seni kastediyor."

Balığın sonu

Sık sık kavga ederlerdi, ama Mia'nın geriye bakıp da felaketin başlangıcı olarak tanımladığı o günkü kavgaları oldukça ciddiydi. Her hafta olduğu gibi gezintiye çıkmışlardı ve her hafta olduğu gibi yine yasak bölge sınırında ayinlerini icra etmişlerdi. Moritz, yolun sonundaki uyarı levhasının önünde durmuş, kollarını açıp yazıyı okumuştu:

"Bu noktada Dezenfeksiyon Kanunu'nun 17. maddesine göre denetlenmiş alan sona eriyor. Hijyen bölgesinden ayrılmak, Dezenfeksiyon Kanunu'nun 18. maddesine göre ikinci derece kabahat olarak cezalandırılır." Sonra da eklemişti: "Hijyen bölgesinden ayrılmamaksa birinci derece geri zekâlılık olarak dıştan taşlanma, içten de mutlak aptallaşmayla cezalandırılır. Hadi bakalım, Mia Holl."

Mia kaçmaya çalışmış, ama Moritz onu yakalayıp çırpınıp dururken kucağına almıştı. Kollarında Mia, özgürlük olarak adlandırdığı şeye, yani hijyenik olmayan ormana koşmuştu.

Moritz spor yükümlülüklerini istemeye istemeye yerine getirse de efor harcamaktan kaçınmazdı. Hoşuna gitmeyen şeyse üst kolundaki çipin, yol kenarındaki sensörlerle iletişime geçtiği anlardı. Ormanda dolaşırken kaç kilometre devindiğini gösteren hesap ekstresi olmadan da yaşayabilirdi. Balık tutmak, ateş yakmak ve yakaladıklarını yemek istiyordu ve ona göre pullu, yanık, kötü ayıklanmış balıklar süpermarkette satılan protein konservelerinden daha lezzetliydi. Her seferinde Mia, kardeşinin avladığı yavan balığı kemirmesini izlerken, garnitür olarak birkaç ısırgan otu önerirdi ona. Bir yandan da gizli gizli Moritz'in bir tahtasının eksik, ama yine de karşı konulmaz olduğunu düşünürdü.

O gün de kendi yaptığı oltayı suya tutmuştu; bir otun sapını kış-

kırtıcı bir biçimde dişlerinin arasında çiğneyerek dikilmiş, büyük olasılıkla son derece mikroplu çıplak ayaklarına çarpmasına izin vermişti. Hava sıcaktı, Mia da başını gökyüzüne kaldırmaktan alıkoyamamıştı kendini. Cilt kanseri riskine inat güneşin yüzüne vurmasına izin vermişti. Güneş ışığı "katedrali" pek bir güzelleştirmişti. Moritz, Kristine'le ilk buluşmasını ve *doggy style* pozisyonundaki yeteneklerini anlatmaya koyulduğunda Mia kulaklarını kapatmıştı. Nihayet sustuğunda Merkezi Eş Bulma Acentesi'nin anlamı ve amacı hakkında kısa bir konuşma yapmaya başladı. Konuşması bittiğinde de Moritz'e eğlenceye düşkün bir egoist olduğunu söylemiş ve onun gibi birinin bir kadını gerçekten sevemeyeceğini iddia etmişti.

Sesinde her zamanki şakacı ton yoktu belki. Moritz ilk randevularını anlattığında, bazen kıskançlığın o ince sızısını hissederdi Mia. O zaman, Moritz'in tepkisini haklı çıkartacak kadar olmasa da niyet ettiğinden daha sitemkâr çıkardı sesi. Orman huzur içinde cır cır ötse ve her şey yolunda olsa da, en azından her baş başa kalışlarındaki gibi yolunda olsa da öfkelenmişti Moritz.

"Midemi bulandırıyorsun," demişti Moritz. "Sevme yeteneğimden kuşkulanana bak hele! Oysa ben bir insanım, sen değil."

Her zamankinden daha etkileyici konuşmuştu. Gözleri parlıyor, sesi de şiir okuyan bir ozanınkine benziyordu.

"Hayvanın aksine doğanın baskısına karşı koyabilirim. Üreme isteği olmadan seks yapabilirim. Zincirlerle bedenime köle gibi bağlanmaktan beni bir süreliğine kurtaran maddeler tüketebilirim. Hayatta kalma güdüsünü gözardı edip salt meydan okumanın kışkırtıcılığı adına tehlikeye atabilirim kendimi. Salt 'burada-olmak' anlamına geldiğinde varoluş gerçek insana yetmez. İnsan varoluşunu *yaşamalıdır*. Acıyla. Vecd ile. Başarısızlıkla. Yüksekten uçarak. Kendi varoluşu üzerinde eksiksiz bir güçle dolduğunu hissederek. Kendi hayatı ve kendi ölümü üzerinde. Sevgili, zavallı, kurumuş Mia Holl'üm, aşk *budur* işte."

Bu tartışmayı elbette yüz kere yapmışlardı. Ama bilindiği gibi gerçek, şeylerin özü boş kalırken yüzeydedir. Veya başka bir deyişle: Önemli olan ambalajdır. Moritz, çocukluklarından beri üze-

rinde çalıştıkları, özenle dengelenmiş alayın dışında deviniyordu. Kırıcıydı, ama Mia da teslim olmaya hevesli değildi.

"Sen de, sevgili, zavallı, yolunu şaşırmış Moritz Holl'üm, riyakârın tekisin. Senin şu meşhur gücün, bedenin sana hizmet etmeyi bırakır bırakmaz yok oluyor. Sözde özgürlüğünü üzerine beton dökülmüş güvenli bir kaide üstünde yaşayıp savaş nutukları atarken faturayı başkaları ödüyor. Buna özgürlük değil, korkaklık denir."

"Güvenli kaide, ha!" diye gülmüştü Moritz. "Böyle bir laf ettiğine inanamıyorum! Oysa senin bile bu küçük adam sloganlarından nefret ettiğini sanıyordum. Dünyamız ne zaman nihayet güvenli olacak, biliyor musun? Bütün insanlar, besi sıvılarının içinde ve birbirlerine dokunma olasılığı olmadan deney tüplerinde yattıklarında! Bu güvenliğin amacı nedir sence? Yanlış anlaşılmış bir normallik adına sürüm sürüm sürünmek mi? Ne zaman ki tek bir fikir güvenlik fikrini aşar, yani ruh fiziksel koşullandırmalarını unutup kişiselliğin ötesine yönelir, ancak o zaman salt insan onuruna layık, bunun sonucunda da daha yüce anlamda salt normal durum başlar! Aslında neden söz ettiğimi anlayacak kadar akıllısın, bu da senin lanetin Mia Holl."

"Bunda yanılıyorsun işte." Mia, yerden kazıya kazıya taşlar çıkarıp suya atmıştı. Moritz'in, onu kendisinden daha iyi tanıyormuş gibi yapması çocukluktan beri öfkelendirirdi Mia'yı. "Her şeyden önce saçmaladığını anlayacak kadar akıllıyım. Hangi fantastik, daha yüce fikirden söz ediyorsun? Tanrıya ne dersin? Peki ya ulusa? Eşitliğe? İnsan haklarına? Ya da seleflerinin kadavralarından oluşan başka bir korkunç saçmalığa?"

"Bak ne diyeceğim!" Moritz çenesini yukarı kaldırıp otururken kardeşine tepeden bakmayı başarmıştı. "İnsanların güven içinde yaşamalarını, onları sevdiğin için istemiyorsun. Hayır, onları küçümsediğin için."

"Belki de," demişti Mia. "Ama sen özgürlük ve daha yüce şeylerden söz ediyorsun, çünkü kendinden nefret ediyorsun. Çünkü omuzlarına mitsel bir ceket geçirmeden dünyada olmaya dayanamıyorsun. Bu nefreti kendinden saklamak için de onu sisteme yöneltiyorsun. Kendinden öyle çok nefret ediyorsun ki, kendini öl-

dürme düşüncesini bile eğlenceli bulabilirsin."

"Bunun ne eğlenceyle ne de nefretle ilgisi var," diye bağırmıştı Moritz kızgınlıkla. "Evet, kendimi öldürebilirim. Ancak ölme kararını verebiliyorsam yaşamaya karar vermenin bir anlamı olur."

"Özgürce düşünebilmek için insan ölüme arkasını dönmelidir. Hayata bağlanmalıdır."

"Özgür olmak için ölüm, hayatın karşıtı olarak kavranmamalıdır. Yoksa bir misinanın sonu misinanın karşıtı mıdır?"

"Değil, ama balığın sonudur," diye şaka yapmaya çalışmıştı Mia.

Ama Moritz gülmemişti, ona bakmamış, elini de uzatmamıştı. "Senin sorunun," demişti, "kendi ölümlülüğünü yaşamamış olman."

"Hadi ama!" Mia yüzünü buruşturmuştu. "Beş yaşındaydın. Böyle trajik, ama nihayetinde son derece sıradan bir olay mı daha yüce bir varlığa dönüştürdü seni?"

"*Altı* yaşındaydım," demişti Moritz, "buna rağmen insanın sadece *bir*, üstüne üstlük kısa bir hayatı olduğu gerçeğiyle başa çıkmam gerekmişti."

"İlginçtir ki, bugün alay ettiğin o küçük adamlar kurtarmıştı seni. YÖNTEM olmasaydı verici bulamayacaktın. Biraz minnettarlık duysan, fena mı olurdu?"

"Küçük adamlara değil, doğaya minnettarım," demişti Moritz diklenerek. "Özellikle de senin gibi örümcek kafalı olmamı engelleyen o deneyim için. Benim de duygularım var. *Gerçek* duygular."

Mia yüzüne inceleyerek bakmıştı. Sonunda omzuna dokunmuştu.

"Neyin var senin? Bugün pek bir farklısın? Sanki..."

"Ciddi miyim?"

"Senin şartlarına göre, fazlasıyla ciddi."

"Alıştırma yapıyorum," demişti Moritz basitçe.

"Yeni bir benlik için mi?"

"Sibylle için."

"Bilmece gibi konuşuyorsun."

"Tavsiyene uyuyorum."

Birden yüzünü Mia'ya çevirmiş, bütün o kavgayı anlamsızlaştıran biçimde bakmıştı ona. Geriye berrak hava, sıcak toprağın ko-

kusu ve yüzeyinde sayısız ışıktan zerrelerin süzüldüğü nehir kalmıştı.

"Benim âşık olma egzersizimdi bu," demişti Moritz. "Plastik güller, devlet onaylı bir parfüm veya çikolatasız şekerleme de alınabilirdi. Ama bunlardan hoşlanmazdı. Randevuya bir demet slogan, özgürlüğün kokusunu ve devrimin tatlılığını götüreceğim."

"Dalga geçme benimle."

"Bu sefer geçmiyorum. Sana anlattığım her şeyi bu akşam *ona* da anlatacağım. Ama o senin gibi kuru kuru bakmayacak, tozlu tozlu konuşmayacak. Sibylle, badem gözleriyle bana bakıp her kelimeyi anlayacak. Sadece üç gün içinde öyle satırlar yazdık ki birbirimize, dolu dolu üç yıllığına hapse atabilirler bizi. Ortak bir hücreye atsınlar yeter ki. Aradığım o, Mia! Hissediyorum."

"*Deep throat* değil? *Doggy style* değil, yani?"

"Belki o da vardır," diye gülmüştü Moritz. "Baksana, bak!"

Olta çekildiğinde Moritz iki eliyle kavrayıp misinanın ucunda hayatı için mücadele eden bir balığı çekmişti sudan.

"Eminim, onu seveceksin." Moritz yana eğilip Mia'yı hızla alnından öpmüştü. Sonra yerden bir dal alıp balığın başına vurmuştu. "Sibylle gerçekten yazdığı gibi düşünüyorsa, benim kadar sapıtmış demektir. Yakında işin iki kat artacak."

Çekiç

"Bayan Holl! Bayan Holl! Gözleriniz açık mı uyuyorsunuz? Doktor çağırtayım mı?"

Sophie anakronizmlerden nefret ettiği için çekicini kullanmaktan olabildiğince kaçınır. Şimdiyse üç kere masaya vuruyor ve her vuruşla öfkesi artıyor. Avukatının solunda oturan sanık aklı karışmış halde kafasını kaldırıyor. Bakışı hâkim kürsüsünü sıyırıp geçiyor. İki eliyle masa kenarına dayanmış, kaşları yukarı kalkmış olan Savcı Hav'ı inceliyor. Sonunda da kendi yüzünü, kaidesi üstündeki bir ikon gibi çıplak bedeni üzerinde yükselen ve projeksiyon ekranından kendisine bakan yüzünü inceliyor. Bir insan hakkında yanılmış olabileceğini düşünmek, çekici kullanmaktan daha zor geliyor Sophie'ye. Mia'nın yumuşak ağzı bir uyum ihtiyacına, parlak gözleri de manevi açıklığa işaretti. Şimdiyse sanık duruşma salonunda oturup hülyalara dalıyor. İkinci kez onu besleyen eli ısırmıştı. Sophie'nin elini. İki anlama gelebilir bu: bozuk bir kişiliğin işareti veya bir depresyon belirtisi. Hangisi daha kötü karar veremiyor hâkim. Bozuk kişilikli insanlar beladır ve bu nedenle müşterilerinin arasında bunlardan bolca bulunur. Depresyondakilerse tahrip edici bir etki gösterirler. Çevrelerindeki insanların yardımseverliğini kendilerine çekerken kendine acımayı şahsi dinlerine dönüştürüp yüceltirler ve düştükleri bu zavallı durumdan kurtulmaktan başka bir şey istemezler. Talihsizliğin misyonerleridirler. Bulaşıcı. Sağlık kanunu seminerlerinde her hukukçunun öğrendiği gibi ruhsal hastalıklar en azından bedensel hastalıklar kadar tehlikelidir. Ama kanıtlanmaları daha zordur.

"Özür dilerim, sayın hâkim," diyor Mia.

Sophie, Gülyanak'ın müvekkiline birkaç sakinleştirici söz fısıldadığını duyuyor. Neredeyse ona acıyarak. Dürüst ve mütevazı

biri, Mia Holl gibi serkeş bir insanla baş etmek için gereken yeteneğin kırıntısı bile yok onda.

"Önümüzde bir itiraz dilekçesi var." Sophie bir kâğıt parçasını havada sallıyor. "İmzanızı taşıyor."

Mia, Gülyanak'a endişeyle baktığında o da hafifçe Mia'nın böğrüne vuruyor.

"Evet, sayın hâkim," diyor Mia.

"İşlediğiniz kabahatler nedeniyle verdiğim para cezası oldukça hafifti." Sesinin isterik tınıya büründüğünü fark ettiğinde Sophie boğazını temizleyerek daha profesyonel olmaya çalışıyor. "Bu bir barış teklifiydi."

"Neredeyse beraat demekti," diye tamamlıyor Hav.

"Kesinlikle." Alayla savcıya başını sallıyor Sophie. "Karar doğru yolu tekrar bulmanıza yardım edecekti, Bayan Holl. Bunu anlıyor musunuz?"

"Bir bakıma evet, sayın hâkim," diyor Mia çenesi iplerle hareket ettirilen bir kukla gibi.

"Bu kadarı yeter ama!" diye bağırıyor Sophie ve birden çekici olağanüstü bir keyifle kullanıyor. "İtiraz dilekçenize uyacağım. Cezayı işburada elli güne yükseltiyorum. Toksik madde kullanımıyla ilgili olarak da..."

"Ama," diyor hâkimin açıklamalarını artan bir şaşkınlıkla izleyen Mia, "ama doğru yolu buldum ki ben. Makamlara eksik uyku ve beslenme raporlarını ilettim. Bütün tıbbi ve hijyenik numuneler verildi. Dairemdeki bakteri konsantrasyonları referans değerlere uyuyor. Sporda geri kaldıklarımı da önümüzdeki günlerde..."

"Beni parmağınızda oynatmanıza izin vermeye niyetim yok. Yoksa hafifliği nedeniyle üstlerime hesap vermek zorunda olduğum bir karara neden itiraz ettiğinizi bana açıklayabilir misiniz?"

"İtiraz ediyorum, sayın hâkim," diyor Gülyanak. "Sanık dava usulüyle ilgili davranışları nedeniyle hesap vermek zorunda değil."

"Ama..." diyor Mia.

"Kabul edildi. Savunma ifade almayı reddediyor. Böylece can sıkıcı mesele de kısa kesilir."

"Bu şekilde işimin kolaylaşmasına itirazım yok," diyor Hav.

"Yorumlarınızı kendinize saklayın," diyor Sophie sertçe ve Gülyanak'a dönüyor: "Toksik madde kullanımı soruşturmasına geçiyoruz. Savunmanız?"

"İtiraf ediyoruz," diyor Gülyanak.

"Ama anlamıyorum..." diyor Mia.

"Sigarayı içtiniz, değil mi?" diye soruyor Gülyanak fısıldayarak. "Geçen hafta bunu zaten itiraf etmiştiniz."

"Elbette," diyor Mia. "Ama bana dediniz ki..."

"Rahat bırakılmak için ısrar ettiğinizden soruşturmadan kurtulmak için tek bir yolun olduğunu açıkladım size." Avukat Sophie'ye özür dileyen bir bakış atıyor. "Bayan Holl, SCMUK'un 28. maddesine göre özel mağduriyet talep ediyor."

"Özel mağduriyet talebi!" Keyiften dört köşe olan Hav avucuyla masaya vuruyor. "Onu bundan vazgeçiremedin mi, Gülyanak?"

Sophie'nin sağlıklı yanakları soluyor. Heyecanlandığında kendisinden hoşlanmıyor. Heyecan sağlıklı değil ve doğasıyla çelişiyor. Bunu bilmek onu daha da kızdırıyor.

"Demek sanık mahkemenin karar vermeye yetkili olmadığını düşünüyor," diyor Sophie soğuk soğuk. "Kişisel koşulları hesaba katmak için elinden geleni yapan başkan hâkimin de durumu doğru değerlendiremeyeceğini!"

Mia'nın yarı açık ağzı uzlaşmaya olan ihtiyacını değil, sadece yorgunluğunu gösteriyor. Bir de aptal, evet, inatçı bir biçimde aptal olduğunu. Sahibinin kim olduğunu hatırlayamayan bir köpek gibi bir ona bir öbürüne bakıp duruyor. Sonra Gülyanak'ı işaret ediyor.

"Avukatım dedi ki..."

"Sanık," diyor Gülyanak eline bir not kâğıdı alarak, "stres istemiyor. Düşünmek için zamana ihtiyacı var. Yetkililerin müdahalesi olmadan durumuyla en iyi şekilde baş edebileceğini düşünüyor."

"Sayın hâkim!" Hav öne eğiliyor. "Bir kez daha bu ifadeleri sanığın kişisel dosyasına kaydetmeyi talep ediyorum."

"Bu sefer kabul edildi." Sophie dikte cihazını açıp masaya koyuyor. "Dilekçenizin gerekçesi, Gülyanak."

Gülyanak konuşurken söyledikleri yazılı olarak projeksiyon ekranına yansıtılıyor:

"Sistem sanığa dayanılmaz bir sertlikte davranmıştır. Yakın bir akrabası YÖNTEM uygulamalarıyla elinden alınmıştır. Bunun sonucunda ortaya çıkan zararların üstesinden gelirken YÖNTEM kurumlarının kendisini rahat bırakmasını istiyor ve bu anlamda özel mağduriyet kurallarına istinat ediyor."

"Öyle mi?" diye soruyor Sophie hâkim kürsüsünden eğilerek. "Kardeşinizin YÖNTEM uygulamalarına kurban gittiğini mi düşünüyorsunuz?"

"Neden sonuç açısından bakıldığında, evet," diyor Mia. "Ama bu demek değildir ki..."

"Bu, özellikle YÖNTEM'in kurumlarından kurtulabileceğiniz demek değildir! Umarım avukatınız özel mağduriyet kurallarının örneğin ağır adli hatalar için öngörüldüğünü açıklamıştır ve..."

"Sayın hâkim," diye duyuluyor Hav'ın mızmızlanan sesi. "Mahkemenin görevi savunmayı işsiz bırakmak değildir."

Sophie yerinden fırlıyor.

"Sitemleriniz yetti artık," diye bağırıyor. "Burası bilgiçlik taslayabileceğiniz üniversite kantini değil. Mahkemeye saygısızlık nedeniyle SCMUK'un 12. maddesine göre uyarı cezası."

Bir kez daha çekiç masaya iniyor; ardından Sophie aleti iğrenerek elinden bırakıyor.

"Özel mağduriyet talebi reddedildi," diyor zorlukla kendine hâkim olarak. "Yetti bu sirk oyunları. Toksik madde kullanımı nedeniyle iki yıl tecilli mahkûmiyet. Sanırım bu isteklerinize uygun, sayın savcı?"

"Tamamen," diyor Hav dişlerini sıkarak.

"Mükemmel. Sanığı özel mağduriyet talep edenlerin yöntem-güvenliğine bildirildiği konusunda uyarıyorum. Duruşma kapanmıştır."

Which side are you on

"Eskiden bir şarkı vardı," diyor ideal sevgili. "*Which side are you on*. Sen kimden yanasın. Onu marşın yapmalısın." Saat öğlen on iki olmalıydı, belki biraz daha geç, gerçi saatin kaç olduğu oradakileri hiç mi hiç ilgilendirmiyordu. Her halükârda havada ilk bahar sıcaklığı var. Terasın kapısı açık ve içeri ılık bir hava giriyor; çiçek saksılarının arasından bir arının mutlu mesut vızıltısı duyuluyor. Gülyanak teras kapısına yaslanıp arının suni, "çuhaçiçeği" kokusu sıkılmış çiçeklerin arasında sendeleyişini izliyor.

Mia'nın avukatını davet ettiği söylenemez. Onun Mia'yı eve getirdiğini söylemek daha doğru. Mia mahkeme binasından çıkarken giriş merdivenlerinde durmuş ve şehri ilk kez görüyormuşçasına etrafına bakınmıştı. Bakınırken de kendi kendine konuşmuştu: Yavaşlamıştı, normal hızının onda biri kadar. Bu yüzden de günler on kat daha hızlı geçiyor, bisikletler on kat daha hızlı gidiyor, insanlar on kat daha hızlı konuşuyor ve kendisi, Mia, artık hiçbir şey anlamıyordu. Beyin, diye iddia etmişti, bir kastan başka bir şey değildi zaten. Gülyanak, Mia'nın herkesin önünde merdivenlere oturmasını önlemiş, dosyasında adresini arayıp bulmuş ve dairesine güvenli bir biçimde girmesini sağlamıştı.

Şimdiyse Mia, gözleri kapalı halde renkli iki tableti susuz yutmaya çalışıyor. Modern tıbbın varoluşla ilgili bütün sorulara bir cevabı vardır ve kalan belirsizlikleri de sadece bir kişi ortadan kaldırabilir: Gülyanak. Uzun, zayıf vücudu biraz öne eğik duruyor, sanki kendini küçültmek istiyordu. Ellerini sürekli tel tel saçları arasından geçiriyor.

"Eğleniyor musunuz?" diye soruyor Mia.

"Aa, manzara güzelmiş." Gülyanak kopardığı birkaç tel saçı

yere süzülmeye bırakıp arkasını dönüyor.

"Çok komik," diye cevap veriyor Mia. "İşkenceciyi oynamaktan zevk alıp almadığınızı merak ediyorum."

"İlginç, işkenceden söz etmeniz yani. İşkencenin uygulanmaya başlamasının modern ceza hukukuna giden yolda önemli bir adım olduğunu biliyor muydunuz?"

"Bu da beni enayi yerine koymak istiyor," diyor Mia ideal sevgiliye. "Hepsi gibi."

"Diğerinden daha çok sevdim ama," diyor ideal sevgili. "Gözlerinde bir şey var. Sanki oyuncak dükkânında küçük bir velet."

"O," diyor Mia sesini yükseltip Gülyanak'ı işaret ederek, "bugün mahkemede beni sırtımdan bıçakladı!"

"İlk bakışta işkence mantığa aykırı görünüyor," diye ısrar ediyor Gülyanak ve genç hukukçular için bir seminer verecekmiş gibi elini çenesine götürüyor. "Ama değil. Mesele tanrının verdiği hükümden kurtulmaktı. Hâkim olarak kararı bir insan verecekti. Ama bir insan tanrının yardımı olmadan hakikati nasıl görecekti? Ancak sanık itiraf ederse. Maalesef herkes itiraf etmeye hazır değildi. Bunun sonucunda..." diye gülüyor Gülyanak kendi kendine, "vicdan araştırması yapmak için olanaklar icat edildi."

"Artık *benim* davama dönebilirsek, sevinirim," diyor Mia. "O benim için yeterince işkence zaten."

"İşkence de günün birinde hümanist düşünceye kurban gitti," diye devam ediyor Gülyanak etkilenmeden. "Geriye kala kala masum olduğunda ısrar eden bir insanın yargılanmasında rahatsız edici bir yan bulunduğu hissi kaldı."

"Sizi tanımıyorum," diyor Mia Gülyanak'ın önüne geçerken. "Kim olduğunuza dair hiçbir fikrim yok. Bu oyunu kimin için sahnelediğinize dair de."

"Çıkar temsilcinizim. Semantik kurallarına göre de çıkarınızı temsil ediyorum demektir bu."

"Siz," diyor Mia işaretparmağını bir davacı gibi kaldırarak, "Siz bu saçmalığı sona erdireceğinize dair bana söz verdiniz. Ama ne yapıyorsunuz? Beni daha da batırıyorsunuz. Bana danışmanlık yapın, Gülyanak: Sizi bundan sorumlu tutma imkânı var mıdır?"

"Elbette vardır. Biraz maharetle bugünkü gösterim yüzünden iznimin elimden alınmasını sağlayabilirsiniz."

"Ha, peki o zaman," diye alay ediyor Mia. "Size o zaman kendi kendinizi kovuşturmanızı emrediyorum."

"Ama bundan önce çıkarınızın ne olduğunu düşünmelisiniz. Ne şekilde temsil edilmesi gerektiğini de."

"Dememiş miydim?" diye bağırıyor ideal sevgili. "*Which side are you on*!"

"Kardeşinizin kendi ölümüne de sebep olan o seks cinayetini işlediğine inanıyor musunuz?"

"Sizinle tartışmayacağım bunu."

"İnanmıyorsunuz." Gülyanak teras kapısını kapatıyor. "Çünkü onu tanıyordunuz. *Onu*, yani özünü. Ruhunu. Yüreğini. İnsanlar arası ilişkilerde YÖNTEM'in düşüncesine göre önemsiz olan o şeyleri."

Mia, içinde tabletlerin köreltici etkisinin sinir hücresi uzantısıyla savaşa tutuştuğu başını tutuyor. "Şu gezegende siyasi görüşlerini benim üzerimde denemek *istemeyen* biri var mıdır acaba?"

"Yok," diyor ideal sevgili basitçe. "Zamanın geldi." Kollarını Moritz'in yapacağı biçimde açıyor: "Dikkat, burada gerçek dünya başlıyor! Lütfen küçük parçaları yutmayınız."

"*Sen* şu çeneni kapa artık," diye bağırıyor Mia.

"Sen diyebiliriz tabii ki birbirimize," diyor Gülyanak sevinçle. "Bu sabahtan beri birbirimize yakından bağlıyız."

"Mahkemede olan bitenler neydi öyle?"

"Bozgun." Gülyanak iki elini de kaldırıyor. "Birbirinin gözlerine kum atan birkaç çocuk kadar dahi önemi yok. Bir sonraki mercie başvuracağız. Meseleye profesyonelleri dahil edeceğiz."

"Biz mi, siz mi?"

"Bu da ne demek?"

"Vazgeçiyorum. Hayır, hayır, çoktan vazgeçtim. Bir kere daha söyleyeceğim, olmaz: Ta en başında vazgeçebileceğim bir şey yoktu zaten!"

"Tamam işte. *Vazgeçemezsiniz*. Bugün sizi neyle tehdit ettiklerini anlamadınız mı? Yöntem-güvenliğine ihbar! Bu işi bir devlet

meselesine dönüştürmek istiyorlar."

"Ve bu," diyor Mia, "sadece, ama sadece sizin suçunuz."

"Karşı çıkmalısınız!" Gülyanak kollarını havada sallıyor. "Nasıl bir sistemdir bu, önce kardeşinizi öldürüyor, sonra da birkaç hafta kendinize gelmeye çalışmanızı yasaklıyor?"

"Bunu hukukçu olarak mı soruyorsunuz?"

"İnsan olarak."

"Aman ne hoş, Gülyanak! İnsanı aramak boş bir odanın kapısına vurmak gibidir. Dikkatlice kapıyı açar ve âdet yerini bulsun diye de olsa odaya seslenirsiniz: Kimse var mı? – Arkanızı dönüp gitmeden önce."

"Gel gör ki YÖNTEM insanın fişini çekti," diyor ideal sevgili. "Geriye kalan, kişi. Çoğul olarak: kişiler. Ama sen, canım, sen sırayı bozuyorsun. Sen bir insansın. Seni bu yüzden seviyorum."

"Senin rahatın yerinde ne de olsa," diyor Mia. "Burada yatıp duruyorsun, kan grubun yok. Sağlık telematiği[4] vakası da değilsin. Hatta bir bağışıklık sistemin bile yok!"

"Boşluğa konuşmayı bırakın, Mia Holl," diyor Gülyanak yalvararak. "Bana bakın, benimle konuşun. YÖNTEM *insanın* iyiliğine hizmet eder, giriş bölümü birinci madde. Üst mercide hep birlikte birkaç ilkesel soruyu ele alacağız."

"Gözleriniz."

"Gözlerimin nesi var?" Gülyanak yüzüne dokunuyor.

"Parlıyorlar."

"Güneş yüzündendir."

"Planladığınız şu şey savunma filan değil. Bir savaş."

"O zaman demek ki zorunlu."

"Kimin için?"

"Hepimiz için."

"Son kez soruyorum," diyor Mia kararlı bir biçimde. "Kimsiniz? Delinin teki mi? Evrak çantası ve cüppeyle mahkemede dolanıp duran bir H.O.H. sempatizanı mı? Yoksa, paramparça olmuş bir varlığın yıkıntıları üzerinde dans etmekten hoşlanan küçük bir sadist mi sadece?"

Gülyanak boğazını temizliyor.

"Mutsuz biri," diyor.

"Bunu açıklamalı," diyor ideal sevgili.

"Açıklayın," diyor Mia.

"Bunu yapmamayı tercih ederim," diyor Gülyanak.

"Hayatımı savaş alanına çevirebilirsiniz," diye bağırıyor Mia. "Dava stratejinizin yularına bağlayıp beni vahşi bir hayvan gibi savaşa sürükleyebilirsiniz. Ama nedenini bilmek benim hakkım!"

"Peki," diyor avukat ve ideal sevgilinin yanına, kanepeye çöküyor.

Kabul edilemez

Mia çalışma sandalyesine oturup sanki artık boyun kaslarının taşıyamayacağı kadar ağırlaşmış başını eliyle desteklıyor. Birkaç saniye boyunca sessizlik hüküm sürüyor. Dünyanın öbür ucunda Amazon Nehri saniyede iki yüz milyon litre suyu Atlantik Okyanusu'na sürüklüyor. Sanki Mia'nın oturma odasında da hissedilebiliyor bu. Gülyanak tırnaklarını yiyor, oysa mikrop kapma tehlikesi yüzünden tırnak yemek yasak.

"Görüşmemeye çalışıyoruz," diyor nihayet. "İlişkisiz uzaktan bir ilişki sürdürüyoruz. İlişki değil de, aramızdaki bir mesafeyi sürdürüyoruz. Kalem kâğıt kullanmadan amiral battı oynamaya benziyor. Aklımızda kaldığı kadarıyla."

"Buna inanmıyorum," diyor Mia.

"Resmi makamlar için de durum farklı değil. Bilimsel olarak kanıtlanmış görüşlere göre benimkisi gibi bir aşk immünolojik nedenlerle yoktur. Bende B-II sınıfı Majör Histokompatibilite Kompleksi var, yani A-2, A-4 ve A-6 kategorisinden olası bir eş yeterliliğine sahibim. Hayatımın kadını, yanığa soğuk su gibi iyi gelen kadın, B-13 sınıfıydı. İstisna izni almaya bile çalışmadık. Tamamen ümitsiz bir vakaydı."

"Böyle bir immünolojik ıvır zıvır anlattığınıza inanamıyorum," diyor Mia.

"Ivır zıvır değil bu," diyor ideal sevgili.

"Kabul edilmez biçimde âşıksınız, yani?" diye bağırıyor Mia. "Şahsi felaketiniz bu mu? Sizi savaşçıya dönüştüren dram?"

"Böyle doğrudan sorarsanız: evet."

"Arzularımızın ara sıra genel uzlaşıyla çelişmesi," diye alıntılıyor ideal sevgili. "Eskici böyle ifade ederdi."

"Siz kendinizi ne sanıyorsunuz!" diye bağırıyor Mia. "Binler-

ce yıldır krallarla evli prensesler saray nazırlarıyla kırıştırır."

"Beni anlamıyorsunuz," diyor Gülyanak. "Mesele kırıştırmak değil. Ben bu kadını seviyorum. Onunla yaşamak istiyorum. Gizlisiz saklısız. Çocuklarımız olsun istiyorum."

"*İşte bu* her zaman böyleydi. Köylü kızlar ağalarını sevmişlerdir. Rahibeler manastır bahçıvanlarını. Erkek kardeşler kız kardeşlerini. Kız öğrenciler öğretmenlerini. Yetişkin erkekler en iyi dostlarını. Bugünse binlerce insan yanlış bağışıklık sistemini seviyor. Herkes mutlu olmak istiyor. Hepsi de kabul edilemez. Hepsi aynı, Gülyanak, hepsi normal!"

"YÖNTEM'e göre kabul edilemez aşk ağır bir suç. Aşkımı yaşarsam kasten salgın yaymak anlamına gelir."

"Bir sorununuz olduğuna mı inanıyorsunuz? Acının ne olduğunu bildiğinizi mi sanıyorsunuz? Siz, tam da siz, sizden binlerce yıl daha yaşlı olan bir sürece karşı çıkmak mı istiyorsunuz?"

"Süreç anlamsız!"

"O zaman buna karşı çıkmak daha da anlamsız. Siz kendini beğenmiş bir aptalsınız, Gülyanak. Bütün diğerleri gibi siz de gizli saklı yapın. Hakkında konuşmayın. Dünyayı şahsi meselelerinizle rahatsız etmeyin."

"Bayan Holl, bu noktada birbirimize sen diye hitap edebilirsek gerçekten mutlu olacağım. Sonraki cümlelerde epey işime yarayacak."

Mia kuşkuyla baktıktan sonra elini uzatıyor.

"Ben Mia," diyor.

"Ben de Lutz," diyor Gülyanak.

Tokalaşır tokalaşmaz ellerini bırakıyorlar.

"Sana şunu söylemek istiyorum." Gülyanak bağırmaya başlıyor. "Seni huysuz, yalnız rasyonalist! Mutluluk nedir bilmiyorsun! Bu yüzden de sana acıyorum!"

"Pes!" diyor ideal sevgili.

"Rasyonalist – doğru," diyor Mia kızgınlıkla. "Huysuz – belki. Ama bana asıl acıma nedenin bu olmalı!"

Mia ayağa fırlıyor, çalışma masasının çekmecesinden bir fotoğraf çıkarıp Gülyanak'ın kucağına atıyor. Fotoğrafta ipte kendi

ekseni etrafında dönen Moritz var. Ömründe asılan birini görmemiş olan şoke olur. Yüz insani olan her şeyini yitirir. Dil üç kat büyür, ağızdan sarkar. Gözler de kafatasından çıkmaya uğraşır. Cildin rengi mora döner. Gülyanak bir cesede bir Mia'ya bakıyor. En büyük mutsuzluğu kim yaşadı mücadelesini kaybetti.

"Buna dayanmak zor," diyor alçak sesle.

"Moritz öldüğünden beri," diyor Mia, "pencereye gidiyorum, ama ayı hiç görmüyorum. Dünyayı terk edip uzay boşluğuna gitmiş olabilir mi? Hiç şaşmam."

Gülyanak da ayağa kalktı. Mia'ya doğru yürüyor, karşısında yanlış bir hareketle kaçacak yabani bir hayvan varmış gibi dikkatlice.

"Hepimiz beraberce uzay boşluğuna gitmeden önce," diyor, "dosyaya bakmak için bir dilekçe yazabilirim. Olayı bir kez daha araştırabilirim. Davanın tekrar ele alınmasını sağlayabilirim."

İdeal sevgili dikiliyor. "Moritz'in masumiyetini kanıtlayabilir misin?"

"Belki de masumiyetini kanıtlayabilirim. Mia! Bunu senin için yapmazdım. Yıllardır YÖNTEM'e çelme takacağım günü bekliyorum. İhtiyacım olan..."

"Bunu yaparsa," diyor ideal sevgili heyecanla, "biz de her şeyi göze alabiliriz."

"... bir fırsat."

Kapının zili çaldığında Gülyanak yerinden sıçrıyor. Mia da aceleyle fotoğrafı çekmeceye geri koyuyor.

Korku Gülyanak'ın vücudundan ayrılıyor, odayı şöyle bir boydan boya dolaşıyor ve gerçekdışı bir sessizlik yaratıyor. Avukat biraz düşünse bu dairede, belki de içişleri bakanından da önce, Mia'nın özel mağduriyet talebinden haberdar olan bir adamla karşılaşmanın hiç de şaşırtıcı olmadığının farkına varabilirdi. Ama düşünecek vakti yok Gülyanak'ın, özellikle de düşünmek onda hızla eşanlamlı olmadığından. Nazik olmak tıpkı cesaret eksikliği gibi belli bir yavaşlık gerektirir.

"*Santé*, hep beraber," diyor Eskici.

"Merhaba," diyor Mia.

"*Santé*," diye mırıldanıyor Gülyanak.

"Yine mi o," diyor ideal sevgili.

Eskici göz kamaştırıyor. Romantik aylak rolünün vazgeçilmez aksesuarları şapkası ve bastonu bir yana, onu bugün daha da etkileyici kılan sırnaşık keyfi. Duruşu her zamankinden daha dik ve sinek kaydı tıraşlı yanakları da memedeki bir bebeğin koşulsuz güveniyle parlıyor. Daireye sessiz bir fanfar eşliğinde ağır ağır giriyor.

"Bak sen, bak sen," diye söze başlayıp ilginç bir sanat yapıtıymış gibi Gülyanak'ı işaret ediyor. "Haklı davanın sadık savunucusu yerini almış bile. Nerede şahsi bir çıkar var, hemen oradasınız, değil mi, Gülyanak?"

Gülyanak'ın Eskici'den korktuğu gözden kaçmıyor. Bulaşıcı bir hastadan kaçarcasına geri çekiliyor ve kanepe dizlerinin arkasına çarptığında isteksiz ama müteşekkir bir biçimde oturuyor. Gülyanak, Eskici'yi yıllardır tanıyor ve onun bir uyurgezerin kesinliğiyle YÖNTEM dostlarıyla düşmanlarını ayırt etmesini sağlayan deli-

ci bir bakışa sahip olduğunu biliyor. Elbette yanlış kadını sevmek doğrudan yasak değil, yeter ki insan uzaktan sevsin. Ama bu bile şüpheli duruma sokar insanı. Herkes bilir, "aşk", sadece belli bağışıklık sistemlerinin birbiriyle uyumunun eşanlamlısıdır. Diğer bütün ilişkiler hastalıklıdır. Gülyanak'ın aşkı toplumu tehdit eden bir virüstür. Gerçek yalnızlığın ne anlama geldiğini öğrenmek zorunda kalmıştı: Sevgiliden ayrı olmak değildi, kendisini ve gerçekleştirilemeyen özlemini gizleme zorunluluğuydu yalnızlık. Ne yazık ki Eskici'nin kulakları neredeyse gözleri kadar iyi. Gülyanak gazeteciye baktıkça, onun merdiven sahanlığında epey süredir kulağı kapıda durmuş olabileceğini düşünüp acıyla kıvranıyor.

Neyse ki Eskici ona olan ilgisini yitirmiş görünüyor. Mia'ya dönüyor.

"Bayan Holl," diyor. "Sizden özür dilemek için geldim."

"Beni üzmeden dileyin," diyor Mia.

Eskici ona doğru yürümeye başladığında sanki Mia'nın yanağını öperek Hijyen Kanunu'nun 44. maddesini ihlal etmek istiyormuş gibi görünüyor. Son anda yönünü değiştiriyor, eldivenlerini çıkarıp şapkası ve bastonuyla birlikte yazı masasına koyuyor.

"Sizden rica ettiğim röportaj vardı ya. Gerçekleştiremeyeceğiz. Olaylar farklı bir yönde gelişiyor."

Daha normal bir şey olamazmış gibi, kendisine sıcak su hazırlamak için mutfağa gidiyor.

"Öyle ya da böyle, sizi görmek güzel," diye bağırıyor mutfaktan. "Benim gibi eski bir hikâye avcısı için yarattığınız patırtı büyük bir zevk."

"Patırtıyı yaratan *o*," diyor Mia Gülyanak'a bakarak.

"Öyle mi?" Eskici başını kapıdan uzatıyor, kaşları zarif kavisli birer yay. Aynı anda ideal sevgili de kaşlarını kaldırıp şaşkın bakışını taklit ediyor.

"Ne röportajı?" diye soruveriyor Gülyanak.

"Özel mağduriyet talebi *onun* fikriydi," diyor Mia.

"Başka sıcak su isteyen var mı?" diye soruyor Eskici.

"Lütfen," diyor Mia.

"Teşekkür ederim, istemem," diyor Gülyanak.

"Sizi rahatsız ediyorsa," diyor Eskici buharı tüten iki fincanla odaya döndüğünde, "ondan kolayca kurtarabilirim sizi. Son yarım saatte neler yumurtladığını anlatmanız yeter."

Görünüşe göre Gülyanak'ın oturduğu yer gitgide ısındı. İki parmağıyla yakasını kavrarken ciddi de görünmeye çalışıyor. Eskici yazı masasına yaslanıp fincanının üzerinden Mia'ya merakla bakıyor. Mia da, yüz ifadesinden aklı fena halde karıştığı anlaşılan avukatına bakıyor. Bir anlığına Gülyanak'tan kurtulma düşüncesi hiç de rahatsız edici gelmiyor.

"Mia!" diye ideal sevgili uyardığında, Mia ürküyor ve kendine şaşmak için bir nedeni varmışçasına başını iki yana sallıyor.

"Gülyanak hiçbir şey anlatmadı," diyor nihayet. "İtirafların yasal niteliği hakkında sohbet ettik."

"Demek konu Moritz Holl davasıydı?" diye soruyor Eskici. "En azından kardeşinize *işkence* yapılmadı. Sevinmeniz için bir neden değil mi bu?" Gülüyor ve Mia'nın tepkisini beklemeden konuşmaya devam ediyor: "Çok şükür ki bugün itirafın yerine geçebilecek modern bilgi edinme yöntemleri var. Kısaca: bilgilerin itinayla elde edilmesi. İnsanda ne kadar çok bilgi varsa o kadar iyi. Bir itirazınız mı var, Gülyanak? Hayır mı? Şaşırdım doğrusu. Genelde sizin gibiler YÖNTEM'in, vatandaşı kendisiyle ilgili hatalara karşı korumak için ne kadar çok çalıştığını anlamazlar. Bilgi birikimi ne kadar eksiksizse muamele de o kadar adildir. Öyle değil mi, Bayan Holl?"

"Sanırım öyle," diyor Mia.

"Güzel." Eskici fincanını masaya koyuyor. "O zaman kardeşinizi anlatın biraz bana."

İdeal sevgili neredeyse şaşkınlıktan dilini yutacak gibi olup güçlükle nefes almaya çalışıyor. Yanındaki Gülyanak kanepeden kalkıp takım elbisesini düzeltiyor.

"Müvekkilimin niyeti yok..."

"Bunu neden yapayım?" diye soruyor Mia sakin sakin.

"Bilgi durumunu iyileştirmek adına," diyor Eskici dostça, sırıtırken dişlerini gösteriyor. "Ya da salt onu neden *anlatmadığınızı* kendime sormayayım diye."

Gülyanak yaklaşıp omuzlarını gere gere dik durmaya çalışıyor. "Burada bir sorgulama yapmaya en ufak bir hakkınız yok," diye konuşuyor olağandışı derin bir sesle.

"Neden bu kadar gerginsiniz, Gülyanak?" Eskici keyifle masanın kenarından elleriyle güç alıp uzaklaşıyor ve odada gezinmeye başlıyor. "Siz de Moritz Holl'le benim kadar ilgileniyorsunuz."

"Ben müvekkilimle ilgileniyorum."

"Öyle mi?" Eskici kondisyon bisikletinin etrafında dolaşıp eksik durum göstergesini okuyor. "Dün mahkemede Moritz Holl davası dosyalarını ayrıntılı bir biçimde incelediniz."

"Özel mağduriyet talebinin gerekçesi için gerekliydi."

"Ama belki de savaşa daha fazla çamur taşıyabilmek için bilgi arıyordunuz?"

"Çamur sizin sorumluluğunuzda, başkasının değil."

"Öyle de düşünebilir insan, tabii," diye cevap veriyor Eskici etkilenmeden ve kütüphaneye yönelip kitapların başlıklarını okumaya başlıyor.

"Baylar!" Mia, başını bir o yana bir bu yana çevirerek, bir tenis maçındaymış gibi tartışmayı izlemişti. "Burada mesele nedir?"

"Mesele *daha fazlasıdır*," diyor Eskici. "Mesele Moritz Holl davasının anlamıdır. Öyle değil mi, Gülyanak? Size kazandıracağı şöhreti istiyorsunuz." Birden Eskici arkasını dönüp avukatın yüzüne bakıyor cam gibi gözlerle. "Hadi ama. Böyle olmadığını söyleyin."

Gülyanak başını indirdiğinde Eskici başını sallayıp yazı masasına dönüyor.

"Bayan Holl," diyor dostça. "Hakikat mahkeme önünde bile öznel bir meseledir. İnanmakla bilmek birbiriyle karıştırılacak denli benzerdir. Aynı olup olmadıklarını sormakta da haklı olabiliriz. Şüpheli durumlarda zeki insanlar hakikati geçerliliğine göre değil, yararlılığına göre yorumlar."

"Bu da ne demek?" diye soruyor Mia.

"Kardeşiniz lanet olası bir biçimde ikna ediciydi," diye cevap veriyor Eskici. "İşte bu yüzden üçümüzün de peşini bırakmıyor, nedenlerimiz tamamen farklı olsa da."

"Birazdan bir destek grubu kurmamızı önerecek," diyor ideal sevgili.

"Moritz Holl davasında," diyor Eskici, "avukatınız YÖNTEM aleyhinde, ben de lehinde soruşturma yapıyoruz. En keskin muhaliflerin aynı noktada buluşması olmayacak şey değildir. Bugün bu oturma odasında olduğu gibi."

"Demek istediğiniz, kardeşimin mezarında."

"Sanırım onu demek istiyorum. Hepimiz orada durup hakikati bulmaya çalışıyoruz. Belki siz de bir katkı sağlamalısınız, Bayan Holl. Belki de Moritz'in *gerçekte* nasıl olduğunu bana anlatmak isterdiniz."

"Doğayı severdi," diyor Mia.

"Sakın ha, bu canavara Moritz'le ilgili bir şeyler anlatayım deme!" diye bağırıyor ideal sevgili.

Mia ona dönüyor.

"Onu anlatmayacaksam, bu dünyada işim ne benim?"

"Ona anlatamazsın," diyor ideal sevgili. "O, Moritz'in devlet düşmanı olduğunu kanıtlamak istiyor."

"O zaman biz de olmadığını kanıtlarız," diyor Mia. "İnsan sadece anıların güzel bir ambalajıdır. Bizim durumumuzda da *onunla* ilgili anılarımızın."

İdeal sevgili susuyor. Gülyanak sıkıntılı sıkıntılı boğazını temizleyip bir şeyler söylemek istediğinde Eskici Mia'nın arkasından ona susmasını işaret ediyor. Bir anlığına muhalifler birbirlerine uzlaşarak bakıyor. Mia ayağa fırlayıp pencereye giderek dışarı bakıyor.

"Moritz doğayı seviyordu. Daha çocukken bir yaprağa veya bir böceğe bakarak saatler geçirirdi. Tek bir çalıda kaç farklı böcek türünün yaşadığını biliyor musunuz?"

"Doğa sevgisi insan sevgisinin habercisidir," diyor Eskici bir suflör gibi.

"Moritz, canlı olan her şeyi severdi. Komodini üzerinde bağ salyangozlarının bulunduğu bir tahta kutu dururdu. Onlara ad koymuştu. Gece olduğunda salyangozlar evleriyle kapağı kaldırırlardı. Yavaşlıkları, derdi Moritz her zaman, onları inanılmaz güçlü kılıyor."

"O da böyle bir evi olsun isterdi," diyor ideal sevgili hayale dalmış halde. "İnsanın her zaman yanında taşıyabileceği bir ev."

"Uyurken salyangozlar kutudan sürünerek çıkıp odada dolaşırlardı. Bazen sabahları yanağında bir salyangozla uyanırdı. Mutlu olurdu. Bense iğrenirdim. Odayı paylaşıyorduk."

"Hayata dair sevgi iğrençlik barındırmaz." Onu dinlerken Eskici Mia'nın yazı masasının üzerinde bulunan evrakları incelemeye başlamıştı. Şimdiyse bir çekmeceyi dikkatlice açıyor. "Bildiğim kadarıyla insanlardan farklı olarak sürüngenler savaşmaz, kitle imha silahları da üretmez."

"O da benzer şeyler söylemişti. Onu anlamadığımızı düşünürdü, ne anababamızın, ne arkadaşlarının, ne de benim. Çocukken bizden çok hayvanlarla, bitkilerle konuşurdu."

"Yine de sen onun en sevdiği hayvandın," diyor ideal sevgili. "Bahçenin yarısına senin adını vermişti, biliyor muydun? Ağaçlara, çalılara, çiçeklere, kuşlara, solucanlara. Her yerde Mia vardı."

Mia başını sallayıp yumruklarını gözlerine bastırıyor.

"Hastalandığında," diyor Mia, "salyangozları tabii ki ortadan kaldırmak gerekiyordu. Eve doktorlar girip çıkıyordu, annemle babam sorun çıksın istemiyorlardı. Sanırım Moritz onları bu yüzden hiç affetmedi."

"Hasta mı?" diye soruyor Gülyanak şaşırarak. "Dava dosyalarında bununla ilgili bir şey yazmıyor."

Eskici de Mia'nın neden söz ettiğini bilmediğini göstermek için omuzlarını silkiyor.

"Tamamen iyileşmişti," diyor Mia. "Genetik bir hastalığı yoktu. O nedenle de kayıtların silinmesi talebi kabul edilmişti."

"Ne baştan savma bir iş," diyor Eskici. "Adamlarım bu bilgiyi ortaya çıkarmalıydı. Hasta biri ne de olsa farklı bir biçimde sunulabilirdi."

"*İyileşmişti*," diye tekrarlıyor Mia.

"Bir kez hasta, her zaman hasta," diye karşı çıkıyor Eskici. "Bunun izi kalır."

"YÖNTEM Moritz'in hayatını kurtardı. Ben böyle görüyorum bunu. Bu da *bende* iz bıraktı."

"Neydi? Hastalığı neydi?" diye soruyor Gülyanak.

"Lösemi," diyor Mia arkasını dönerek. Bakışı kendini asmış Moritz'in fotoğrafına bakmak üzere olan Eskici'yle karşılaşıyor.

"Gösteri bitti," diyor Mia. "Sizi mutlu ettim mi, burnunu her şeye sokan sizi?"

"Çok." Eskici, kolundaki tozları silkiyor.

Gülyanak bir parmağını çenesine koymuş halde, dalgın dalgın önüne bakıyor. Yan yan ona bakarken ideal sevgili de düşüncelere dalmış görünüyor. Lö-se-mi: Bu üç alışılmadık hece odanın havasını değiştirdi. Özellikle Eskici, zeki Eskici bunun hiç mi hiç farkına varmıyor. Şapkasıyla bastonuna uzanıp yeni hedeflere doğru yöneliyor.

"Bir şair gibi konuştunuz. Söylediklerinizi alıntılayabilirim, değil mi?" diye soruyor, bir eli çoktandır kapının kolunda.

Sonra da ortadan kayboluyor.

Kararsızlık

Çaresizlerin en sevdiği sözcüğü kullanmak gerekirse: Mia'nın Eskici'yle ilişkisi kararsızlık gösteriyor. Hatta onu sevmiyor da değil. Eskici sıcak su fincanını uzatırken Mia'nın üzerine eğilip bu ritüele tamamen konsantre olmuş gibiydi, öyle ki bu hareketi de neredeyse saçma bir mükemmellikle başarmıştı – işte tam o sırada bir an Mia onu sevebileceğini bile düşünmüştü. Nezaketi yüzünden değil, ki bu nezaketi hoş bir biçimde de olsa her zaman kendi düşüncelerini gizlemeye hizmet ediyor nihayetinde. Yakışıklılığı yüzünden de değil, ki bütün güzel şeylerde olduğu gibi bu yakışıklılık da alışkanlıkla yıpranmıştı ve Mia onu daha ikinci buluşmalarında artık ne güzel ne de çirkin, sadece tartışılmaz biçimde mevcut olarak algılıyordu. Oysa iliklerine işleyen, onun bir fincanı sanki kutsal bir hareket gerçekleştirircesine uzatabilme yeteneğiydi. Böylesi önemsiz bir nesneye karşı gösterilen adanmışlıkta beliren, dünyayla kurulan ilişkinin mutlaklığının ta kendisiydi; Mia da, dürüst olması gerekirse, bu mutlaklığa hayranlık duyuyor. Eskici her şeyi *eksiksiz* yapıyor: yürümek, ayakta durmak, konuşmak, giyinmek – eksiksiz. İnsanlığın sonsuz kararsızlığına diyalektik bir meşruiyet kazandırmaya hiç çalışmayan bir saygısızlıkla düşünüp konuşuyor. İnsan gibi sınırlı bir varlık için inanmakla bilmenin aynı olduğunu açık açık itiraf eden biri; hakikatin de bu nedenle yararlılığa teslim olması gerektiğini talep eden biri – herhalde katıksız bir nihilisttir.

Mia, hayalinde Eskici'nin dairesinde yaptığı gezintiyi tekrarlayıp nesneleri, kitapları ve yazıları bir hikâye avcısının gözleriyle izlemeye çalışıyor. Kendisi de bir nihilist, ama nesnel hakikatin yokluğu onda mutlaklık değil acı verici bir dengesizliğe yol açıyor. Mia her şeye bir kanıt gösterebilir, zıddına da. Her düşünceyi,

her fikri gerekçelendirebilir ya da bunlara saldırabilir; her tarafın lehinde veya aleyhinde mücadele edebilir; hasmı olsa da olmasa da satranç oynayabilir ve asla argümansız veya stratejisiz kalmaz. Çok uzun bir zaman önce Mia bir insanın kişiliğinin özellikle retorikten oluştuğunu anladı, ama Eskici'den farklı olarak bundan daha fazla sonuç çıkarmayı gerekli görmedi. Temel olarak kendisiyle Eskici'nin aynı kumaştan biçildiğini düşünüyor, tek fark Mia'nın vardığı bir noktada onun yürümeye devam etmiş olması. Bir hedef varmış gibi. İstenecek bir şey varmış gibi. Eskici'nin ne istediği, *insanın* aslında *ne isteyebileceğine* dair yakıcı soru, gizemli bir biçimde bir fincan suyu beceriyle sunarken cevap bulmuş gibi görünüyor. Birkaç saniyeliğine Mia, kendini güçlü bir biçimde Eskici'ye çekilmiş hissetti.

Bu saniyelerin dışında, ki şimdi kararsızlığa geliyoruz, Mia'nın hissettiği, her şeyden önce bir tiksinti. Çünkü biraz önce söylenenler ve Mia'nın düşündükleri başka sözcüklerle de ifade edilebilir pekâlâ. Aynı çıkış noktasından başka argümanlar sıralanabilir, satrançta olduğu gibi renk değiştirilebilir. O zaman Eskici mutlakliğın ikonu değil, içi boş kocaman bir gayretten başka bir şey olmaz. Burnunu her şeye sokan biri. Gülünç bir figür.

Mia odanın içinde dolaşırken ideal sevgili bir dirseğine dayanarak karşı çıkıyor.

"Bir fincan suyun içindeki bir cevap mı? Kardeşinin katilinin seni güçlü bir biçimde çekmesi mi? Ne biçim kadınsın sen!"

"Rousseau," diyor Mia kitaplığın önünde. "Moritz'in ithafıyla. Dostoyevski. Orwell. Musil. Eskici. Agamben – onda da bir ithaf var. Aklıma gelmişken, hiç okumadım."

"Senin gibi biri kadın mı, erkek mi olduğunu bilmek istiyorsa, kafasını bacaklarının arasına sokup bakmak zorunda."

"Yüz yirmi kilometre kadar eksik kalmış," diyor Mia kondisyon bisikleti önünde. "İki günlük mesele."

"Başın, düşünceler sürekli daire çizerek koşuşturup dursun diye yuvarlak. Ezeli düşmanınla aynı kumaştan mı biçilmişsin? Ne biçim insansın!"

"Ne kadın, ne insan." Yazı masasında Mia Eskici'nin okuduğu

evrakları karıştırıyor. "Ne de terörist." Bir kez daha Moritz'in fotoğrafını ışığa doğru tutuyor. Arka planda ideal sevgili alacakaranlıkla birlikte belirsizleşiyor, sanki orada değilmiş gibi sessiz. "Sadece arkada kalan biri," diyor Mia fısıltıyla, hatıralar dışarıda güneşi batırırken.

Ağlamadan

Kapının zili çaldığında Mia hâlâ yazı masasında oturuyordu. Şaşkınlıkla saate baktı: Geceyarısını biraz geçiyordu. Sıradan bir zil sesi değildi bu, daha çok bir çöküntünün sesiydi, zırr, zırr, zırr, düzenli aralıklarla, acımasız, sanki bir daha durmayacaktı. Mia kapıya koştu. Kapının önünde Moritz işaretparmağının tekrar tekrar zile basmasını izliyordu, ta ki Mia elini zilden çekinceye kadar. Nihayet sessizlik. Kapının önünde gerçekten kimin durduğunu kavrayabilmek için biraz zamanımız var: cinayet gecesi. Geçmiş.

"Ne bu tantana böyle? İçeri gelmek istemiyor musun?"

Moritz, sorulara cevap vermedi. Eşikten içeri bir adım attı, hemen ardından durdu ve etrafına bakındı sanki her şeyi ilk veya son kez görüyormuşçasına, ki son kez görmesi olasılığı doğruydu. Mia onu kolundan tutarak kanepeye götürdü.

"Hadi, anlat bakalım. Nasıldı? *O* nasıldı? O – neydi adı?"

"Sibylle."

"Hoş muydu? Sevimli miydi?"

"Ölüydü."

Mia'yla Moritz birbirine baktı, bir anlığına sanki dil tümüyle anlamını yitirmişti, sanki Moritz'in ağzından çıkan kelimeler Mia için en ufak bir anlam bile taşımıyordu. Birkaç saniye geçti, dünya bir parça döndü, birkaç başka insan daha öldü gezegenin farklı farklı yerlerinde, başkaları doğdu. Nihayet Mia kardeşini öyle itti ki, kelimenin tam anlamıyla iki büklüm oldu.

"Bu – bu da ne demek?"

"Çılgınca, değil mi? Hâlâ hayatta olsaydı şu anda sanırım koskocaman bir roman anlatıyor olurdum. Oysa şimdi inanılmaz ama söyleyecek bir şey bulamıyorum."

"Moritz, kendini topla! Anlat!"

"Peki," dedi acınacak bir halde. "Ama ağlamadan, tamam mı? Ağlamaya çalıştım, ama olmadı. Polis karakolunda bile olmadı. Ama bana yine de inanıyorsun, değil mi?"

"Tabii ki," dedi Mia onu sakinleştirerek.

"Badem gözleri olan kadın. Birlikte hapse girmek istediğim. İki kişilik özgürlük. Hâlâ burada." Kafasını tutmuştu. "Burada, içeride. Gerisi çok basit."

Sonra tekrar sustu. Mia, üç kere yutkunarak gitgide artan dehşetiyle mücadele etti. Moritz onu o kadar çok kez merhametsiz bir rasyonalist olmakla suçlamıştı ki tam da bu anda haklı olduğunu kanıtlamak istemiyordu. Sakin olacaktı. Ne kadar şiddetli olursa olsun, her sarsıntıya dayanabilen denizdeki bir kaya olmak istiyordu.

"Randevulaşmıştınız."

"Güney Köprüsü'nün altında. Hepsiyle orada buluşmuştum. Yukarıdan bir tren geçtiğinde, aşağıda sanki deprem olur. Korkarsın ve bu korkuyla da birbirine sarılabilirsin. Heyecanlıydım ve oraya çok erken varmamak için de yolumu özellikle uzattım. İlk önce gelmediğini düşündüm. Sonra gelip gittiğini. Ama yerde yatıyordu. Belden aşağısı... çıplaktı. Omuzlarından sarstım, kaldırdım, tekrar yere yatırdım. Sıcaktı, yumuşaktı. Nabzına bakmak çok sonra aklıma geldi. Bileklerinden, boynundan baktım. Sanki insanların nabzı olduğunu unutmuştum."

"Kâbus gibi."

"Polis gelinceye kadar çok zaman geçti. Yanında oturdum, beraber bekledik. İyi anlaştık. Fotoğraftakinden de güzel görünüyordu."

Moritz, sanki yorgunluğunun sonu gelmeyecek, pek konuşacak durumda değilmiş gibi gözlerini, yanaklarını, kafa derisini ovdu. Sonunda ovmayı bitirdiğinde Mia'ya baktı.

"Bir cesedin yanında oturmuş, hayatımda bir insana kendimi hiç bu kadar yakın hissetmediğimi düşündüm. O kadar çok şey paylaşıyor görünüyorduk ki, aşktan da fazlasını. Ölümünü paylaşıyorduk."

Bir elini uzattı, Mia da hemen tuttu.

"Sence çıldırdım mı?"

"Dünya çıldırdı," dedi Mia. "Sen değil."

Bir süre onları çevreleyen boşluğa kulak kabarttılar. Sonra Mia derin bir nefes aldı.

"Polisler, ne istediler senden?"

Cevap vermeye çalıştı, ama koskocaman bir şaşkınlık alnını kırışıklara boğarken birden duraksadı. Elini geri çekti.

"Neden soruyorsun bunu?"

"Önemli olduğu için."

"Sence polis benden ne istemiş olabilir?"

"Hadi ama Moritz, mesele o değil ki."

"Mia Holl, sen beni dinledin mi?"

"Anlatsana, polisler ne istediler senden?"

"Onu ben *buldum*, Mia. Anlıyor musun bunu? Ben bir *tanığım*. Bu yüzden de polis *tanık olarak ifademi* istedi. Mantıklı geliyor mu bu sana, Mia Holl? Senin için yeterince mantıklı mı?"

"Ama Moritz!"

"Sen kardeşimsin. Bana inanmaya söz verdin."

İkisi de ayağa fırlamıştı. Birden kapıya doğru yöneldiğinde Mia peşinden koştu. Moritz'in sırtı çaresizlik ve öfkeden oluşan bir heykeldi.

"Özür dilerim," diye bağırdı Mia. "Senin için endişeleniyorum. Nasıldır bilmezsin sen. Sürekli endişelenmek! Gel de konuşalım. Bu gece burada kalabilirsin!"

Ama Moritz çekip gitmişti bile.

"Burası senin yuvan, Moritz," dedi Mia kapalı kapıya doğru. "Ben senin yuvanım ya."

Evimiz

Mia yanağını ahşap kapıya bastırmış, Moritz, yuva diye diye olan bitenlerin gerçek olamayacağını gevelerken zil ikinci kez çalıyor, zırr, zırr, zırr. Mia kapıyı hızla açarken artık gece değil, pırıl pırıl bir gün ve kapının önünde Moritz değil, bugünün ta kendisi duruyor, bu sefer üçü bir arada. Üçünde de ağız maskesi var; ikisi Bayan Holl'le aralarına mesafe koymak için bir adım geriliyor.

"Mia," diye bağırıyor yerinde kalan, "gelmek istemedim!"

"İşler böyle yürümez, Vızcık," diye tersliyor Pollcuk. "Anlaştığımız gibi bu işte hep beraberiz."

"Ben yokum," diyor Vızcık ve Mia'ya da: "Beni zorladılar."

"Bırakın da ben konuşayım, çocuklar," diyor Lizcik. "İlk önce iyi günler, Bayan Holl."

"İyi günler," diyor Mia sonsuz bir yorgunlukla. Komşular delegasyonunun kendisinden ne istediklerini tahmin ediyor. Kapıyı yüzlerine henüz kapatmamış olması sadece Vızcık'ın donuk gözleri yüzünden. Beyaz maskenin üzerinden insanı bağımlı kılan bir muhabbet yansıtıyorlar. Ayrıca Mia bu sürpriz ziyaretin somut gerekçesini öğrenmek istiyor.

"Ne muhteşem bir fotoğraf," diyor Vızcık. "Ne güzel görünüyorsunuz, Mia. Hem de ilk sayfada!" Arkasını dönüp Mia'ya göstermek üzere elini SAĞDUYU'nun bir nüshasına uzatırken Pollcuk gazeteyi çekip alıyor.

"Resmim SAĞDUYU'da mı basılmış?" Mia da elini uzatıyor, Lizcik'le Pollcuk biraz daha geriye çekiliyor.

"Bugün bu geldi." Lizcik önlüğünün cebinden bir mektup çıkarıp iki eliyle tutuyor. Eğer Tanrı ölmemiş olsaydı insan bu kadının onun sözlerini okuduğunu sanabilirdi. "Tarih, başlık, başlıkta

bahsedilen konu vesaire vesaire. İşte burada. 'Buna istinaden evinizin sakinlerinden bir kişi Sağlık Kanunu'na göre sabıkalıdır. Bu durumun gelecek yıl koruyucu evi plaketinin verilmesini engelleyebileceği konusunu dikkatinize sunuyoruz.'"

"Mektuptan bana ne," diyor Vızcık. "Ama makale güzel. Arkadaşınız yazmış. Sizi yine ziyaret edecek mi?"

"Mektuptan bana ne *değil*," diyor Pollcuk Lizcik'in arkasından. "Burası sadece *sizin* eviniz değil, Bayan Holl."

"Burası *bizim* evimiz," diyor Lizcik. "Onun için çok emek harcadık."

"Endişe. Temizlik."

"Sadece sizin yüzünüzden de değil. Ama hepimiz anlayışlı olmak zorundayız."

"Gazeteyi verir misiniz," diyor Mia.

"Genel olarak daha iyi olurdu, sizin için de herhalde," diyor Lizcik, "eğer, demek istediğim, yerinizi değiştirirseniz."

"Efendim?" diye soruyor Mia. Oturma odasında ideal sevgili gülmeye başlıyor.

"Bana sorarsanız burada kalmalısınız, Mia," diyor Vızcık. "Moritz Holl gibi bir ünlünün kız kardeşi olmanız bence harika bir şey."

"Delirdin mi sen, Vızcık?" diye soruyor Pollcuk. "Sıra sana mı gelsin istiyorsun?"

"Senin gibi birine de gelecek gazeteye çıkma sırası," diyor Lizcik.

"Defolun," diyor Mia.

"Tam tersi," diye bağırıyor Pollcuk, "*siz* defolmalısınız!"

"Beni rahat bırakın!" diye bağırıyor Mia.

Merdiven sahanlığına adım attığında komşular tabanları yağlıyor. O korkuyla Pollcuk SAĞDUYU'yu elinden düşürüyor; gazete sahanlıkta kalıyor.

Tehdit dikkat ister

SAĞDUYU, 14 Temmuz, Pazartesi:

"Tehdit dikkat ister
Heinrich Eskici yorumluyor

İyimserlik bir erdemdir. Ama dün akşam yetkililer bir terörist tehdidi daha alındığını bildirdi, bu tehdit de gösteriyor ki mevcut sorunların salt erdemle üstesinden gelinmesi mümkün değildir.

Radikal direniş grupları günbegün ülkemizi tehlikeye atmaya devam ediyor. Siyasetle kamuoyunun artık gerçeklerle yüzleşme zamanı geldi. Aramızda, hiç şüphe çekmeden yaşayan ama YÖNTEM'e karşı ve böylece her birimize karşı şiddetle savaşmaya hazır insanlar bulunuyor. Zararsız görünen komşuların, tanıdıkların, meslektaşların veya öğrenci arkadaşların her an bir eyleme ikna edilmeleri mümkündür. Teröristlerin eylem tipolojileri günlük ve iş hayatında kamuflajları nedeniyle zor ortaya çıkarılmaktadır. Gerçi yöntem-güvenliği H.O.H.'un hücrelerinin operasyon kaynakları, kışkırtma planları ve iletişim yapıları hakkında kapsamlı bilgilere sahip, ama sempatizanlar, bireysel savaşçı fanatikler ve bağımsız direniş gruplarından oluşan ağ, geniş ve hassas güvenlik çalışmalarıyla bile tam olarak denetlenemiyor.

Son tehdidin somut içeriği, yöntem-güvenliği yasası gerekçesiyle yayın yasağına tabi. Güvenilir kaynaklara göre bu tehdit, biyolojik silahlarla yapılacak bir saldırıyı duyuruyor. Herkesin bildiği gibi hava temizleme tesisleri ve içme suyu tedarik sistemleri, bakteri ve virüsle saldırıya uygun alanlar oluşturmaktadır.

Hafta sonundaki tehdidin muhtemel faili ve kışkırtıcıları hak-

kında da henüz kesin bir şey söylenemiyor. Ancak uzmanlar 27 yaşındaki öğrenci Moritz Holl'ün ölümüyle bağlantı bulunduğunu düşünüyor. Holl uzun zaman önce yöntem-güvenliğinin ilgi alanına girmişti. Genç bir kadını katlettiği kuşkuya yer bırakmayacak biçimde kanıtlanmasına rağmen sürekli masum olduğunu ileri sürmüş ve böylece basında fırtına yaratmıştı (diye bildirmişti SAĞDUYU). Bu yılın mayıs ayında Moritz Holl intihar ederek makamların elinden kaçmıştı. Ünlü sözü 'Gafletinizin sunağında kurban ediyorsunuz beni', yöntemi eleştiren çevrelerin sloganına dönüştü.

Yeni edinilen bilgilere göre Moritz Holl çocukluğunda ağır bir hastalık geçirmiş. 'Onu anlamadığımızı düşünürdü,' diyor Mia Holl, kız kardeşi. 'Ne anababamızın, ne arkadaşlarının, ne de benim. Çocukken bizden çok hayvanlarla, bitkilerle konuşurdu.' Bu ve başka kanıtlar, Moritz Holl'ün ölümünün H.O.H. için başka eylemlere gerekçe olarak hizmet edecek bir tehdit unsuru olarak sınıflandırılması gerektiğini göstermektedir.

Bu sabahki bir basın konferansında savunma bakanı 'Mesele kirli bombanın patlayıp patlamayacağı değil, ne zaman patlayacağıdır' dedi. Yetkililer vatandaşları korumak için ellerinden geleni yapıyor. Ama bizim desteğimize de ihtiyaçları var. Bu nedenle sivil dikkat elzemdir. Yöntem-güvenliği herkesi ilgilendirir ve iyi niyetli, barışsever bir sistemin çaresizce kendini aldatmasına dönüşmemelidir. Vatandaşlar, gözlerinizi dört açın!"

Çalı binicisi

İdeal sevgili yumuşacık bir sesle okudu bu yazıyı. Onun ağzından Eskici'nin tiratları epik bir şiirin mısraları tadında. Okumayı bitirdiğinde yine kondisyon bisikletinde oturan Mia, eksik kalan kilometreleri öfkeyle tamamlama uğraşına ara verip alkışlıyor.

"Tebrikler! Bir başyapıt. 'Onu anlamadığımızı düşünürdü, diyor Mia Holl, kız kardeşi.' Yüksek sanat dediğin bu işte."

"Dünya böyle bir pervasızlık görmedi," diyor yanakları öfkeden kızarmış ideal sevgili.

"Dünya böyle bir pervasızlığı her gün görüyor," diyor Mia. "Sıradan bir gazeteye şöyle bir bakmak yeter."

"Sana okuduğum şey neydi, biliyor musun?"

"Yöntemdüşmanlığıyla mücadeleyi kışkırtan bir yazı."

"Değil. Sana özel iddianame."

"Yok daha neler." Mia tekrar bisiklet sürmeye başlıyor ve pedalları hiddetle çeviriyor. "Kuruntuların kuruntulardan şikâyet edeceği hiç aklıma gelmezdi."

"Hiçbir şey anlamıyorsun, Mia Holl. Moritz'e alenen terörist dedi ve senin de adını verdi. Anonimliğin kalmadı. Bu konuda ne yapmayı düşünüyorsun?"

"Yapmak mı?" Mia gülüyor. "Neden bir şey yapacakmışım ki? Burada oturup spor yükümlülüklerimi yerine getirirken dünya etrafımda sarmallar halinde bilinmeyen bir hedefe doğru dönüp duruyor. Gördüğün gibi, ben bir şey *yapmadan* da her şey yeterince kötü."

"Sen zaten hiçbir şey zarar görsün istemiyorsun. Moritz çocuk gibiydi, öyle değil mi? Eskici de, herhalde siyasi bir hayalperest? Ya sen – sen bisikletine binen kusursuz bir vatandaşsın? Sen ne-

sin, ben söyleyeyim sana. Korkak. Senin bütün o rasyonelleştirmelerin, lehte ve aleyhte görüşlerin, daha iyisini ve en iyisini bilmen tek bir amaca hizmet ediyor: bir ömür boyu omuz silkmene izin verilmesi."

"Henüz kimse omuz silktiği için ölmedi. Oysa kahramanlık ve *fikirler* ve fedakârlık yüzünden dünya sayısız kereler yok olup gitti. Benden ne istiyorsun? Pencereden uzanıp, Eskici'nin kellesini isteyip devrimi mi ilan edeyim?"

"Hiç de fena bir hayal değil."

"Yetti artık!" Mia'nın ses tonu alayın altında gerçek bir öfkenin gizlendiğini gösteriyor. "Senin bu belirsiz konuşmalarından gına geldi."

"Daha somut da konuşabilirim." İdeal sevgili sakinleşmek için derin derin nefes almak zorunda. "Birinci adım: Moritz'in YÖNTEM'e kurban gittiğini ve Eskici denen adamın da bu işte parmağının olduğunu anlarsın. İkinci adım, şu cümleyi söylersin: YÖNTEM kardeşimi öldürdü ve böylece kendini adaletsiz bir sistem olarak ifşa etti. Üçüncü adım, Gülyanak'ı ararsın. Dördüncü adım, Eskici'ye kötü niyetle hakaretten dava açarsın. Beşinci adım, özgür düşünen bir gazeteci bulup ona röportaj verir ve açıklamalar yaparsın..."

"Ha," diye dalga geçiyor Mia, "aman da ne çok korkacak *bu Eskici*. Mükemmel bir öneri, benim ideal sevgilim. İnsanca çabanın etkisizliğine bir de denemenin gülünçlüğünü ekleyelim."

"Bir şey fark ettin mi? İlk ikisini dikkate bile almadan dördüncü ve beşinci adımlara saldırıyorsun. Korkuyorsun, Mia Holl. İlk iki adımı uygulamış olsan, nihayet kardeşinin tarafını tutmuş olsan, başka hiçbir şey sana gülünç gelmezdi."

İşte bu sözler, hedefini buldu. Bazen birisi öyle haklı çıkar ki, haklılığı her tür cevabı gereksiz kılar. Bir yandan-öte yandanın sonsuz devridaimini kesintiye uğratır. Neredeyse cennetten gelme bir huzur çöker. Mia aşağı bakıyor, ayaklarının pedallara basışını izliyor ve birkaç saniye hiçbir şey düşünmüyor.

"Cadı nedir, biliyor musun Mia?"

Şaşkınlıkla başını kaldırıyor kendisine hitap edilen Mia, bu ye-

ni kavrama odaklanabilmek için çabalamak zorunda kalıyor.

"Cadı, kamburu ve süpürgesi de olan mı? Sonu fırında veya odun ateşinde biten mi?"

"Cadı bir çalı hortlağıdır. Çitler üzerinde yaşayan bir varlık. Süpürge yerine başlarda elinde çatallı çit çubuğu vardı."

"Bunun benimle ne ilgisi var?"

"Çitler ve çalılar sınırdır, Mia. Cadı uygarlıkla yaban arasındaki sınırın üstünde yaşar. Dünyayla ahret, yaşamla ölüm, vücutla ruh arasında. Evetle hayır, dinle dinsizlik arasında. Hangi tarafa ait olduğunu bilmez. Onun hükümranlığı *aradadır*. Birini hatırlatıyor mu sana?"

Mia buna cevap vermiyor. Kondisyon bisikletinden inip pencereye gidiyor. Çiçek saksısına bir kuş konmuş, suni çiçekleri üzgün üzgün gagalayıp Mia'ya suçlayarak bakıyor, sonra da uçup gidiyor.

"Taraf olmayan," diyor ideal sevgili, "bertaraf olur. Bertaraf olanlar da tehlikeyle yaşar. İktidar zaman zaman gücünü kanıtlayabilmek için ders vereceği birilerine ihtiyaç duyar. Özellikle de ülkede inanç sarsıldığında. Bertaraf olanlar bunun için biçilmiş kaftandır, çünkü ne istediklerini bilmezler. Daldan düştü düşecek meyve gibidirler."

"Ben bertaraf olmadım ki," diyor Mia halsiz.

"İnsanlarla ilişki kurmanın boşa zaman harcamak olduğuna inanıyorsun içten içe. Çok az istisna var, bunların da yarısı ölü, diğer yarısı can düşmanın. Bertaraf olmak için yeterli."

Dış Mia inatla ideal sevgilinin neyi kastettiğini anlamıyormuş gibi yaparken iç Mia ona her açıdan hak vermek gibi üzücü bir görevi yerine getirmekle meşgul. Meselenin ne olduğunu elbette biliyor Mia. YÖNTEM vatandaşlarının sağlığına dayanıyor ve sağlığı da normallik olarak görüyor. Ama *normal* olan nedir? Bir yandan doğru olan, verili olan, gündelik olandır. Diğer yandansa "normal" normatif bir şey anlamına gelir, yani istenen şeydir. Bu şekilde normallik iki ucu boklu bir değneğe dönüşür. İnsanı verilen donelere göre değerlendirip onun normal, sağlıklı ve bunun sonucunda da iyi olduğu sonucuna varılabilir. Ya da kıstas, arzulanan

şeyin kendisi olur, kişinin başarısız olup olmadığı böylece belirlenir. Nasıl istersen! Normalliğe ait olduğu sürece bu değnek insanın savunmasına hizmet eder. Ama dışarıda kalan korkunç bir tehdit oluşturur. Hastalığa yol açar.

Mia kamuya açık bir alana girdiğinde, bu ister bir mağaza, ister hızlı tren, isterse de işyeri olsun, asla bir yuvaya girmiş gibi hissetmez kendini. İçeri koşup, Merhaba, diye bağırmaz, herkesin omzuna vurup pasta diliminin nerede olduğunu sormaz. Çoğunlukla kimsenin onu fark etmemesini umar. Bazı günler dairesinden çıkmadan önce merdivenlere kulak kabartır, ortalık sakin mi diye. Kendisi ve düşünceleri için zamana ve mekâna ihtiyaç duyar. İşten sonra birileriyle takılmak yerine eve gider. Bir spor derneğine gitmek yerine kondisyon bisikletinde oturur. Görünmeyen biriyle sohbet eder – en iyi arkadaşı veya kocasıyla değil.

İdeal sevgili Mia'nın tıpkı Moritz'e benzediğini söylemek istiyor. Tek fark Mia'nın farklılığını sisteme özel bir sadakatin arkasına gizlemeye çalışması, oysa Moritz bu farklılığı bir kupa gibi sergileyerek taşımıştı. Henüz kimse Mia'ya "anormal" demedi. Ama "normal" de demezlerdi. Çitin üzerinde oturuyor.

"Beni uyarmak mı istiyorsun?" diye soruyor.

İdeal sevgili sessizce başını sallıyor.

"Çok hoşsun," diyor Mia, "ama gereksiz. İnsan hayattaki yerini kendisi seçemez. İnsan sadece tahtaları yanında getirir. İnsanın günlerini geçirdiği binayı başkaları çatar."

"Alınacak *bir* karar her zaman vardır," diyor ideal sevgili. "İnsan ya faildir – ya da kurban."

Bu söze Mia, ideal sevgilinin çaresizce kollarını kaldırıp başını saklamasına yol açan bir cümleyle karşılık veriyor:

"Ben ikisini de hiç hoş bulmuyorum."

"Elbette hoş değil," dedi Moritz. "Bu yüzden ikisini de olmamayı tercih ediyorum. Hep olageldiği gibi."

Barıştıklarını göstermek için Mia da ayakkabılarıyla çoraplarını çıkarıp pantolon paçalarını sıvamıştı. Yan yana oturmuşlardı, ayaklarını akan suya sarkıtıyorlardı.

"Gece ne dediğini duydum, bilesin." Moritz hafifçe Mia'nın böğrüne vurdu. "Kapıda."

"Senin yuvan olduğumu mu?"

Olta yere düştü, çünkü Moritz onu aniden kendine çekip sarıldı, öyle sıkı sarıldı ki Mia neredeyse kollarının arasında kayboldu. İnsanlığın en büyük laneti hayatının en mutlu anlarını, daima bu anlar geçip gittikten sonra anlamasıdır.

"İyi misin?" diye sordu Mia Moritz onu tekrar bıraktığında.

"Galiba. İnsan ömrünün yarısını felsefe okuyarak geçirdikten sonra ölüm olgusuyla baş edebilir herhalde."

Moritz işaretparmağını kaldırdı, hiçbir şeyin değişmediğini kanıtlayan bir yüz ifadesiyle söylev vermeye başladı.

"Karanlıktan geliyor, karanlığa gidiyoruz. Arada deneyimler vardır. Ama başlangıçla son, doğumla ölüm yaşanmaz. Öznel bir kişiliği yoktur onların, tümüyle nesnelliğin alanına girerler. Durum budur işte."

Mia, taklit ettiği profesörü tanımıştı, güldü.

"Demek insan kendisi için yaşar, ama başkaları için ölür," dedi.

"Güzelliği de bu işte," dedi Moritz. "Tersi olsa felaket olurdu. Kendisi-için-yaşarken diğerlerinden kaçmak için bol bol yön değiştirmeyi unutmamalı insan. Başkalarıyla karşılaşmaların ne anlama geldiğini biliyor musun?"

"Senin durumunda herhalde sorun anlamına geliyor!"

"Karar verme zorunluluğu. Ya kendine ihanet edersin ya da düşündüğünü söylersin – ve kendini tehlikeye atarsın."

"Bu hep böyleydi ama," dedi Mia sabırsızca, çünkü keyifleri yerindeydi ve siyasi bir tartışmayı canı hiç çekmiyordu. "Bunun YÖNTEM'le ilgisi yok."

"Ben de onu diyorum işte! Bir trene bindiğinde başlıyor. Belki yüksek sesle şarkı söylemek istiyorsun, belki de eli kolu alışveriş torbalarıyla dolu kadını öpmek veya zam geldiği için bilet parasını basbayağı ödememek istiyorsun. Ama biletin parasını veriyorsun, ses çıkarmayıp oturuyorsun ve yüzünü SAĞDUYU'nun arkasına gizliyorsun. Asla bir gruba, örneğin H.O.H.'a, varsa o da tabii, neden katılmam, biliyor musun? Orada da, YÖNTEM'le yaşarken olduğu gibi, derdim aynı olurdu. Belli şeyleri düşünmeye, söylemeye veya yapmaya zorlarlardı beni. Ama talep ettiğim tek hak kişisel gerçekliğimi yaşama hakkımdır. Sibylle, kafamın içinde yaşamaya devam ediyor. Kafamın içinde özgürlük var. Kafamın içinde insanlar geceleri sokaklarda dans edip içiyor ve kutluyorlar ve polis de yanlarında durup, sohbet ederek onları izliyor. Vatandaşlardan biri gelip gürültüden şikâyet ettiğinde de polislerden biri ağır ağır kafasını kaldırıp 'Rahatsız oluyorsanız polisi çağırsanıza' diyor."

Moritz güldü, cebinden bir sigara çıkarıp yaktı. Mia alnını kırıştırdı, ama müdahale etmedi.

"Kavga etmek istemiyorum," dedi. "Ama kişisel gerçekliğin genel gerçeklikle yüzleşmene engel oluyor."

"Çok doğru." Moritz sigarayı dişlerinin arasına sıkıştırıp oltasını tekrar suya fırlattı. "İnsan yanıp yanıp sönmeli. Öznel, nesnel. Öznel, nesnel. Uyum, direniş. Açık, kapalı. Özgür insanın arızalı bir lambadan farkı yoktur."

Mia cevap veremeden çalılıkta bir hışırtı duyuldu. Başını kaldırdı, aklına geyikler veya postlu ve boynuzlu dev bakteriler geldi, ama açıklıkta görünen üniformalı bir polisti. Sonra bir tane daha. Bir tane daha. Moritz irkildi, yanan sigarayı suya atmak bile aklına gelmedi. Bir saniye geçmeden polisler onu ayakları üzerine

kaldırmış, kollarını arkasına çevirip kelepçelemişlerdi bile.

"Moritz Holl," dedi ilki. "Sibylle Maden'e tecavüz edip öldürmekten tutuklusunuz."

"Sessiz kalma hakkına sahipsiniz," dedi ikincisi. "Söyleyeceğiniz her şey mahkemede aleyhinize kullanılabilir."

"Avukat tutma hakkına sahipsiniz," dedi birincisi.

"Onu bırakın!" diye bağırdı Mia.

"Rahatsız oluyorsanız," dedi Moritz çaresizce kardeşine bakarken, "polisi çağırsanıza."

"Verdiğimiz rahatsızlık için özür dileriz," dedi üçüncü polis.

Sessiz kalma hakkı

"Ardından da yok oldu," diyor Mia nehre. "Eminim hapishanede seni ve balıklarını özledi."

Ayakkabılarıyla çoraplarını çıkarmış, ayaklarını suya sarkıtıyor. Yanındaki yer boş. Haftalık gezintilerini sürdürüyor, Moritz olmasa da. Her zamanki rota, farklı duraklardan oluşan bir tutku yoluna dönüştü. Uyarı levhası, çalılıklar, patika. Nihayet, açıklık ve nehirden inşa edilen Moritz'in katedrali.

"Sanırım seni bir kere daha görebilmek için hayatını ikinci kez feda ederdi."

Kıskançlıkla ayak tabanlarını suyun yüzeyine vuruyor Mia, su sıçrıyor. Nehir etkilenmiyor, akıyor. Çalılıklarda hışırtı duyduğunda irkiliyor, yanan sigarayı suya atacak zamanı bile bulamıyor. Açıklığa adım atan şey, kâbus gibi.

"Mia Holl," diyor ilk polis. "Yöntemdüşmanı entrikalarla yöntemdüşmanı bir birliğin liderliğini yapmaktan tutuklusunuz."

Mia olup bitenleri anlayamadan ayakları üzerine kaldırılıyor, kolları sırtına çevriliyor.

"Burada kimi bekliyordunuz?" diye soruyor ikinci polis.

"Sessiz kalma hakkına sahipsiniz," diyor birinci polis.

İkincisi daha sert davranıyor, ta ki Mia bağırıncaya kadar.

"Hadi, söyleyin!" diye bağırıyor polis. "Kiminle buluşacaksınız burada?"

"Hiç kimseyle," diyor Mia. "Ayakkabılarımı giymek istiyorum."

"Verdiğimiz rahatsızlık için özür dileriz," diyor üçüncü polis.

Mia'nın sağ eli sırtında hep ulaşılamaz sandığı bir yerine dokunuyor. Gırtlağındaki yabancı bir başparmak bağırma yükümlülü-

ğünden kurtarıyor onu. Acı, görüş alanına beyaz lekeler atıyor. Üniformalılar güçlerini birleştirerek katedral boyunca sürüklüyorlar Mia'yı.

Özel mağduriyet

Daha fazla mobilya geldi, mobilya ve insanlar. Daha fazla masa, sandalye ve ağır kürsü, daha fazla siyah manken, Mia'nın duruşması başladığından beri ilk kez de birkaç sivil seyirci. Bir gazeteci ekibi malzemelerini çıkarıyor. Salon daha büyükmüş gibi görünüyor, çünkü ana duruşma salonu. Sarı atkuyruğu ve sinirlendiğinde kurşunkalemi çiğneme alışkanlığıyla önde oturan Hâkim Sophie'yi tanıyor Mia. Bir de kamu çıkarının temsilcisi Savcı Hav'ı tanıyor, her zamanki gibi masasının kenarına tutunmuş ve küçümseyici bir yüz ifadesi takınmış, ne de olsa dünyanın kalanıyla karşılaştırıldığında her şeyi daha iyi bildiğine dair resmen onaylanmış bir hakkı var. Seyirci bölümünün ilk sırasında Eskici oturuyor ve özlemiş gibi sürekli Mia'ya bakıyor. Arada bir el de sallıyor ona. Mia ayrıca geç kalan, yanına oturan ve sayısız evrakını sıraya sokan Lutz Gülyanak'ı da elbette tanıyor. Gülyanak oradaki hiç kimseyle göz temasına girmiyor ve kendinden memnun görünüyor, sanki düşünceleri daha hoş bir meseleyle meşgulmüş gibi.

"Başkan vekili Hâkim Takkeci," diyor Gülyanak fısıltıyla Mia'ya belgelerini karıştırmayı sürdürürken. "Yöntem-güvenliği eyalet odasından Hâkim Dokumacı. İki üye, makamdan bir memur ve zabıt kâtibi. Seninle ilgilenmeleri için bir doktor ve güvenlik görevlileri. Tam bir tiyatro, hepsi de senin onuruna. Kendinle gurur duyabilirsin."

Gerçekten de Mia korkuyla karışık anlamsız bir neşe hissediyor, büyük doğum günü partisinin arifesindeki bir çocuk gibi. Keşke resmi kıyafeti biraz daha rahat olsaydı. Her hareketiyle hışırdayan, kâğıttan beyaz bir giysi var üzerinde. Doktor, bugün

üçüncü kez dezenfeksiyon maddesi püskürtmek için yaklaşıyor. Üye hâkimlerden birinin talimatı üzerine Mia'nın üst kolundaki çipi okutuyor.

"Ivır zıvırla uğraşmaya ve pimpirikli yardım çabalarına son," dedi Gülyanak. "Yöntem-güvenliği oturaklı bir kurumdur."

"Neredeydin bunca zaman?" diye soruyor Mia. "Önce bana yapışıyorsun, sana ihtiyacım olduğunda da ortada görünmüyorsun. Neredeyse başka bir avukat atayacaklardı bana."

"Araştırma yapıyordum. Oldukça ilginç bir soruşturma hakkında."

"Ne hoş, eğitimine devam ediyorsun demek."

Gülyanak ilk kez Mia'ya bakıyor, yüzü pırıl pırıl parlıyor. Şu anki ruh haliyle alaylı imaları anlayabilecek durumda olmadığı çok belli.

"Duruşma açılmıştır," diyor Sophie ve sanki hiç karşılaşmamışlar ve bugün de özel bir işleri yokmuş gibi Mia'nın üzerinden geçip giden bir bakış atıyor salona. "Dava katılımcılarının hazır bulundukları belirlenmiştir. İddianamenin okunmasını rica ediyorum."

Hav ağır ağır yerinden kalkıyor.

"*Santé*, bayanlar, baylar." Metni ezbere bilse de elindeki dosyayı açıyor. "Sanık, yöntemdüşmanı bir birliği yönetmek ve yöntemdüşmanı entrikalar gerçekleştirmekle, ayrıca özellikle yinelenen ağır toksik madde kullanımıyla suçlanıyor. Savcılık sebepleri şu şekilde göstermektedir. Birincisi. Sanık alenen ve özel olarak da yöntemdüşmanı konuşmalar yapmaktadır. Tanık Eskici'nin verdiği bilgilere göre sanık, kardeşinin sistemin bir kurbanı olduğuna inanıyor. Kendi ifadesine göre sanık devletimizin hukuki gücüne tabi olmayı bu nedenle reddetmeyi sürdürüyor. Alıntılıyorum." Hav dosyasını hışırdatıyor. "Kendi sözleriyle Mia Holl: 'Bence makamlar işe karışmadan daha iyi baş edebiliyorum. Yöntem kurumlarının beni rahat bırakmasını istiyorum.'"

"Yeter," diyor Sophie. "Mahkemece biliniyor. Ben de duydum."

"İkincisi. Sanık yöntem-güvenliğince muhtemel H.O.H. sempatizanlarının buluşma noktası olarak bilinen bir yerde yakalandı.

Burada güvenlik görevlilerinin ifadesine göre sigara içiyordu."

"Sanığın suçları tekrarlama eğiliminden de haberdar mahkeme," diyor Sophie kendisine hiç yakışmayan bir sinizmle.

"Yöntemdüşmanlarının buluşma yerinde ne yaptığı sorusuna karşılık sanık *hiçkimseyle* buluşmadığını belirtmiştir. Büyük olasılıkla *Hiçkimse* takma adı arkasında H.O.H.'un bir aracısı gizli."

"Saçma bir spekülasyon," diyor Gülyanak. "Basit bir kelime oyunundan başka bir şey değil."

"Sıranızı bekleyin," diyor Sophie. "Duruşmadan atılmak istemiyorsanız eğer."

"Tanık Eskici'nin duruşmaya katılmasını talep ediyorum," diyor Hav. "Ayrıca savcılık bir düşünce testi yapılmasına izin verilmesini rica ediyor."

"Kabul edilmiştir," diyor Sophie. "Şimdi talebiniz, sayın avukat?"

"Duruşma ertelenmelidir," diyor Gülyanak. "Öncelikle mahkemenin yetkisiyle ilgili mesele aydınlığa kavuşturulmalıdır."

"Özel mağduriyet talebinizi değiştirmiyor musunuz?" diye soruyor Sophie neredeyse keyifli bir şaşkınlıkla.

"Değiştirmiyoruz. Ayrıca mahkemeyi taraf olduğu için reddediyoruz."

Salonda fısıltılar duyuluyor. Hâkim bakışını kendinden emin bir şekilde karşılayan Gülyanak'a bakıyor. Birkaç söz fısıldamak için Takkeci'yle Dokumacı'ya doğru eğiliyor.

"Reddedilmiştir," diyor sonra. "Davaya devam ediliyor. Savunmanın kurallara uymasını öneriyorum. Müvekkilin çıkarı için. Bayan Holl, düşünce testi için lütfen yaklaşın."

"Git," diyor Gülyanak şu âna kadar söylenenleri sanki yabancı dilde film seyredermiş gibi anlamayan bir yüz ifadesiyle izleyen Mia'ya. Ancak Gülyanak böğrüne vurduğunda ayağa kalkıyor, hışırdayan giysisi içinde sanık sırasının etrafında dolaşıp hâkim kürsünün önündeki küçük masaya oturuyor.

"Ant içmem gerekiyor mu?" diye soruyor Mia.

"Tanıklara yemin ettirilir, sanıklara değil," diyor Sophie. "Belki de olup bitenler hakkında sizi bilgilendiren bir avukat aramalı-

sınız. Bir... dahaki sefere."

"Bayan Holl, sizden birkaç kişisel bilgi rica ediyoruz," diyor Hav.

"Ben doğabilimcisiyim," diyor Mia. "Terörist değil."

Seyirciler gülüyor, hâkim tehditkâr bir el hareketiyle onları susturuyor.

"Hadi ama," diyor Hav. "Konuşmayı seviyorsunuz. İşte size fırsat. Siyasi sistemimiz hakkında ne düşünüyorsunuz?"

"Doğabilimi," diyor Mia, "insanla insanüstünün uzun evliliğini boşadı. Bu ilişkinin ürünü olan ruh, evlat edinilmek üzere özgür bırakıldı. Geriye beden, her tür çabanın merkezi kıldığımız beden kaldı. Beden, tapınağımız ve sunağımız, putumuz ve kurbanımızdır. Kutsal kılınıp köleleştirilmiştir. Beden her şeydir. Zorunlu mantığın ortaya çıkardığı bir gelişme. Ne dediğimi anlıyor musunuz?"

"Hayır," diyor Hav.

"Her kelimesini," diyor Sophie. "Devam edin."

"Bir gelişmedeki zorunluluğu görebilen kişi için, işlerin seyrine karşı çıkmanın anlamı yoktur. Yöntemdüşmanları hakkında mı konuşmak istiyorsunuz? H.O.H. hakkında mı? Devrim hakkında mı?" Mia canlanıp kâğıttan giysisinin kollarını sıvıyor. "Devrimler hakkında ne düşündüğümü söyleyeyim size. Azınlıkla çoğunluk birbirinden farklı olmamasına rağmen, çoğunluk bir ömür boyu karar alma yetkisine sahip azınlığa karşı çıktığında devrim meydana gelir. Liderini ısıra ısıra öldüren bir kurtlar sürüsü görseydiniz ne düşünürdünüz?"

Açıklamaları yalnızca ona yönelikmiş gibi Eskici'ye dönüyor. O ise çenesini kaldırıp önüne bakmasını işaret ediyor.

"Yeni bir liderin zamanı, diye düşünürdünüz, doğa kendi meselelerini halleder. Çok basit. Devrimlerden söz ettiğimizde, iktidar ve yenilmişlikten, siyaset, YÖNTEM, ekonomi, kamu yararı ve kişisel yarardan söz ettiğimizde ve bizim için önemli ve karmaşık görüneni kavramak için binlerce başka kavram da icat etsek – geriye yine de tek bir şey kalırdı: insanlar arasındaki bir mesele. İşe artık tanrılar karışmadığından beri, bütün bunlar oldukça sıradanlaştı. Birkaç yılda bir liderini kovan bir kurtlar sürüsü."

Hav huzursuzlandı, cüppesi altında yine bir kemik yığınına dönüşmek üzere.

"Açıklamalarınızı," diyor, "anladığımızı sanmıyorum."

"Ben anladım," diyor Sophie. "Bayan Holl, genel kabule göre değerleri birbirinden farklı olmayan insanlardan oluşan bir toplulukta devrimin anlamlı olduğunu düşünmüyor. Bu ifadeyi karar nedenlerine dahil edeceğim."

"Bir dakika," diyor Takkeci. "Bayan Holl ayrıca, bir sürünün, yani demek istediğim bir toplumun, birkaç yılda bir... liderini... hükümetini... devre dışı bırakmasını normal gördüğünü söylüyor."

"Ama ben," diyor Mia, "bununla ilgim olsun istemiyorum! Kardeşim beni, insanları hor gördüğüm için YÖNTEM'e bağlı olmakla suçluyordu. Buna pek karşı çıkamazdım. Gerçek şu ki YÖNTEM taraftarıyım ben."

"İnsanları hor gördüğünüz için bir devlet biçimini savunuyorsanız, o zaman devleti de hor görüyorsunuz demektir," diyor kurnazca Takkeci ve her bir hecede kalemiyle havaya vuruyor.

"Burası bir duruşma salonu mu, yoksa bir münazara kulübü mü?" diye bağırıyor Hav salondaki hava fazla boğucu geliyormuşçasına eliyle yakasını tutarken.

"İlk ihtar," diyor Sophie.

"Sistem akıldan yararlanmamızı öğretiyor," diyor Mia. "Benim için her şey akıldır. Daha okulda her soruna en az iki açıdan bakmam öğretildi. Akıl her şeyi birbirine zıt iki parçaya böler. Faturanın toplam hanesinde sıfır yazıyor."

"Şimdi yeniden anlamaya başlıyorum," diye bağırıyor Hav. "Bayan Holl vicdansızlığı savunuyor!"

"Akıl beni bir sınır vakasına dönüştürüyor, arada olan bir varlığa. Karar alma olanağı bulunmayan bir mercie. Hiç de tehlikeli değilim."

"Bence öylesiniz," diyor Takkeci.

"Bayan Holl," diyor Sophie ve bugüne kadar hiç yapmadığı bir şey yapıyor: Başının arkasına uzanıp atkuyruğunu çözüyor. "Geçmiş sohbetlerimizin birinde kişisel yararla kamu yararı arasındaki

bağlantıyı ele almıştık. Mahkemeye bir kez daha bu sorunla ilgili şahsi görüşünüzü anlatabilir misiniz?"

"Bir devlet," diye başlıyor Mia uysallıkla, "insanların hayat ve mutluluk konusundaki doğal çabalarına hizmet etmelidir. Egemenlik başka türlü meşru kılınamaz. Kişisel yararla kamu yararının örtüşmesini sağlamak gerekir."

"Birçok insan bunun için çabalıyor," diyor Sophie. "Bu konuda az da olsa başarılı olduklarını iddia edebilirim sanırım."

"Güzel," diyor Mia sessizce. "Ama bu yeterli mi, bilmiyorum: az da olsa başarıyla. Belki de bu tür bir meşruiyet insan için imkânsız bir şeyi, yani kusursuzluğu talep ediyor."

"İşte bu kadar!" diye seviniyor Hav. "Şimdi yakaladık sizi. Bayan Holl şunu demeye getiriyor, yöntem uygulanırken meydana gelen hataların... bir direnme hakkına..." Sesi çatallaşıyor, zıvanadan çıkıyor. "Savcılık..."

"Talep," diyor Gülyanak. O âna kadar gözleri kapalı, Mia'nın sorgulanmasını izleyip izlemediğine dair hiçbir işaret vermeden yerinde oturup durdu. "Talebim, Moritz Holl davasındaki ilgili malzemenin mevcut davaya dahil edilmesi."

Mia'yla Sophie'nin bakışları karşılaştığında salona bir an sessizlik hâkim oluyor. Şehrin önündeki tarlalarda çürümüş çitler çıt çıkarmadan çöküyor. Ta ufka kadar uzanarak dönüyor yeldeğirmenleri, sanki kendilerini hareket ettiren rüzgâr değilmiş, onlar rüzgârı üretiyormuşçasına yavaş, huzurlu bir dönmeyle. Oysa, diye düşünüyor Mia, insanlar birbirlerinin düşüncesini sınayadursun burada ışığın yanmasını sağlayan rüzgârdır, salt rüzgârdır. Dünya, diye düşünüyor Mia, aklımın dış tarafında bulunan bir yansımadır. O an geçtiğinde Gülyanak'ın ne talep ettiğini unutmuştu bile. Talebinin mantığını zaten anlamamıştı.

"Kabul edilmiştir," diyor Sophie.

Bu kararıyla Sophie, mesleki idam kararını imzalıyor. Komik ama, bu durumda kendisi için en büyük sorunu Takkeci'yle Dokumacı'nın hoşnutsuzluğunun oluşturduğuna inanıyor. İkisi de ona kızacak. Davayla ilgisi olmayan malzemenin dahil edilmesi davayı uzatacak, oysa ki Gülyanak'ın, bu sevimli oğlanın çoktandır

boyundan büyük bir davaya saplandığına dair hemfikirler. Avukatın yetersizliği bir kenara, dava siyasi baskı nedeniyle bile yeterince zor. Buna rağmen Sophie'nin elinden avukata kendi oyununu sahneleme izni vermekten başka bir şey gelmiyor. Bir yandan hukuki olarak doğru karar, çünkü sadece sanık değil savcılık da sürekli Moritz Holl'den söz ediyor. Diğer yandan açık ki Gülyanak da dersine epey çalışmış. Öyle orada oturması, masaya serdiği evrakları karıştırması ve görünüşe bakılırsa nereden başlayacağını bilmemesi, tüm bunlar Sophie'de acıma uyandırıyor. Gülyanak'ın zorlukla bastırdığı keyfini hâkim yanlışlıkla sinirlilik olarak yorumluyor.

Nasıl ki Gülyanak kendisini sevimli buluyor ve başkaları da buna inanıyorsa, Sophie de hem kendisine hem de onu tanıyan herkese karşı kendisinin iyi olduğunu düşünüyor. İyi olmak için de kaçınılmaz olarak her şeyi doğru yapmak gerek. İyi olan biri, bir vakayı en ince ayrıntısına kadar aydınlatmalıdır, sanık sempatik olmasa ve Hav, Takkeci ve Dokumacı beyefendiler öğle yemeğine geç kalsalar bile. İyi olan biri, diğer insanların işine saygı duymalı, onlar terleseler, evrakları sanık sırasından yere fırlatsalar ve yanında getirdikleri bellek kartının sokulacağı yuvayı bulamasalar bile. Bir insanın kafasının içini gezmek için şaşırtıcı bir biçimde birkaç andan daha fazlasına ihtiyaç duymayan bu düşüncelerle, hiçbir şeyde hiçbir suçu olmayan Sophie felakete sürükleniyor.

Nihayet Gülyanak masasındaki doğru arayüzü buldu. Mia'nın yüzü projeksiyon perdesinden kayboluyor ve yerine güzel, genç, bıyık altından gülerek ve dedikleri gibi afacan afacan bakarak Moritz görünüyor. Bunu beklemeyen Mia arkasını dönüp elleriyle yüzünü kapatıyor. Gülyanak işaretparmağını kaldırıyor; resim değişiyor ve mahkeme salonuna garip bir fotoğraf yansıyor. Altında fasulye biçimli birkaç şeklin yüzdüğü yusyuvarlak bir disk görünüyor. Kıvrık bedenler, tozlu siyah renkte ve beyazımsı bir zarla çevrili.

"Kan," diyor Gülyanak. "Ama özel türde bir kan."

İşaretparmağını tekrar kaldırıyor. Sonraki resimde aralarında az sayıda kırmızı baloncuk bulunan büyük bir yığın beyaz baloncuk görülüyor.

"Akyuvarlar çok çoğalmış. Lökositler açıkça görülüyor."

"Neler oluyor?" diye soruyor Hav. "Klinik tanı hakkında bir seminer mi?"

"Lütfen sadede gelin," diyor Takkeci bir Sophie'ye, bir avukata kızgın kızgın bakarak.

Perdede üzerlerinde AML, ALL ve CLL gibi kısaltmaların bulunduğu renkli dikdörtgenler ve dairelerden oluşan bir grafik görünüyor.

"Lösemi hücreleri kemik iliğinde yayılır," diyor Gülyanak. "Karaciğere, dalağa ve lenf nodüllerine nüfuz edip işlevlerini kısıtlayabilirler. Moritz Holl'de, altı yaşındayken solgunluk, halsizlik ve baş ağrısı gibi belirtiler göründü. Ayrıca vücudunda ani morarmalar da beliriyordu."

"Bütün vücudunu kaplamışlardı," diyor Mia. "Sanki dayak yemiş gibi görünürdü her zaman."

"İtiraz ediyorum, sayın hâkim!" diyor Hav. "Anlamıyorum, bu sevimsiz sunumun neden..."

"Kök hücre nakli," diye devam ediyor Gülyanak istifini bozmadan. "Monoklonal antikor ve ilaç kullanımı dışında olağan tedavi yöntemidir bu."

Salonda Gülyanak'ın kasıtlı olarak duymamaya çalıştığı bir huzursuzluk yaşanıyor. Başkan hâkimin kurşunkalemini çiğnemeye başlaması daha hızlı konuşmaya teşvik ediyor onu.

"Kök hücre nakli için klasik yöntem kırmızı kemik iliğinin aktarılmasıdır. Eskiden uyumlu verici bulmak oldukça zordu. Ama bugün YÖNTEM sayesinde bütün vatandaşların doku özelliklerinin kayıtlı olduğu veri bankalarımız var. Artık isimsiz zorunlu bağışlar mümkün. Haklı bir gururla şunu söyleyebiliyoruz: Bizde artık kimse lösemiden ölmüyor!"

"Sevindirici bu," diyor Sophie. "Açıklamalarınızın davayla ilgisini anlamadığımdan yine de konuşmanızı sonlandırıyorum."

"Birkaç cümle daha edeyim lütfen!" diye bağırıyor Gülyanak. "Asıl naklin pek önemi yok. Nakledilen malzeme bir kateter üzerinden alıcıya aktarılır. Yeni kemik iliği kendi yolunu bulup kemiklere giriyor ve yaklaşık on gün sonra taze kan üretimine başlıyor."

"Bu kadarı yeter ama!" diye bağırıyor Hav.

"Belki de mahkeme güvenliği..." diyor Takkeci.

"Hatta güvenlik görevlilerini," diyor Dokumacı.

"Sayın Başkan," diyor Eskici izleyicilerin arasından. "Bu konuşmanın derhal sona erdirilmesini ivedilikle rica ediyorum."

Yaşanan karışıklığın arasında sesi, bir insan gırtlağından değil de salonun tavanından geliyormuş gibi dolu ve güçlü yankılanıyor. Seyircilerin arasındaki mırıltılar sona eriyor. Eskici'nin görünümüyse sözcüklerinin emredici gücüne uymuyor. Dimdik oturuyor, elleri dizleri üzerinde. Beti benzi atmış ve sözünü bitirdikten sonra bile sanki etrafında olup biteni kendisine açıklamakla meşgulmüş gibi dudakları sessizce hareket etmeyi sürdürüyor. Hayatında ilk kez olayların seyrince gafil avlanmış biri gibi görünüyor. Oysa Gülyanak'ın kastettiği şeyi, Gülyanak'ın bulduğu şeyi o an kavrayan salondaki tek kişi kendisi. Eskici'yle Mia birbirine bakıyor. Sistem, insani bir sistem, diye fısıldayabilirdi şu anda Eskici'nin sessiz dudakları. Elbette boşlukları var.

"Bay Eskici," diyor Sophie. "Davaya müdahil değilsiniz. Bu yüzden söz alma hakkınız yok burada."

Şu anda salonda inle cinin top oynadığını görmek mümkün. Gülyanak bile projeksiyon perdesinin önünde heykel gibi donmuş duruyor; bir sonraki cümlesi boğazına takılı kaldı.

"Ne kadar özür dilesem az," diye karşılık veriyor Eskici. "Ne yazık ki, elimden başka türlüsü gelmiyor..."

Eskici ayağa kalktığında Gülyanak tekrar canlanıyor.

"Nakilden sonra lösemi hastası, vericisinin kan grubuna sahip olur!" Gülyanak, peşinde keskin nişancının namlusuyla hedefine ulaşmak için tek çaresi hız olan bir kaçak gibi öne atılıyor. "Vericisinin bağışıklık sistemini de alıyor. Ayrıca..."

"Gülyanak!" diye bağırıyor Eskici.

"DNA'sını da!"

Avukat, gizli güçlerin yardımıyla Eskici'yi yerine hapsetmek ister gibi bir kolunu kaldırıyor. Ekrandaki resim değişiyor. Yaklaşık elli yaşlarında, tıraşlı, fotoğrafa neredeyse bir taslak etkisi veren derin kırışıkları olan yabancı bir erkeğin yüzü görünüyor.

"Karşınızda," diyor Gülyanak, "Walter Hannemann. Sibylle Maden'in katil zanlısı ve Moritz Holl'ün kemik iliği vericisi."

"Biliyordum, Moritz!" diye bağırıyor Mia gözlerini tavana dikmiş halde. "Bana inanmalısın! Hep biliyordum zaten!"

Durum parçalarına ayrışıyor. Hav yerinden ayrıldı, Gülyanak'ı kolundan tutup dur durak bilmeksizin konuşarak üzerine gidiyor. İşleri başından aşkın güvenlik görevlileri ne olur ne olmaz diye Mia'yı omuzlarından tutuyor. Takkeci telefona sarılmış, anlaşılmaz şeyler söylüyor. Seyirciler birbirini ite kaka salondan çıkıyor, muhabirler öne doğru ilerleyip Mia Holl'e soru sormak için karşılıklı olarak kim en yüksek bağıracak diye yarışıyor. Şehrin önündeki tarlalarda enerji santrallerinin çarkları yönü değişip duran rüzgârla ağır ağır dönüyor. Karmaşanın arasında Eskici sıraya çöküp tırnaklarının derisini inceleyip mükemmel görünen saçlarının arasından habire parmaklarını geçirip duruyor. Sophie saçları açık yerinde oturuyor ve gözyaşları yanaklarından aşağı süzülürken bir kez olsun yüzünü gizlemeye çalışmıyor. Hâkimin ağlamasını dikkatle izlerken alkalik, tuzlu bir gudde ürünü, diye düşünüyor Mia. Güçlü bir sinirsel çöküntüyle vücuttan dışarı atılan bir sıvı. Bilindiği gibi içinde lipitler ve müsinler de var.

"Sophie," diyor Mia. "Sizin suçunuz değil."

Hâkimin bu gürültüde Mia'nın sözlerini duyup duymadığı bilinmiyor. Bir daha birbirlerini görmeyecekler.

İşte benim Mia'm

Vızcık büyük adımlarla merdivenlerden yukarı koştu, parmağını Lizcik'in ziline koyup kapı açılıncaya kadar da çekmedi. Lizcik yerine Pollcuk açıyor kapıyı. Kapının eşiğinde benzi atmış bir halde duruyor, sanki biraz önce hayalet görmüş.

"Televizyonu aç!" Vızcık sözünü bitirmeden oturma odasında olup bitenleri duyuyor. Televizyon zaten açık, hatta bütün odalarda.

"Kök hücreler," diyor Pollcuk. "Hukuk skandalı. Tek bir kelime bile anlamıyorum."

"Aptalsın da ondan!" diye bağırıyor Lizcik mutfaktan. "Herkes yanılmış. Mahkeme. Polis. İnsan artık *hiçbir şeye* güvenemiyor."

"İşte, yine Mia!" Vızcık, kapının eşiğinde kök salmış gibi durup duvardaki resimleri işaret ediyor. Mia'nın yüzü mikrofonların arkasında neredeyse kaybolmuş. "Ne iyi insan! Hemen anlamıştım zaten." Vızcık, kendisini daireye çekmek isteyen Pollcuk'un ellerini inatla uzaklaştırıyor. "Bir tek ben anlamıştım."

"Bayan Holl," diye soruyor bir muhabir, "bugünkü mahkemenin sonucu sizin için sürpriz oldu mu?"

"O, benim kardeşimdi. Onu tanıyordum."

"Bayan Holl, nasıl hissediyorsunuz kendinizi şimdi?"

"Utanıyorum. Masumiyetine inanmıştım. Ama belki de yeterince değil."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Ona inandım, ama buna uygun çıkarımlarda bulunmadım."

"Bayan Holl, bu tür hatalar yapan YÖNTEM hâlâ meşru olarak kabul edilebilir mi?"

"Bu soruya," diyor Mia, "cevap vermeyeceğim."

"Böylesi daha iyi!" diye bağırıyor Lizcik koridordan.

"Ama bu soruyu *soracağım*," diyor Mia. "Her zaman."

"İşte benim Mia'm," diye fısıldıyor Vızcık.

Gerçekten de o, Gülyanak ile birlikte merdivenlerden yukarı çıkıyor. Yine günlük kıyafetlerini giymiş ve yürürken başını eğiyor.

"Mia," diyor Vızcık ikisi de merdiven başına ulaştıklarında, "çok üzgünüz."

"Sen belki," diyor Pollcuk.

"Bana bakmayın," diye bağırıyor Mia. "Bana bakana veba bulaşıyor! Verem! Kolera! Lösemi bulaşıyor!"

Pollcuk Vızcık'ı bir çekişte daireye sokmayı başarıyor. Kapı çarparak kapanıyor.

"Gel," diyor Gülyanak. "İşte. Merdivenlerden yukarı."

Kazanılabilecek en büyük zafer

"Kazanılabilecek en büyük zafer bu!"

Gülyanak, yasadışı bir şişe şampanya patlatıyor. Tarihi bir ânı, kocaman bir siyasi oratoryonun uvertürünü kutluyor; bu oratoryo hiçbir zaman çalınmayacak olsa bile gerçekten de eşsiz güzellikteki uvertürün sonuna kadar keyfine varmak istiyor. Ölümüne korkmuş bir sistemin donuk davul seslerini, kalp atışlarını dinlemek istiyor. Asla tahmin edilemeyen yüksekliklere ulaşan basının trombon seslerini... Siyasi çalkantının huzur verici arp seslerini, üstüne üstlük kamuoyunun heyecanlı yaylı sazlar konserini dinlemek istiyor.

"Ama en güzeli birinci kemanın suskunluğu!" Öyle keyifli ki Gülyanak baldırına vuruyor. Sonra da iki su bardağına şampanya dolduruyor.

Mia pencerede durup gece gökyüzünün çatıların üzerinde bir yaz fırtınasını hazırlama uğraşını izliyor. Günlerce peronda bekleyerek sisli ufka bakan bir yolcu gibi hissediyor kendini, nihayet tren geliyor – ama ters yönden. Gülyanak'ın bardağa koyduğu şampanya Mia'nın elleri arasında yavaş yavaş ısınıyor.

Avukat bardağının yarısını çoktan içti; şampanya onu uçan bir halı üzerindeymişçesine havalandırıyor. Gülyanak ne alkole, ne de hukuki başarılara alışık. Parlak bir öğrenci değildi; üniversitede aldığı notları yeteneğinden çok profesörlerinin ona karşı duydukları sempatiye borçluydu. Bugünü ömrü boyunca bekledi. Yine de Gülyanak, zaferin başını döndürmesini istemiyor. Kuşkusuz, yüzü şu anda ülkenin bütün oturma odalarında görünüyor. Kuşkusuz, hareketlenen kitlelere hitap etmek için sadece terasa çıkması gerekirmiş gibi görünüyor. Ama akıllı bir adam, şansın güçlülerin yanında olmayı sevdiğini, ama uzun süre de onlara eşlik etmediğini bilir.

"Usta bir sanatçı böyle güçlü bir uvertürden sonra," diye açıklıyor Gülyanak, "sakinleşmek için biraz mola verir. Şimdi ortalıkta görünmeyeceğiz. Sonraki adımlarımızı özenle tartacağız. Sonuçta ben arka plandaki adamım. Hep böyle oldum. *Santé*."

"*Santé*," diyor avukat bakmadığında sürekli şişeden içen ideal sevgili.

Mia uvertür muvertür duymuyor. Mia fırtına görüyor. Cadde yalnızca bir taraftan aydınlatıldığı için ağaçların gölgeleri karşı evlerin cephelerinde sarhoşlar gibi sendeleyerek el ele tutuşuyorlar sanki. Rüzgâr evlerin tüm yarıklarından içeri dalıyor, açık duran kapılara binip yazı masaları üzerindeki yığın yığın kâğıdı karıştırıyor. Panjurları kastanyetler gibi çıngırdatıyor, sanki görünmez küçük insanlar keyifle oyun oynarmış gibi bahçelerdeki salıncaklarla tahterevallileri sallıyor ve bir inşaat iskeletinin tentelerıyle kendi kendini alkışlıyor. Şehrin çatıları sanki birkaç güçlü varlık bowling için sözleşmiş gibi gürültüye boğuluyor. Hâlâ insan var mı acaba? Fırtına onları evlerine kovaladı, doğanın yarattığı gürültüyü zor bela gözardı ederek kartonlara hapsolmuş hayvanlar misali odalarında uyumaya çalışıyorlar; küçücük, şişirilmiş hayatlarıyla ne kadar da önemsiz olduklarının acıyla farkına varırken şehirle gökyüzü bir *pas de deux*[5] sahnelemeye karar veriyor. İnsanlar bu oyunda aktör değil. Seyirci hiç değiller. Olsa olsa kenara süpürülüp su oluğuna atılmış kuru yapraklar gibiler.

"Röportaj yok," diye ilan ediyor Gülyanak. "Televizyona çıkmak yok. Mümkün olduğunca halkın önüne az çıkılacak. Evlere servis, kurye ve telekomünikasyon ne güne duruyor? Sen, Mia, en iyisi mi bu evden bir süre çıkma. Beni dinliyor musun?" İdeal sevgili şampanya şişesini sehpanın biraz fazla soluna koyduğu için Gülyanak'ın eli boşluğa uzanıyor.

"Mia," diyor ideal sevgili. "Bir parça kutlayabilirsin. Avukatın çok konuşuyor, ama mantıksız değil söyledikleri."

Fırtına yeldeğirmenlerini çoktan yakaladı, çarkları bu hızla dönerken yokmuş gibiler. Mia, homurtuların artışını, gürlemeye dönüşünü ve sonra da çarkların havalanışını hayal ediyor: sadece pervaneleri görünen bin devasa uçaktan oluşan bir koşum. Burun-

larını gökyüzüne yöneltiyor, dimdik yükseliyor ve şehri de yanlarına alıp götürüyorlar.

"Bugünden sonra," diyor Mia yavaş yavaş, "*onun* adı her türden aklı olanaksız kılıyor. Bugünden sonra her şeyi sevgiyle, korkusuzca yapacağım."

"Nasıl yani?" diye soruyor ideal sevgili.

"Günlerdir nutuk atıp durdun, nihayet anladım seni. Bir insana *inanmak* yetmez. Masum olduğunu *bilmek* bile yetmez. Mesele insanın bütün varlığıyla kendini ona *adamasıdır*."

"Doğru," diyor ideal sevgili. "Şimdi yanıma gel de, bir yudum şampanya iç."

"Dinle beni," diyor Mia.

"Dinliyorum ya," diyor Gülyanak çakırkeyf gülümseyerek. Hayatında ilk kez alkol içiyor.

"Haftalardır kendinde değildin," diyor ideal sevgili Mia'ya. "Şimdiyse fazlasıyla kendindesin."

"Beni çok, ama çok iyi dinle." Nihayet Mia dönüp, odada dikiliyor ve ideal sevgiliye bakıyor. "İkinci adım," diye alıntılıyor. "Yöntem kardeşimi öldürdü ve böylece kendini adaletsiz bir sistem olarak ifşa etti."

"Doğru," diyor Gülyanak, ideal sevgili şaşkın şaşkın yere bakarken. "Ama işleri aceleye getirmek bir işe yaramaz."

"Üçüncü adım, birini arayacağım. Ama bunu değil." Gülyanak'a bakarak gülüyor. "O zaten burada. Dördüncü adım: bir yergi yazmak. Beşinci adım: bu ilanı yayımlamak."

"Mia," diye bağırıyor ideal sevgili. "Bir dakika durup düşünsen iyi olacak!"

"Beni itip duran sizdiniz! Bir amiral gemisi, gemisini kurtaran bir kaptan arıyordunuz ya!"

"*Siz* demeye dönmek beni üzer, Mia Holl," diyor Gülyanak dikkatle. "*Pluralis majestatis*[6] çok alışkın olduğum bir şey değil."

"Vebalıyım," diyor Mia gülerek. "Cüzamlıyım. Koleralıyım. Hastayım. Özgürüm. Hastayım. Özgürüm."

Gülyanak elinin tersiyle burnunu siliyor.

"Hasta değilsin," diyor.

"Bundan böyle birisi adımı söylediğinde dönüp bakmayacağım."

"Sana zarar vermelerini önlemeliyiz. Sana sağ salim ihtiyacımız var."

Mia Gülyanak'a doğru yöneldiğinde gözlerinin ardında avukatı geri çekilmeye zorlayan bir şey parlıyor.

"Size ihtiyacım yok ki," diyor Mia. "Defolun."

"Moritz," diye bağırıyor ideal sevgili, "bunu istemezdi!"

Mia duraksayıp etrafına bakınıyor.

"Bundan emin misin?" diye soruyor. "Kesinlikle emin misin?"

İdeal sevgili cevap vermeyince Mia dolu bardağını kaldırıp içindekini Gülyanak'ın göğsüne döküyor.

"Alkol kokan zaferinle şehirde koş," diyor Mia. "Birinci kemanla burada karşılaşmak istemiyorsan, koş."

Gülyanak hareket etmiyor, takım elbisesinden şampanya damlıyor. Sonra üşümüş gibi ceketine sıkı sıkı sarılıyor, geri geri birkaç adım atıyor, arkasını dönüyor ve kapıya ulaşıyor. Mia, bir eli ideal sevgilinin omzunda arkasından bakıyor.

"Hakikat nedir biliyor musun?" diye soruyor ideal sevgili. "Kayboldun. Öyle ya da böyle. Başka türlüsünü istemiyorsun."

"Hakikati," diyor Mia, "insan hep sadece gözünün kenarıyla görür. Başını çevirir çevirmez de hakikat bir yalana dönüşmüştür."

Bunun üzerine telefona gidip bir numara çeviriyor.

"Heinrich Eskici ile görüşmek istiyorum."

"Söylesenize, nasıl buluyorsunuz?"

"Neyi?"

"Hayatı."

Mia, mutfakta su ısıtıcısını doldurmakla meşgul. Limon dilimleyip iki fincan hazırlıyor. Oturma odasına bir göz atıyor, konuğunun hâlâ orada olup olmadığından emin olmak istermişçesine.

"Haa," diyor Eskici. "Epey düzenli. Gerçekten."

Eskici, ideal sevgilinin yanında kanepede oturuyor ve her zamanki gibi görünüyor. Yanakları ne solgun ne de dikkat çekecek kadar kızarık. Elleri bile pantolonunun ceplerinde değil. Mahkeme salonunda yaşadığı mahcubiyetten ömrü boyunca utanacak. Mia ona baktığında gülümsüyor.

"Dünya güzeli, uzun kahverengi saçlı bir karım ve eve geldiğimde bacaklarıma sarılıp 'Baba, baba,' diye bağıran iki sevimli çocuğum var."

"Kulağa hoş geliyor."

"Hoş da zaten. Binyıllık bir düşünce. Şahsi konularda insan oldukça basit düzenlere programlanmıştır. Aşk, nefret, korku, memnuniyet, güven..."

"İntikam..."

"... ve evet, intikam. Varoluşumuz birkaç malzemeden oluşuyor. Özellikle mutluluk basit bir meseledir. İki tür olay vardır: iyi, yani insanı geliştiren ve kötü, insanı engelleyen. Her şey hayata birinci kategoriden mümkün olduğunca çok ve ikinci kategoriden de mümkün olduğunca az malzeme katmakla ilgili."

"Kulağa doğru geliyor."

"Doğru da zaten. Ya siz? Kocanız nerede? Ya çocuklarınız?"

"Soruları ben soruyorum." Mia elinde iki fincanla içeri girip

konuğuna mükemmel bir nezaketle ikramda bulunmaya çalışıyor. "Eğer işleri tersine çevirmeye kalkışırsanız ben de size kardeşimden söz ederim. Vicdanınız bugün ellerimi yalayan, kuyruk sallayan bir köpek yavrusu."

"Benim vicdanım yok, Bayan Holl."

"Ama siyasi zorunluluklar konusunda koku alan bir burnunuz var. Vicdana benzer bir şey bu da."

"Peki!" Eskici gülüyor. "Silahlarınızı kullanmayı öğreniyorsunuz."

"Siz de darbe almayı öğreniyorsunuz. Bu nasıl bir his?"

"Pek kötü. İkinci kategoriden." Eskici fincanından yavaşça bir yudum alıyor. "Dün akşamüstü tahliyenizi beklerken bir grup küskün mahkemenin önünde toplandı. Sayıları çok değildi; güvenlik görevlileri yaklaşık yüz kişi saydı. Ama YÖNTEM bundan pek hoşlanmaz."

"Bu sırada da meslektaşlarınız benim vakamı ilgiyle izliyor."

"Büyük ölçüde, gerçekten de öyle. Arkadaşım olan muhabirler bile... Örneğin HERKES NE DÜŞÜNÜYOR'dan şu genç Bay Larvalar. Onu tanıyor musunuz?"

"Hayır."

"Onu iyi tanıyorum, öğrencim sayılır. Peki, programında ne anlatıyor? Belki de bir siyasi sistemin gücü, yeni gelişmelere iyi oturan bir manto gibi uyum sağlamasında yatıyormuşmuş. Nihayetinde meşru bir devlet, vurmadığı sürece insanın hissetmediği bir ayakkabı gibiymişmiş. Gören de Larvalar artık tekstil sektöründe çalışıyor sanır. Birdenbire hepsinin kafalarını deliklerinden uzatmaları şaşırtıcı."

"Ya siz? Taraf değiştirmeye niyetiniz yok mu?"

"Şimdi bana hakaret ediyorsunuz ama. Kötü olduğumu düşünebilirsiniz, ama beni bir oportünist olarak görmeyin."

"Fanatiğin zoruna gider tabii."

"Onurlu insanın zoruna gider. Benim için mesele uyum sağlamak değil, ne ayakkabı ne de manto olarak. Şu an için ortam pek elverişli görünmüyor. Mücadele etmemiz gerek. Eskilerin deyişiyle, kanımızın son damlasına kadar."

"Bir şeyi anlamıyorum," diyor Mia. "Hatırladığım kadarıyla insani olanın içinde yeni doğanlar gibi kör ve sağır süründüğümüz karanlık bir oda olduğunu söylüyordunuz. Bunun için kan dökmeye neden hazırsınız? Üstelik son damlasına kadar?"

"İnançlı bir suçluyum ben. Bunu biliyor olmalısınız. Doğal yaşama isteğinden siyasi bir sağlıklı olma hakkının çıktığına inanıyorum. Bir sistemin ancak bedene başvurduğunda adil olabileceğine inanıyorum – çünkü ruhen değil bedenen eşitiz hepimiz. Ayrıca, YÖNTEM'in insana dair görüşünün tarihsel olarak tüm diğer görüşlere üstün olduğuna inanıyorum."

Mia, Eskici'nin konuşurken hatip pozuna girmesini dikkatle izliyor. Çenesini göğsüne doğru çekiyor, kaşlarını yukarı aşağı oynatıyor ve sağ kolunu rahatça hareket ettirebilmek için ağırlığını değiştiriyor.

"Tarih kitaplarına bir bakmanız yeter," diye devam ediyor Eskici. "Orada insanların hastalıklarına âşık olmalarının ne anlama geldiğini görürsünüz. Daha elli yıl önce çocuklar yara bere içindeki dizlerini gururla sergilerlerdi. Yetişkin insanlar birbirlerinin alçılarına kalpler çizerdi. Herkes saman nezlesi, sırt ağrıları ve sindirim sorunlarından şikâyet eder, her zaman tek bir şey isterdi: hak edilmemiş bir ilgi. Her tür sızlanma ciddiye alınması gereken sohbet konularıydı. Doktor ziyaretleri halk sporuna dönüşmüştü. Hastalık insanoğlu için varoluşun kanıtıydı – bir yerleri ağrımasa kendilerini hissedemeyeceklermiş gibi. Yüzyıllar boyunca zayıflığa tapınıldı, hatta zayıflık bir dünya dininin özü olarak yüceltilmişti. Başında bir dikenli tel rulosu taşırken yüzünden kan süzülen sakallı anoreksik bir mazoşistin resmi önünde diz çökülürdü. Hastaların gururu, hastaların kutsallığı, hastaların özseverliği: İnsanı içeriden yiyip bitiren kötülükler bunlardı."

"Hayat," diyor Mia önemsemeyerek, "ne yapalım ki gücünün zirvesinde başlar ve bu noktadan itibaren sürekli aşağı inerek sonuna ulaşır. Kötü bir dramaturji hatası."

"*D'accord*[7]. Bu hataya tapmak değil, onu düzeltmek gerektiği fark edildikten itibaren geriye dönüş mümkün değildir artık. Sağlığı normallikle eş tutan görüşe nasıl karşı çıkılabilirdi ki? Arıza-

sız, hatasız, işleyen şeyler: Başka hiçbir şey idealden yana çalışmaz."

"Çok güzel, Eskici." Mia, bir kedi gibi huzurla gülümseyip sıcak suyunu yudumluyor. "Ellerim boş olsaydı, alkışlardım. Birinci Eskici parlak bir halk avcısı. Ama ikinci Eskici aslında bir sistemin diğerinden farklı olmadığına inanıyor. Ona önce Hıristiyanlık dedik, sonra demokrasi. Bugünse YÖNTEM diyoruz. Hep mutlak hakikat, hep mutlak saf iyilik, hep ille de bütün dünyayı bir şeyle mutlu etmek için duyulan ihtiyaç. Her şey din. Sizin gibi bir inançsız, neden sürgit aynı yanılgının bir başka oyun biçimini savunsun ki?"

"Benim neyin peşinde olduğumu anlamaya çalışırken pencereden dışarı fazla eğiliyorsunuz. Dikkat edin de düşmeyesiniz. Bugün müşfik bir havada olduğumdan size dürüst bir cevap vereceğim."

Eskici, hatip pozundan vazgeçerek dirseklerini dizlerine yerleştirip avuçlarını yukarı çeviriyor ve bu şekilde kişisel itirafta bulunmaya hazırlanan birine benziyor.

"Özgür düşüncenin örümcek kafalılığından, burjuva aydınlanmasının bu modası geçmiş kalıntısından nefret ediyorum. Egemenliğe ve otoriteye karşı ille kahramanlık göstermesi gerektiğine inanan o olgunlaşmamış partizanlık gururundan tiksiniyorum. Direnişçi, icraat için ihtiyaç duyduğu iktidarı fethedemeyecek kadar narin görür kendini, aptal ya da tembeldir. Bu yüzden de bütün dünyayı mundar ilan eder, ona göre pozisyon alır ve bağırarak protesto eder. Sayısız örnekte görebilirsiniz bunu: Özgürlük savaşçısına nefret ettiği mekanizmanın içinde iktidar ve itibar verin, hemen sus pus olur, sadakatle masum masum çalışmaya başlar. Peki, Bayan Holl, insanlar hakkında ne öğretir bize bu? Kendi izzetinefislerini tatmin etmeye hizmet edecekse, bir sistemin yerine öbürünü koymaktan çekinmezler."

"Bak, sen." Mia'nın gülümsemesi derinleşiyor. "Nesneyi belirgin biçimde özelleştiren bir genelleştirme biçimi var demek."

"İlerleme dürtüsü," diyor Eskici Mia'nın son ifadesini duymazdan gelerek, "toplumsal kibirle kendini gösterme arzusunun bir karışımıdır. Var olanla yetinmeyi bilmemek, her çağda en az bir

kere olmak üzere yüz binlerce, hatta milyonlarca insanın hayatına mal olur. YÖNTEM iyi işliyor. Yerine başka bir şey koymak için neden yok."

"Hâlâ bunu mu iddia ediyorsunuz? Olan biten bunca şeyden sonra?"

"Hadi ama, olduğunuzdan daha aptal görünmeye çalışmayın! Şahsi mutsuzluğunuzu siyasi bir soruna benzetmek istemezsiniz herhalde? Öyle ya da böyle masumları etkilemeyen bir süreç gösterebilir misiniz bana? Bir gerçek var ki, kardeşinizin vakasından sonra bile geçerliliğini sürdürüyor: Başka hiçbir sistem YÖNTEM kadar düşük hata oranına sahip değil. Bana bir savaşçının gözleriyle bakarken uğruna mücadele etmek istediğiniz mesele nedir, Mia Holl? Dünya üzerinde siyasi bir cennet mi?"

"Bir savaşçı gibi değil," diyor Mia, "ilgiyle bakıyorum. Ayrıca sizden farklı olarak mantığımı kullanarak olan bitene kılıf uydurmaktan vazgeçtiğim için rahatım. Artık kalbimle düşünebiliyorum."

"Ne hoş. Demek duygusal bir hanımefendi oluverdik. Değiştiniz, Mia. Buna sevineyim mi, üzüleyim mi bilemiyorum. Daha birkaç gün önce sizinle neredeyse akrabaymışız gibi hissetmiştim."

"Sizinle akrabalık bağlarımız ne kadar azsa, o kadar onur duyarım."

"Nasıl isterseniz. Peki, yeni uyanan kalbiniz ne düşünüyor?"

"Özgürlüğü."

Eskici inleyip işaretparmaklarını şakaklarına koyuyor.

"Ah, şu baş ağrıları," diyor.

"Başınızı ağrıttığım için özür dilerim," diyor Mia. "Ama rahatsız olmayın. Düşünce testinden geçtiniz."

"Ne, neyden?"

"Düşünce testinden." Mia keyifle geriniyor. "Sonucu duymak ister misiniz? Nihai olarak bağlayıcı hüküm veremeyecek kadar akıllı olduğunuzu kanıtladınız. Ama hüküm vermeyen egemen olamaz. Bu nedenle gerek gururunuzu gerekse izzetinefsinizi YÖNTEM'in varoluşuna bağladınız. Siz de bir partizansınız, Bay Eskici. Statükonun partizanı. Bu konuda kesinlikle güvenebileceğim bir düşmanımsınız."

"Önümüzdeki günlerde düşmandan yana bir sıkıntınız olacağını sanmıyorum."

"O zaman bir başkası değil de *siz* burada oturduğunuz için sevinmelisiniz. Bu durumu görkemlilik konseptinize nasıl dahil edeceğinizi bildiğinizden eminim. Benimse size yalnızca bir megafon olarak ihtiyacım var. Elinize kâğıt kalem alın. İçinizdeki o centilmenin beni kelimesi kelimesine alıntılayacağından eminim."

Eskici bir kahkaha atıp hemen ardından susuyor. Ağzını açıyor, cevap vermek istiyor – ama susuyor. Birkaç saniye sanki kendini kaybedecekmiş gibi görünüyor. Mia'ya attığı bakışta fiziksel şiddete hazır oluş okunuyor. Ama sonra sessiz tehdit alaylı bir surat ifadesine dönüşürken Eskici başını eğiyor.

"İkinci kategoriden mi?" diye soruyor Mia sevecenlikle.

"Evet, ikinci kategoriden," diye doğruluyor Eskici, kâğıt kalem arıyor.

"Şaşırdım," diyor ideal sevgili. "Sözlerimi geri almalıyım. Bu olup bitenler karşısında Moritz zevkten dört köşe olurdu."

Soru neymiş bakalım

İnsanlardan oluşan, ama yine de insandan korkmaya dayanan topluma güvenimi geri çekiyorum. Beden uğruna ruha ihanet eden uygarlığa güvenimi geri çekiyorum. Kendi etimle kemiğimi değil de, normal bedene ilişkin kolektif vizyonu temsil etmesi istenen bedene güvenimi geri çekiyorum. Kendini sağlık olarak tanımlayan normalliğe güvenimi geri çekiyorum. Kendini normallik olarak tanımlayan sağlığa güvenimi geri çekiyorum. Döngüsel düşünmeye dayalı egemenlik sistemine olan güvenimi geri çekiyorum. Soru sormadan nihai cevap olmak isteyen bir güvenliğe güvenimi geri çekiyorum. Varoluşsal sorunları tartışmamızın gerekmediğini ileri süren felsefeye güvenimi geri çekiyorum. İyi ile kötü paradoksuyla yüz yüze gelemeyecek kadar tembel olup sadece "işliyor" veya "işlemiyor" ilkesine tutunan ahlaka güvenimi geri çekiyorum. Başarılarını vatandaşı mutlak olarak denetlemeye borçlu olan hukuka güvenimi geri çekiyorum. Tam soruşturmanın sadece gizleyecek bir şeyleri olana zarar verdiğine inanan halka güvenimi geri çekiyorum. Bir insanın sözleri yerine DNA'sına inanmayı tercih eden YÖNTEM'e güvenimi geri çekiyorum. Kendi kaderini tayini tahammül edilemez bir maliyet faktörü olarak gördüğü için kamu yararına güvenimi geri çekiyorum. En küçük ortak paydadaki bir çeşitlemeden başka bir şey olmadığı sürece kişisel yarara güvenimi geri çekiyorum. Popülerliğini salt risksiz bir hayat sürdürme vaadine dayandıran siyasete güvenimi geri çekiyorum. Özgür iradenin olmadığını iddia eden bilimlere güvenimi geri çekiyorum. Kendini immünolojik bir optimizasyon sürecinin ürünü olarak gören aşka güvenimi geri çekiyorum. Ağaç evine "yaralanma tehlikesi", ev hayvanına ise "bulaşma riski" diyen ebeveynlere güvenimi geri çekiyorum. Benim için neyin iyi olduğunu

benden daha iyi bilen devlete güvenimi geri çekiyorum. Dünyamızın girişindeki "Dikkat! Hayat öldürür!" tabelasını kaldıran o salaklara güvenimi geri çekiyorum.

Yaşamanın ne anlama geldiğini anlayabilmem için kardeşimin ölmesi gerektiği için kendime güvenimi geri çekiyorum.

Eskici kâğıtla kalemi kaldırırken sevinçten havalara uçuyor. Ortak amaçlarındaki desteği için Mia'ya teşekkür ediyor. Mia, onun eline retorik bir kitle imha silahı vermişti, nasıl kullanacağını biliyordu. Mia, hangi ortak amaçtan söz ettiğini sorduğunda, Eskici şaşkın şaşkın bakıyor. Kaderin ikisini ortak bir görev için birleştirdiğini Mia bilmiyor muydu yoksa? Bu görevin şeklinin ne olduğu henüz kesin değildi, ama *ortak* bir görev olduğundan hiç mi hiç kuşku duymuyordu. Belki de tarih dersinde "güvenoyunun" ne olduğunu öğrenmişti? Eskiden iktidarı tökezlemeye başlayan bir hükümet parlamentoyu ya kendisini oylayarak düşürmeye ya da hep birlikte iktidarını onaylamaya zorlayabiliyordu. Eskici'ye göre iktidarını korumak isteyen kişi, zaman zaman bu iktidarın esaslarını tekrar hatırlamak zorundaydı. Belki de YÖNTEM'in bir tür güvenoyuyla kendisini ölçme zamanı gelmişti. Belki de Mia ve yergisi buna yardımcı olup doğru sonun gerçekleşmesini sağlayabilirdi. Üstelik dairesi Eskici'nin hoşuna gitmişti ve Mia'nın burada kendini huzurlu hissetmiş olduğunu umuyordu.

Eskici'yi geçirirken onun dairesiyle ilgili neden geçmiş zaman kipini kullandığını ve gerçekte hangi kategoriye, birinciye mi yoksa ikinciye mi katkıda bulunduğunu kendi kendine soruyor Mia. Bir de kimin bakış açısına göre buna karar verileceğini. Kapı Eskici'nin arkasından kapandığında Mia için önem taşımaktan çıkıyor bunlar.

Şu anda ideal sevgilinin kollarında yatıp Gülyanak'ın unuttuğu şişeden şampanya içiyor. İdeal sevgili de birden geçmiş kipinde konuşuyor.

"Bir süre senin kıyılarına demir atmıştım," diyor. "Buna sevinmelisin."

"Seninle değil, tezahürünle dost olmuştum," diyor Mia.

"Sinizim derler buna."

"Doğruyu konuşmak derler buna. Seni Moritz gibi sevemediğim için beni affetmelisin. Varoluşuna inanmakta hep zorluk çektim."

"Artık bana inanmak zorunda değilsin."

"Neden gitmek istiyorsun?"

Mia şişeyi ideal sevgiliye verip hafifçe onun alnına dokunuyor. İdeal sevgiliyse susuyor. Sadece kendisinin duyabildiği bir müziğe kulak kabartıyormuşçasına ayağını sürekli sallayıp duruyor.

"Görevim tamamlandı," diyor ideal sevgili sonunda. "Moritz'in son arzusu ona inanmandı. Olan biteni anlamandı. Onu her zaman doğru biçimde hatırlamandı."

"Uzun bir zaman önce ona bir keresinde şu cümleyi söylemiştim: 'Tanrıların gazabına uğradığında ayaklarının altında titreyen zemin olmak istiyorum.' Görünüşe göre kader sözümüzü tutmamızı istiyor."

"Yine de seni terk etmek zor geliyor bana." İdeal sevgili Mia'nın başını okşamaya başlıyor. "Birden seni merak etmeye başladım."

"Bana bir şey olmaz. Teknik olarak ben artık bir azizeyim."

"Aziz olmadan önce şehit olunur ama."

"Yaşlanmayı zaten hiç istemedim. İnsan yaşlandığında yaptığı tek şey yemek yemeyi beklemek. – Hadi ama, yapma!" diye bağırıyor ideal sevgili elini geri çektiği için. "Şaka yapmıştım!"

"Espri anlayışım yok. Dünyada insanların ciddiyetle dile getiremeyecekleri kadar saçma bir cümle yoktur."

Mia ideal sevgiliyi kendine çekip dudağından öpüyor. "Dünyanın günde kaç kere nihai felaketten kurtulduğunu bilmiyoruz ki. Görürsen Moritz'e onu sevdiğimi söyle. Yok, şöyle de ona: Ağaç evi, insanın merdiveni yukarı çekmesi, kiraz yemekten karnının ağrıması, saçında kuş pisliği olması ve tüm bunlara rağmen aşağı inmek istememesidir. Ona bunu söyler misin?"

"Söz veriyorum."

Mia, bir şey, her şeyi açıklayan upuzun bir cümle söylemek is-

termiş gibi görünen, ama dudaklarını açan bir esnemeden başka bir şey olmayan derin bir nefes alıyor. Biraz sonra uyuyakalıyor.

Kanepe yastığı

Yöntem-güvenliği görevlilerinin daire kapısını kırarken çıkardıkları gürültüyle uyanıyor. Yöntem-güvenliğinin akla gelebilecek her kilidi fiilen saniyeler içinde ve tamamen sessizce açabilecek, en iyi biçimde eğitilmiş uzmanları vardır. Bu kişiler bir kapıyı şiddet kullanarak yerle bir ediyorlarsa, keyifleri öyle istediği için yapıyorlardır. Daireye üç erkek, saldırılarının enerjisiyle ileriye atılan küçük bir ordu halinde dalıyor. Kanepede Mia yatıyor, gözlerini yeni açmış, saldırganlara anlamaz gözlerle bakıyor. İdeal sevgili yerine kollarının arasında bir kanepe yastığı tutuyor.

İlk saldırganın mide boşluğuna ayağıyla vuruyor. Yukarı kaldırdığı pençelerle ikincisinin yüzünü çizerken sağ işaretparmağının tırnağı adamın sağ gözkapağının altını deliyor. Adamlardan hiçbiri Mia'nın kendisini değil yastığı, yeni doğan yavrusu için savaşan dişi bir aslanın acımasızlığıyla savunduğunu anlamıyor. Üçüncüsü bacaklarını yakalamayı başarıyor. Mia kanepeden yükselip boynunu ısırıyor, kan tadını alıncaya kadar. Adam çığlık atıp Mia'nın alnına onu arkaya savuran bir tokat atıyor, Mia sersemlese de kendini savunmaya devam ediyor.

Hiç kimse tek bir söz etmiyor. Ne bir "Rahatsız ettiysek özür dileriz", ne bir "Verdiğimiz rahatsızlıklar için özür dileriz". Burada kimse tutuklanmıyor, burada avını alıp götürmeden önce saldırgana mümkün olduğunca hasar verme amacı taşıyan bir savaş sürüyor.

"İmdat, hırsız var! Tecavüz ediyorlar!"

"Pis çizmelerle daireye giriverdiler!"

"Saçmalık, çocuklar, baksanıza, üniformaları var! Gelenler memur."

Gürültü patırtı bütün binada duyuluyor, öyle yüksek ki komşu kadınlar bornozlarla merdivenlerden yukarı Mia'nın açık daire kapısına çekilmiş. İçeride bir yöntem-güvenliği görevlisi kanlı burnuyla odada sallanarak duruyor, elinde bir enjektör, meslektaşının kudurmuş kadını nihayet kontrol altına almasını bekliyor.

"Mia'yı götürüyorlar!"

"Bir yanlışlık olmalı."

"Mia, bir kahraman! Bütün gazetelerde çıktı!"

"Bayan Holl evimizin süsü."

Yöntem-güvenliği görevlisi şiş gözleriyle zor görebilse de, doğru anı yakalıyor. Enjektör aşağı inip Mia'nın üst koluna saplanıyor.

"Hayır!"

"Ama onlar memur, Vızcık."

"Sen karışma, Vızcık."

"Dur, nereye, Vızcık!"

Ancak Mia'nın bedeni gevşediğinde üniformalılar kanepe yastığını elinden alabiliyorlar. Burnu kanayan yöntem-güvenliği görevlisi enjektörü bir kenara atıp yastığı tekmeliyor. Üzerine atılan çelimsiz Vızcık'ı bir el hareketiyle kenara itiyor. Vızcık kapı pervazına çarpıp eşiğe çöküyor. Üniformalılar Mia'yı daireden dışarı taşırken üzerinden geçiyorlar.

Özgürlük heykeli

"Bomba gibi!" diyor Gülyanak.

"Ayna yanında mı?"

Gülyanak evrak çantasını karıştırıp küçük bir el aynası çıkarıyor. Mia, kendine bakmak için pleksiglas cama yaklaşıyor. Yine beyaz kâğıt giysi var üzerinde. Alnında kocaman bir morluk var. Altdudağı şiş, bir gözüne kan oturmuş. Aynada tanıdığı birinin bakışını görüyor. Kendisininki değil. Demek ki Moritz'inki.

"Güzel," diyor Mia. "Kâğıt giysi, hücre hapsi, parçalanmış yüz. Kardeşime bundan daha yakın olamazdım."

Gülyanak çabucak aynayı çantasına koyuyor.

"Bildirin bir bomba gibi hedefini buldu. Bu nedenle aldılar seni. Zayıflık işareti. Korkuyorlar."

"Suçlama ne?"

"Suçlama yok, Mia. Tutuklama emrinde intihar tehlikesi yazıyor."

"Pek komikler," diyor Mia. "Bir güvenlik aygıtını hayattan vazgeçmiş insanlardan daha çok korkutan bir şey yoktur. Bu durum onları denetimsiz kılar. İntihar bombacıları."

Gülyanak gırtlağını temizliyor; diken üstünde olduğu açık.

"En Yüksek Yöntem Mahkemesi'ne şikâyette bulundum," diyor saçlarını çekiştirirken. "Bu bildiri turnayı gözünden vurdu, ama bundan sonra gerçekten de dikkatli olmamız gerek."

"Başarılarımı anlat bana."

Gülyanak canlanıp evrak çantasından bir yığın gazete çıkarıyor. İlkinin manşetini cama tutuyor.

"Bak. On binlerce insan Mia Holl'ün serbest bırakılması için yürüyor." Gazeteyi kenara koyuyor. "Dışarıda ellerinde pankartlar

koro halinde protesto ediyorlar. Ülke onyıllardır böylesini görmedi. Keşke duyabilsen."

"*Duyabiliyorum*," diyor Mia.

"Bir de şu. Bayan Holl kül ve zift yağdırıyor. – Basındaki arkadaşların hayal gücü kimi zaman pek kıt. Ya da şu: YÖNTEM kendini savunmak zorunda. – Bunu Larvalar diye biri yazmış. Yöntem Kurulu'nda ilke tartışması talep ediyor. Bir de *Hasta Olma Hakkı* imzasını taşıyan bir bildiri var sanırım. Yazarları dayanışma içinde olduklarını açıklıyorlar ve YÖNTEM'in Moritz Holl'ün ölümündeki sorumluluğunu resmen üstlenmemesi durumunda eylemler yapacakları tehdidinde bulunuyorlar."

"H.O.H. mu? Onlara benden uzak durmalarını söyle. Masumlara kastedenlerle işim yok benim."

"Korkarım bu artık senin elinde değil. Artık iki sen varsın. Mia'nın biri burada içeride ve... dudağı kanıyor." İşaretparmağıyla dikkatlice gösteriyor; Mia ağzını siliyor. "Diğer Mia'yı ise isteyen herkes bayrağına yazıyor."

"Eskici ne diyor?"

"Şu âna kadar pek bir şey demiyor. Bu akşam televizyona çıkacağını açıkladı. Epey yıpranmış."

"Sevindim. İşler hesapladığı gibi gitmedi."

"Bu yüzden daha da tehlikeli."

"Hiç değil. Zayıflıyor."

"Ciddiyim, Mia, senden çok rica ediyorum, konuşma onunla."

"Peki kim ziyaret edecek beni o zaman?"

"Ta başından beri inadım inattın." Gülyanak gazeteleri çantasına sokup çantayı sıkıca tutunabileceği bir şeye ihtiyacı varmış gibi kucağında tutuyor. "Seni yanlış değerlendirmişim."

"Neden? İstediğin muharebeye bir kukla göndermekti, sen ipleri çekecek ve işin sonunda da hukuki bir endişeyle 'eyvah, eyvah'ı basacaktın. Bunu elde ettin ya işte!"

"Kişiliğimin zayıf yönlerini sorgulamaya gerek yok." Avukat, Mia'nın bakışına karşılık vermekte zorlanıyor. "Ama şimdi olaylar, nasıl desem... almış başını gidiyor. Bundan sonra olacakları artık tahmin edemiyorum."

"Ben sana anlatayım. Buna bir entegrasyon figürünün oluşumu derler. Ömürleri boyunca kuşkularında yalnız olduklarına inanan tüm kuşkucular, tatminsizler ve başka düşünenler birdenbire beraberliğin sevindirici duygusunu yaşıyorlar. Bense bu sevincin yansıtıldığı yüzüm. Beyaz bir perdedeki resim. Tam boy, çıplak, önden ve arkadan. Etten, kemikten oluşan bir özgürlük heykeli."

Mia ayağa kalkıp görünmez bir meşaleyi yukarı kaldırırken köşede duran güvenlik görevlisi tehditkâr bir biçimde çenesini kaldırıyor, bunun üzerine tutuklu yerine oturuyor.

"Yalnız ruhlar beraberliğin cezbedici kokusunu aldıklarında devasa bir güç doğar."

"Seni çıkaracağım buradan." Gülyanak, son zamanlarda kurumaya meyilli olduğu için gözlerini kırpıyor. "Uzun sürmez."

"Korkmuyorum," diyor Mia. "Beni sen dışarı çıkarmazsan, diğerleri çıkarır."

Sağduyu

Gençliğinden beri Heinrich Eskici her zaman insanların iyiliğini düşünmüştür."

Stüdyo dışından gelen ses Larvalar'ınki değil, oysa programın adı HERKES NE DÜŞÜNÜYOR. Konuk koltuğunda sadece bir kişi oturuyor, o da sürekli kameraya bakıyor. Gri takım elbisesiyle bu kişi öyle sakin ve soğuk görünüyor ki böylesi mükemmel bir varlığın ter bezleri, mukozaları veya sindirimi var mı acaba diye sormadan edemiyor insan.

"Son siyasi karışıklıklar vesilesiyle bu akşam bize, bugüne kadar hiç ifade edilmediği şekliyle sağduyu konusunda temel bir açıklama sunacak sürpriz bir konuğumuz var. Heinrich Eskici."

Stüdyo konuğu giriş konuşmasından vazgeçiyor. Bunun yerine birkaç saniye daha sessiz kalırken bakışı kameranın arkasında bir yerde bir kişiyi arıyor sanki. Notlarını sadece estetik nedenlerle elinde tutuyor. Söyleyeceklerini kafasının içindeki ekrandan okuyabilir. Heinrich Eskici bütün bunları ezbere biliyor. Ömrü boyunca aynı fikirleri tekrar tekrar yeni sözcüklerle donatmaktan başka bir şey yapmadı. Bunun nedeni aklının değil, dünya üzerinde insanın geliştirebileceği anlamlı fikirlerin sınırlı olmasıdır. Doğru olanı sürekli tekrarlamak bir insanın vatanına sunabileceği en büyük kansız hizmettir.

Eskici yirmi dakika boyunca konuşuyor ve bu sırada kameraya hareket etmeden bakmaya devam ediyor. Ciddi yüz ifadesi bugünkü sahneye çıkışının taşıdığı önemi yansıtıyor. Tam bu anda ekranın önünden kalkıp şehirde dolaşmayı göze alan bir kişi, tıpkı yarım yüzyıl önceki bir dünya futbol şampiyonasının final karşılaşması sırasında olduğu gibi sokakları bomboş bulurdu. Ama Eskici'nin görüşlerini kaçırmaya kimse hazır olmadığından dışarıdaki

insansız boşluk kendiyle baş başa kalıyor. Bütün ülke Eskici'nin dudaklarına yapışmışken o, devleti destekleyen düşünceleri her biri zorunlu olarak bir öncekinden ortaya çıkan tezler halinde özetliyor. İnsanlar sabırsızca, olağan düşünceleri dinliyor. İyi yaşamanın tek meselesi temizlik ve güvenlikmiş. Temiz olmamak bireyin, güvensizlik de toplumun kirlenmesiymiş. Hastalık eksik inanç ve eksik kontrolün sonucu olarak görülmeliymiş.

Sona doğru heyecan artıyor. Eskici, kirlilikle güvensizlikten yararlanan ve birey kadar topluma da saldıran virüslerden söz ediyor. Bugünlerde, diyor, en tehlikeli virüsler artık nükleik asitlerden değil, bulaşıcı düşüncelerden oluşuyor. Sonra duraksıyor ve susuyor, izleyiciler beklemekten ter içinde kalıyor.

Ülkenin bağışıklık sistemi olarak YÖNTEM, diye nihayet devam ediyor, şu anda ortalığı kırıp geçen virüsü çoktan belirledi. Yok edilecektir. Hiç kimse güçlü bir bedenin kendi kendini iyileştirme güçlerinden kaçamaz. *Santé* ve iyi akşamlar, bayanlar ve baylar.

Sözünü bitirir bitirmez koltuk boşalmış, Eskici gitmiş. Ülke biliyor ki: Savaş ilanını eyleme dökmek için dışarı çıktı. Dediklerini herkes anladı. Mia Holl davasında sonun başlangıcına işaret ediyor.

Kokusuz ve berrak

Mia'nın hücresi dar, kare mekân mobilya olmadığı için büzüşmüş gibi. Mevcut olmayan masada sandalye de yok. Pencerenin altında bir yatağın yokluğu uzanırken olmayan dolap eksik rafların yarısını kapatıyor. Mekânın kalanına da klinik bir temizlik hâkim.

Bu hücrede geçirdiği dört günden sonra Mia kim gelse buyur etmeye hazır. Mobilyaların bile kaçındığı bir yerde var olma görevini yerine getirirken desteğe ihtiyacı var. Eskici de bunun için biçilmiş kaftan. Onun ayak bastığı bir oda boş değildir. Yanında bir mobilya izlenimi taşıyor, hatta belki de o mobilyanın *kendisi*, zarif, ama işlevsel. Mia, gelişine duyduğu sevinci gizlemekte çok zorlanıyor.

"Siz ve tezleriniz," diyor onu selamlarken, "distile su gibi kokusuz ve berraksınız."

"Konuşmamın hoşunuza gitmesine sevindim. Ayrıca, programı izlemenize izin vermelerini bana borçlusunuz."

"Lütfedici ses tonunuz bildirinizin benimki kadar başarılı olmadığını gösteriyor."

"O yüzden buradayım zaten. İkimiz bugün bir parça doğru yol için çalışacağız."

"İkimiz mi?" Mia kendini tutamayıp gülüyor.

"Neden olmasın? Beni içeri buyur ettiniz, Mia Holl. Benimle konuşmayı reddetmiyorsunuz. Manifestolarımızın karşı karşıya duruşları belli bir yüceliğe işaret etmiyor mu? Silahlarını çekmiş, yüz siperliklerini indirmiş iki savaşçı. Akla karşı duygu. Keskin mantığıma karşı sizin sarsılmış duygularınız. İnsan neredeyse şöyle diyebilir: erkek ilkesine karşı kadın ilkesi."

"Zekânıza hakaret eden ilkel bir alegori bu. Ayrıca siperliğimi indirmedim, daha yeni açtım. Bana söylendiğine göre de dışarıda sizin değil benim onuruma bağırıyorlar."

"Kesinlikle öyle. Sadece bağırmıyorlar ama. Saldırı tehdidinde de bulunuyorlar. H.O.H.'un Mia Holl'ün arzularını masumlara karşı şiddet uygulayarak desteklemeye hazır olduğunu biliyor muydunuz?"

"Beni böyle alt edemezsiniz, Heinrich Eskici. Kapının önünde gösteri yapanlar terörist değil, tam da bu masumlar. Beni H.O.H.'a bağlayan hiçbir şey yok."

"Bir saldırı olursa, sonuçlarından siz sorumlu olacaksınız."

Mia tekrar gülüyor. "Ne o, şimdi ahlaklı olma sırası sizde mi? İşe yaramaz. Benden daha iyi örnek bulamazsınız bunun için."

"Peki, öyle olsun. Şiş dudak size yakışmış."

Duvara yaslanan Mia kollarını açıyor, böylece bembeyaz giysisiyle, çarmıha gerilmiş bir meleğe benziyor.

"*Sizin* elbiseniz paha biçilmez kumaştan," diyor, "benimki kâğıttan. Kendime karşı bir dava açmadım. Kendimi bu hücreye kapatmadım. Tek yaptığım şey *sizin* yayımladığınız özel bir itirafta bulunmak. En yüksek mevkilerde arkadaşlarınız var. Avukatım benimle yalnızca camdan konuşabilirken siz buraya giriveriyorsunuz. Şimdi mesele suçu paylaştırmaksa, ben de derim ki suç sinekten ziyade sinekliğindir."

"İnsanlığın zayıflığı her zaman masumiyetle özdeşleştirme eğiliminde olması ilginç, değil mi? Hıristiyan düşüncesinin inatçı kalıntılarına işarettir bunlar. Davut Calut'a karşı çıkarken halk Davut'u destekler. Sanki azınlık olmak ahlaki bir avantajmış gibi."

"Calut görgülü olsaydı, uygarca sohbet edebilelim diye birkaç mobilya ve içecek bir şeyler ayarlardı. Ayrıca karnım aç. Bana yemek vermeyerek inançlarımı etkilemeye çalışıyorlar."

"Anlamadım?"

Eskici şaşkın bir biçimde etrafına bakınıyor; sanki odadaki mobilya yokluğunu daha yeni fark etti. Duvardan uzaklaşıp kapıdan dışarı çıkıyor. Kapalı gözleriyle Mia, koridordan gelen seslere zevkle kulak kabartıyor, içlerinden birinin sesi kısık da olsa ne-

redeyse şeytani bir keskinlikte. Hemen sonra Eskici, arkasından iki katlanır sandalye çeke çeke içeri giriyor.

"Bu barbarlar adına özür dilemem gerek. Burası benim dükkânım olsaydı, bugün personelin yarısı son iş gününü yaşıyor olurdu."

"Boş verin, önemli değil. Sadece işlerini yapıyorlar."

"Mizah, ruh sağlığına işarettir. Her şeye rağmen ruh halinizin iyi olmasına sevindim. Lütfen, oturun."

Eskici Mia'nın sandalyesini kibarca çekiyor ve aralarında uygun bir mesafe bırakarak karşısına oturuyor. Mia oturduğu yerde bacaklarını uzatıyor, tekrar çekiyor ve sonunda ellerini sandalyenin arkasında çaprazlayarak bacak bacak üstüne atıyor.

"İnsan burada oturmayı bile baştan öğrenmek zorunda. Sabahları ödünç diş fırçası ağızda yabancı bir his yaratıyor, ayakta çiş yapmak alışılmadık bir iş ve kâğıt elbiseleri değiştirmek de bir bilim. Nadiren ihtiyaç duyulduğunda konuşmak da karmaşık figürlerden oluşan bir dans."

"Mükemmel dans ediyorsunuz," diyor Eskici temkinle. "Şimdi, izin verirseniz, size birkaç soru sormak istiyorum."

"Sorun bakalım."

"Geçenlerde avukatınıza, kendinizi kardeşinize hiç olmadığı kadar yakın hissettiğinizi söylemişsiniz."

"Ah," diyor Mia ve şaşkınlıkla kaşlarını kaldırıyor, "avukatımla yaptığım görüşmeler dinleniyor demek?"

"Zorunlu bir güvenlik önlemi. Yöntemdüşmanları için olağanüstü hal kanunları geçerlidir."

"Ben yöntemdüşmanı olarak değil, intihar etme tehlikem olduğu için buradayım."

"İkisi de aşağı yukarı aynı."

"Elbette," diye başını sallıyor Mia.

"Kardeşinizin size bir şeyler miras bıraktığı söylenebilir mi?"

Kapıda, üzerinde buharı tüten iki fincanla birlikte birkaç tüpün bulunduğu bir tepsiyle bir gardiyan görünüyor. Eskici ona doğru yürüyüp Mia'ya servis yapmak için elindekileri alıyor.

"İznınizle." Tüpleri büyük bir nezaketle Mia'nın kucağına koyuyor. Sıcak suyu yere bırakıp limon ekliyor. Mia'nın alışkın oldu-

ğu gibi üç damla. Mia, hareketlerinin her birini arzuyla izliyor, sanki bu ritüeli izlemek bedensel açlıktan da beter bir açlığı bastırıyor.

"Maddi olarak Moritz bana bir şey bırakmadı, sorduğunuz şey buysa eğer," diyor Mia sonunda. "Ama manevi anlamda elbette çok şey."

"Demek burada olmanızı içtenlikle onaylayacağına inanıyorsunuz?"

Mia sıcak suyundan bir yudum aldıktan sonra fincanı bırakıp ilk tüpü açıyor.

"Ömrü boyunca beni görüşlerine ikna etmeye çalıştı."

"Şimdi de başardı, öyle mi?"

"Bir ölçüde, evet. Ama iş işten geçti de diyebiliriz."

Mia tüpü açtığında kendine hâkim olmaktan vazgeçiyor. Tüpün içindekileri ağzına sıkışını Eskici acıyarak izliyor.

"O yüzden ölümünden sonra hep nehre gidip durdunuz. Ona yakın olmak için."

"Çocukluğumuzdan beri orada buluşurduk," diyor Mia ağzı dolu. "Onun dediği gibi katedralimizdi."

"Ne hoş." Mia ikinci tüpü ona uzattığında Eskici eliyle hayır diyor. "Orada başka biriyle hiç buluştunuz mu?"

"Hayır."

"Çok güzel, tahmin etmiştim zaten. Son bir soru. Bugünkü perspektiften bakıldığında aslında Moritz bir tür şehit. Sizce de öyle, değil mi?"

"Eh," diyor Mia. "Duruma bağlı."

"Anlamadım?" Eskici öne eğiliyor. "Sizi tam anlayamadım. Sesinizi yükseltebilir misiniz?"

"Gerçekten de bir devrim olursa," diyor Mia yüksek sesle, "o zaman Moritz günün birinde tarih kitaplarında şehit olarak görünecektir. Garip bir düşünce, aslında."

"Harika." Eskici iç cebinden bir kayıt cihazını çıkarıp kapatıyor. Sonra sandalyede arkasına yaslanıyor, iki kolunu gerip manşetlerini düzeltiyor. "Böylece ihtiyaç duyduğumuz neredeyse her şeyi almış olduk. Benim için bir şeyi imzalarsanız, çok güzel olurdu."

"Neyi?" diye soruyor Mia ve çiğnemesine ara veriyor.

"İtirafınızı. Bildiğiniz gibi YÖNTEM son zamanlarda kimsenin itiraf etmemesi nedeniyle kötü deneyimler yaşadı."

"Ne diyorsunuz öyle?"

"Birlikte çalıştığımızı söyledim ya size. Sizin durumunuzda olabilecek en iyi şey bu ayrıca."

"Böyle olmaz, Eskici! Kuralları hâlâ *ben* koyuyorum!"

"Heyecanlanmayın. Olan biteni bir kez daha özetleyeceğim. O zaman siz de göreceksiniz." Acele etmeyip bir yudum sıcak su içiyor ve fincana düşünceli bir bakış atıyor. Sonra bir radyo röportajı yapıyormuş gibi konuşuyor. "Yöntem-güvenliği, Moritz Holl'ü *Salyangozlar* adı altında hareket eden bir direniş hücresinin lideri olarak belirlemeyi başarmıştır. Bu hücre düzenli olarak şehrin güneydoğusundaki nehir kıyısında, grubun gizlilik kurallarına göre *katedralde* buluşuyordu. Ayrıca salyangozlara, Moritz Holl'ün kemik iliği vericisi, dolayısıyla hayatını kurtaran kişi olarak tanıdığı Walter Hannemann da dahildi."

Mia, kahkahalara boğulmak istercesine yüzünü çarpıtıyor. "Siz iyice keçileri kaçırmışsınız!"

"Biliyor muydunuz," diye soruyor Eskici, "Hannemann'ın bu arada trajik bir biçimde intihar ettiğini?"

"Ne? Onu da mı öldürdünüz?"

"Ben değil. Siz."

Eskici bir kâğıt çıkarıp işkence edercesine yavaş yavaş açıyor. Okumak için uzun uzadıya en iyi mesafeyi bulmaya çalışıyor.

"Dikkat edin, başlıyorum. – Planı, ben Mia Holl, kardeşimle birlikte geliştirdim. Hem basit hem de zekiceydi. Hannemann, Sibylle'yi öldürdü. Öngördüğümüz gibi suç bir DNA testi sayesinde kardeşime isnat edildi. Moritz, YÖNTEM'le mücadelede şehit olma fikrine saplanmıştı. Aslında intiharı, kişisel özgürlüğün garantisi olarak görmek *Salyangozlar*'ın ideolojisinin bir parçasıdır. Mahkûm edildikten sonra Moritz hapishanede intihar etti. Ben de ona yardım ettim." Eskici başını kaldırıp Mia'ya gülümsüyor. "Video kayıtları var bununla ilgili. Biliyorsunuz işte, hani misina."

Sanki uzun, ince bir şeyi minicik bir delikten geçirirmiş gibi

havada bir el hareketi yapıyor. Mia ayağa fırlamak istediğinde Eskici bir rahipmiş gibi havaya kaldırdığı eliyle onu yerine oturtuyor.

"Bir dakika. Daha bitmedi. – Bu şekilde YÖNTEM'i temellerinden sarsacak bir hukuk skandalına yol açtık. Moritz'in ölümünden sonra *Salyangozlar*'ın liderliğini üstlendim. Onun bana mirası buydu. Birbirimizi korumak için grubun çoğu üyesinin kim olduğunu hâlâ bilmiyorum. *Katedral*'de, *Hiçkimse* takma adında bir aracıyla düzenli olarak buluşuyorum." Eskici tekrar duraksıyor. "Hatırlıyor musunuz, biraz önce ondan söz ettiniz bana. *Hiçkimse*'nin arkasında aslında genç bir meslektaşım gizleniyor. HERKES NE DÜŞÜNÜYOR'dan Bay Larvalar. Ne yazık, çok ama çok yazık."

Şimdi Mia ayağa fırlıyor. Eskici'nin üzerine atılmaya çalışırken o ayağa kalkıp Mia'nın kaldırdığı yumrukları havada yakalıyor. Birkaç saniye sessizce güreşiyorlar, sonra Mia vazgeçip ona yaslanarak çöküyor. Sanki iki âşık birbirlerine sarılıyor gibi.

"Bazen," diyor Mia sessizce, "bir başka insanın kokusunun mucizevi bir şey olduğunu fark ediyor insan."

"Uslu bir çocuksunuz." Eskici, başını nazikçe okşuyor. "Cesur bir çocuk. Yalnız bir çocuk."

Hemen ardından Mia onu iki eliyle itip uzaklaştırıyor, kâğıttan elbisesini heyecanla çekiştiriyor ve saçını düzeltiyor. "Bununla asla başarılı olamayacaksınız!"

Eskici, pantolonunun cebinden küçük bir plastik poşet çıkarıp sağ eline geçirirken başını yana eğiyor. "Bilmiyorum," diyor. "Moritz'in tam da kemik iliği vericisinin kurbanı olan bir kadınla neden buluştuğunu hiç sormadınız mı kendinize?"

"Korkunç rastlantılar vardır."

"Bir doğabilimcisi için de mi?"

"Bunun arkasında plan filan olmadığını çok iyi biliyorsunuz!"

"Neden olmasın? Böyle bir plan zekice olurdu, değil mi? Oldukça ikna edici." Eskici gülümseyerek boş gıda tüplerini bir poşete sokmaya başlarken doğrudan Mia'ya dokunmamaya özen gösteriyor. "Bırakın da kuşku denen zehir etkisini göstersin, Mia. O zaman boş zamanınızda düşünebilecek bir şeyiniz olur."

"Hepiniz canavarsınız! Soğukkanlı katiller! Dışarıdakiler öğ-

renecek bunu!" Mia, hapishanenin giriş kapısının bulunduğunu tahmin ettiği yönü gösteriyor. "O zaman da bu cinayet dükkânını başınıza yıkacaklar!"

"Dışarıdakiler," diyor Eskici kibarca tam tersi yönü işaret ederek, "her zaman o an kime inanmak istiyorlarsa ona inanırlar. Demek imzalamak istemiyorsunuz, Bayan Holl?"

"Sizden daha fazlasını beklerdim, Eskici. Daha fazla kurnazlık, daha az adi yalanlar. Beni böylesi kötü yapılmış bir arabanın önüne koşmak istemeniz hakarettir. Gerçekten de bir nebze vicdan yok mu sizde?"

Eskici poşete soktuğu tüpleri cebine koydu. Mia'ya dönüp en ufak bir alay veya zafer emaresi bulunmayan dostça bir ifadeyle bakıyor.

"Ona sadece namus duygusu diyelim. Kısa bir süre önce siz kendiniz hangi politik sistem olursa olsun, hepsinin benim için aynı olduğunu iddia etmiştiniz. Diyelim ki doğru. Hatta diyelim ki bu noktada hemfikiriz. Dünyadaki her sistemde her zaman bir yığın memnuniyetsiz ve az gülen yüz vardır. Bizde gülenlerin sayısı görece olarak yüksek. Bununla yetinmeliyiz, Mia Holl."

"Bu gülüş için mi Moritz ölmek zorundaydı?" diye soruyor Mia dişlerini gıcırdatarak. "Sonra da Hannemann? Şimdi de sırada birkaç kişi daha mı var?"

Eskici Mia'nın itirazını görmezden geliyor. "Analitik düşünme yeteneği olan ya hayatını havasız bir mekânda geçirmek ya da karar vermek zorundadır. Bu adımı ancak birkaç gün önce attınız, bu yüzden sonuçları dikkate alındığında karar vermenin ne anlama geldiğini henüz bilmiyorsunuz. Sonuçları kabul edip bir daha elinizden bırakmayacaksınız, Mia. Bu sırada fırsatçıya dönüşmek istemeyenin özellikle tek şeye ihtiyacı vardır: namus. Beni kendi tarafıma bağlar. Sizi de kendi tarafınıza bağlayacak."

"Şu anda yalanlarınızı neden *imzalamamam* gerektiğini mi açıklıyorsunuz?"

"Olabilir, canım," diyor Eskici ince bir gülümsemeyle. "Öyle de olsa gene gelip gene imzanızı rica edeceğim. *Santé*."

Larvalar

Hâkim Takkeci, mesleki kariyerinin çoğunu ardında bırakmış, sakallı, altmış yaşında bir adam. Çocukları dört dil konuşuyor; oğlu Paris'te, kızı da New York'ta yaşıyor. Hafta sonlarında Takkeci, tarifeli uçaklara biniyor ve karısının boynundaki madalyonda resimlerini taşıdığı torunlarını ziyaret ediyor. Madalyonun dışını Takkecilerin aile arması süslüyor, tıpkı Takkecilerin dış kapılarındaki paspası süslediği gibi. Bay ve Bayan Takkeci, ziyaretçileri her zaman "Takkeci Evine Hoşgeldiniz" sözleriyle karşılıyor – gelen sadece kalorifer tesisatçısı olsa bile. Takkeci her şeyi doğru yaptığını biliyor. Paspas, madalyon, Paris ve New York bunun güçlü birer kanıtı. Kendi halinde bir hayat sürüyor ve bu hayatta ihtiyacı olan son şey: Mia Holl davası.

Sophie'nin tarafsız kalamayacağı gerekçesiyle davadan el çektirilip taşradaki bir sulh mahkemesine tayin edilmesinden sonra son demlerindeki Takkeci Ağır Ceza Mahkemesi'ne başkan hâkim olarak atandı. Bu görevin getireceği emeklilik tazminatı artışından seve seve vazgeçerdi. Çünkü Mia Holl bir sanık değil, kurulu bir saatli bomba. Hâkim Takkeci her gün evine davet etmediği bir muhabir sürüsünü paspasının önünden kovalamak zorunda kalıyor. Ana kapıdaki insan yığını artık epey azalmış olmasına rağmen makamına arka kapıdan ulaşıyor. Bürosuna yöntem-güvenliği memurları girip çıkıyor.

Çocuklarının çok uzaklarda olmasına Takkeci daha önce hiç bu kadar sevinmemişti. İnsan dediğini incitmek kolaydır, iki suskun güvenlik görevlisi telsiz kulaklıklarla ona adım adım eşlik etse de. İnsan içer, solur, eşyalara dokunur ve gıdaları ağzına sokar. Günlerdir *Salyangozlar*'ın Mia Holl liderliğinde büyük çaplı zehir kullanacakları bir suikast planladıkları dedikodusu ortalıkta dola-

şıyor. Bu koşullarda Takkeci'nin kahramanı oynamaya hiç niyeti yok. Ne ailesini ne de huzurlu son günlerini yanlış bir hareketle tehlikeye atacak. Sorsalar Mia gibi bir teröristle başa çıkamayacağını hemen itiraf ederdi. Böylesi hassas bir konuda eğitim almış kişilerin tavsiyesine uymaya karar verdi.

Bu uzmanlar onu davaya hiçbir koşulda duygusal yaklaşmaması konusunda birkaç kez uyarmış olsalar da, pleksiglas camın ardında etkisiz hale getirilen Mia Holl önünde oturduğunda kaygı hissediyor. Narin vücudu ve çökük avurtları üzerinde doğal olmayan bir biçimde büyümüş görünen açık renk gözleriyle, Mia kitlesel bir katliam yapacakmış gibi görünmüyor. Takkeci kendi kendine zeki Sophie'nin bile bu kadına kandığını söylüyor. Hiçbir insan bir başkasının ruhunun derinliklerine bakamaz. İnsan doğasını ne kadar seversek sevelim, iyi bir şey bu.

Takkeci yüzleştirme oturumuna gereksiz yere getirdiği kanun derlemesini küçük yazı masasına bir bariyer gibi yerleştiriyor.

"Bayan Holl," diyor Takkeci, "lütfen saçlarınızı kulağınızın arkasına atın ve çenenizi kaldırıp bana bakın. Teşekkür ederim, böyle iyi."

Mia itaat ediyor, taburesinde neredeyse gururlu bir biçimde dik oturuyor ve hâkimin yüzüne tahammülü zor bir inatçılıkla bakıyor. Bakışında aynı anda çocuksu bir kızgınlık, çaresiz bir umut ve yalın bir dehşet var. Takkeci hayatında ilk kez siyah bir güneş gözlüğü takmış olmayı istedi.

"Kamu tanığı içeri girebilir," diyor küçük masa mikrofonuna.

Neredeyse aynı anda kapı açılıp iki güvenlik görevlisi kelepçeli bir adamı içeri getiriyor. Mia gibi o da beyaz kâğıttan bir giysi giymiş. Yüzünün yarısı bir ağızlıkla kapalı. Takkeci, memurlara kamu tanığını camın önüne getirmelerini işaret ediyor.

"*Hiçkimse*," diyor. "Bu kadını tanıyor musunuz?"

"Mia Holl," diyor kamu tanığı tereddüt etmeden. Gözleri endişeyle salonu süzüyor; sanığa pek bakmıyor.

"Aman tanrım," diyor Mia, kelepçeli adama acımayla bakarak. "Size ne yaptılar böyle?"

"Arap rakamıyla bir," diyor Takkeci dikte cihazına. "Sanık ka-

mu tanığıyla hemen samimi bir iletişime geçiyor."

"Eskici sizi tehdit mi etti?" diye soruyor Mia.

"Bu, Moritz Holl'ün kız kardeşi," diyor *Hiçkimse*, ifadesini bir kâğıttan okuyormuşçasına.

"Siz, Larvalar değil misiniz, hani şu muhabir. Meşru bir devlet, vurmadığı sürece insanın hissetmediği bir ayakkabı gibidir demiştiniz, değil mi? Hoşuma gitmişti."

"Arap rakamıyla iki. Sanık kamu tanığının kim olduğunu biliyor. Onunla aynı görüşte."

"Mia Holl, *Salyangozlar*'ın liderliğini Moritz Holl'den devraldı," diye sözüne devam ediyor Larvalar.

"Bunu söylemek zorunda değilsiniz," diye cevap veriyor Mia üzüntüyle.

"Aracı olarak bu kişiyle birkaç kere *katedralde* buluştum."

"Arap rakamıyla üç. Kamu tanığı, sanığı yöntemdüşmanı bir örgütün lideri olarak teşhis etmiştir."

Hiçkimse hâkime dönüyor. "Hepsi bu," diyor.

"Larvalar," diyor Mia. "Makalenizi yazarken, eminim aklınızda sürekli ben vardım, değil mi? YÖNTEM'in pençeleri arasında masum biri?"

"Artık gitmek istiyorum," diyor *Hiçkimse*. "Hemen."

"Benimle konuştuğunuzu hayal ettiniz. Yıllardır yalnızca düşüncelerinizde müzakere ettiğiniz her şey hakkında. Böyle bir sohbet sırasında göz göze gelmenin ne güzel olabileceğini düşündünüz."

"Arap rakamıyla dört. Sanık kamu tanığına fikirdaşıymış gibi davranıyor."

Hiçkimse, köşeye sıkışmış gibi etrafına bakınıp kelepçeli elleriyle güvenlik görevlisini yanına çağırmaya çalışıyor.

"İfademi verdim!" diye bağırıyor.

"Buradayım işte, Larvalar! Bunlar gözlerim. Bu sesim. Cama yaklaşırsanız kokumu bile duyabilirsiniz!"

"Arap rakamıyla beş," diyor Takkeci. "Yüzleştirme tamamlanmıştır."

"Gerçekte düşündüğünüz şeyi temsil ediyorum!" diye bağırı-

yor Mia. "*Herkesin düşündüğü şeyi* temsil ediyorum! Ben *suçun deliliyim*, Larvalar. Yalanlarınızı tekrarlarken yüzüme bakın!"

"Götürün," diyor Takkeci.

Hiçkimse Mia'ya bir bakış fırlatıyor, ardından güvenlik görevlisi onu çekip kapıdan dışarı itiyor. Hâkim eşyalarını mümkün olduğunca hızla toplamaya çalışıyor.

"Hayat," diye alıntılıyor Mia, "çok anlamsız olsa da insan bir biçimde ona katlanmak zorundadır ya, bazen canım bakır boruları rasgele kaynakla birleştirmek istiyor. Olur ya bir turnaya benzetebilirim belki. Ya da *larvalardan* oluşan bir yuva gibi iç içe geçmiş de olabilirler. Komik değil mi, Hâkim Takkeci? Benimle birlikte gülsenize!"

Takkeci kitaplarını kaldırıp evrak çantasını kapattıktan sonra Mia hâlâ gülmeye devam ediyor. Hızlı adımlarla odadan çıkan hâkime bakılırsa, basbayağı kendisine gülüyor Mia.

Çok kötü bir oyuncu. O da biliyor, Mia'nın bunu bildiğini de biliyor – ve böyle sürüp gidiyor, ilelebet. Gülyanak, daha ziyaretçi odasına girmeden gizli maksadının anlaşıldığını hissediyor. Moritz'in masumiyeti kanıtlandığından beri Mia bir garip bakıyor. Sanki her şeyi delip geçiyor bu bakış, bütün dünya camdan oluşuyormuş gibi. İnsana acı veren ve özellikle de kötü haber vermek zorunda olduğunda insanın karşı karşıya kalmaktan hoşlanmadığı bir bakış. Gülyanak'ın başı, elleri, gömleği ve pantolon ceplerinden kötü haberler taşıyor. Kendini bizzat kötü bir habere dönüşmüş gibi hissediyor. Eşikten geçmeden önce takındığı güven verici yüz ifadesi yanaklarını acıtıyor. Mia gelmiş bile. Gülyanak, onu hiçbir kapıdan geçerken gördüğünü hatırlayamıyor. Ne zaman içeri girse, doğru yerde ya oturur ya da ayakta durur, sanki onu oraya monte etmişler, planlanan sahne için hazır etmişler. Belki de sırtında düğmeler, karnında bakırdan bir makara var. Birkaç gündür ondan ne kadar çok nefret etmeye başladığını fark ediyor. Hem bu duygudan hem de bu duygunun kendisine iyi gelmesinden utanıyor. Bu şekilde her şey kolaylaşıyor. Tümüyle temelsiz, ama yine de bütün kalbiyle Mia'dan nefret etmek onu rahatlatıyor.

Mia ona bakıyor ve pleksiglas camın önünde oturuncaya kadar hareket etmeden bekliyor. Yüzü çökük, Gülyanak acaba ona yeterince yemek vermiyorlar mı diye soruyor kendine. Dürüst olması gerekirse, aslında hiç mi hiç bilmek istemiyor. Aslında bütün bu meseleyi sona erdirmeyi tercih ederdi. Bayan Holl davasındaki büyük hukuki zaferinden sonra işler sarpa sardı. Bütün suç Mia'nın. Tavsiyesine kulak vermeyi *o* reddetti, köktenci görüşlerinde ısrar etti. Eskici gibi vahşi bir hayvana bütün kapıları açma konusundaki garip rızası! Gülyanak'ın gözünde bu, hadi akıl hastalığı

demeyelim de takıntı, mazoşizm diyelim. Olayları başlatan ve muhteşem bir zafere ulaştıran elbette kendisiydi. Ama ondan sonra Mia, kendi çetrefil planlarını izlemek için dizginleri elinden almıştı. Şimdiyse Gülyanak onun için artık çok bir şey yapamaz. Hukuk jargonunda buna kesilen nedensellik denir. Hesap verebilirlikle ilgili basit bir sorun. Mia kendisi bir şey başlatmak istiyordu, bu yüzden sonuçlarından da tek başına sorumludur. Avukatının vicdan azabı çekmesi için hiçbir neden yok.

Gülyanak oturunca Mia'nın yüzü aydınlanıyor. "Merhaba," diyor basitçe.

Görünüşe bakılırsa Mia onu gördüğüne seviniyor, ama Gülyanak bu yüzden ondan daha da çok nefret ediyor. Bu alınganlığını akıl karışıklığına veriyor. Her açıdan dayanma gücünün kalmadığını hissediyor. Sohbete nasıl başlayacağı bir yana bundan sonra ne yapması gerektiği konusunda hiçbir fikri yok. Mia hızır gibi yetişiyor.

"Çok basit," diyor, Gülyanak endişeyle düşüncelerini okuyup okumadığını kendi kendine sorarken. "Akciğerlerine hava çekersin, damağını ve küçükdilini gerersin, soluğun üzerlerinden geçmesini sağlayarak dille dudaklarını harekete geçirirsin. Diğer bir deyişle: Anlat bakalım!"

Mia gülümsüyor. Herhalde bir espri yapmaya çalışmıştı. Şimdi bir de elini teselli edercesine cama yerleştiriyor, bunun üzerine Gülyanak öyle bir çaresizliğe kapılıyor ki nihayet kendini toparlamaya yetecek gücü buluyor.

"En Yüksek Yöntem Mahkemesi davanı, yani davamızı reddetti." Gırtlağını temizliyor. "Kazanma şansı düşük olduğu için."

"Burada mı kalacağım, yani?"

"Öyle görünüyor. Özel mağduriyet talebimiz de aynı biçimde nihai olarak reddedildi. Aleyhindeki davaya devam ediliyor."

"Bu durum bizi gerçekten şaşırtmıyor, değil mi?"

"Şaşırtmıyor."

"Yanında gazete var mı? Oku bana."

"Gerçekten mi?"

"Kesinlikle."

Gülyanak bir tomar günlük gazete çıkarıyor. En zararsız makaleleri getirmeye çalışmıştı.

"Holl vakasında yeni bilgiler," diye okuyor. "Botulinum[8] buluntusu olaya yeni bir boyut kazandırıyor."

"Botulinum mu?" diye soruyor Mia.

"Sana okumamı istemiştin, değil mi?"

"Tabii! Ama neler oluyor böyle?"

"Belki de sana benim anlatmam daha iyi olur." Gülyanak gazeteleri kenara koyup avuçlarını kurulamak için bir mendil çıkarıyor. "Dairende bakteri kültürleri bulundu. Gıda tüpleri içinde."

"Dairemde mi?" Mia kısaca düşünüyor, sonra yüzüne gölge düşüyor. "Aman tanrım. Demek Eskici o şeylere bunun için ihtiyaç duydu."

"Tüplerin dışında parmak izlerin vardı. İçinde de elli gram botulinum."

"Ülkenin yarısını yok etmeye yetecek kadar!"

"Laboratuvarından biri botulinumla çalıştığına dair ifade verdi."

"On yıl önceydi bu. Yeni bir ilaç geliştiriliyordu."

"Bunun önemi yok, Mia. Yöntem-güvenliği veri cihazının tamamını taradı. Kaydedilen telefon görüşmeleri, dairendeki dinleme sonuçları, elektronik yazışmalar."

"Eee?"

"Bilgisayarında içme suyu sisteminin planlarını içeren dosyalar vardı."

"Bir koruyucu evinde yaşıyorum. Elektrik sistemi ve kanalizasyon planlarım da var."

"Botulinumla zehirleme bir felaket olurdu."

"Bunun saçmalık olduğunu biliyorsun, değil mi?"

"Evet."

"Ne yapacağız?"

"Hemen ev aramasıyla ilgili şikâyette bulundum. Ama dikkatliydiler. Her şey mükemmeldi. Savcının gerekçesi. Hâkimin emri. Buluntu tarafsız tanıklarca onaylanmış. Bayan Pollcuk ve Lizcik diye birileri."

"Pek sevinmişlerdir."

"Yöntem-güvenliğinin hatalı olduğunu kanıtlamak zor. Hatta, imkânsız."

Mia başını sallıyor. Sonra sanki bir şeye kulak kabartıyormuş gibi başını eğiyor.

"Dışarıda bağırmıyorlar mı artık?"

"Bağırmıyorlar," diyor Gülyanak üzüntüyle. "Artık dışarıda kimse yok."

"Garip. Oysa onları hâlâ duyabiliyorum."

"Bu daiyi bir şey zaten!" Gülyanak avucunu plastik sandalyesinin koluna vuruyor. "Vazgeçmeyeceğiz. En Yüksek Yöntem Mahkemesi'ne yeni bir şikâyette bulunacağım. Yöntem Kurulu'na dilekçe yazıp bakış açımızı açıklayacağım. Ayrıca genç bir muhabir tanıyorum, o da..."

Mia başını kaldırıyor.

"Davamı devretmek mi istiyorsun?"

"Öyle mi dedim ben şimdi?" diye karşı çıkıyor avukat. "Bu fikre nasıl kapılırsın?"

"Merak etme, bu yüzden sana kızacak son kişi ben olurdum. Vazgeçmek istiyorsan, hemen söylesen iyi olur."

Bir süreliğine ikisi de kendi düşüncelerine dalıp susuyorlar. Sonra Gülyanak gerinip gazeteleri kaldırıyor. Elbette vekâletini bırakmak isterdi. Hatta Mia Holl'ü bir daha görmemeyi isterdi. Ama tam da o önerdiği için bunu yapamaz. Öyle insanlar var ki, diye düşünüyor Gülyanak, ne kahraman ne de suçlu olmaya uygunlar. Bunlar da her zaman çoğunlukta. Cevap verdiğinde kendisi de şaşırıyor ama sesi kararlı görünüyor.

"Hayır," diyor. "Bunu birlikte aşacağız."

"Nasıl istersen."

Mia kararına sevinmiş gibi görünmüyor. Belki de, diye düşünmeye devam ediyor Gülyanak, savunuluyor mu savunulmuyor mu artık fark etmiyor onun için. Belki de durumunun farkına vardı, kendisinden daha iyi hem de. Belki de kendi kaderini kişiliğine uygun biçimde değerlendiriyor: sakince, isabetle, hiçbir duygusallığa meydan vermeden. İşte o zaman Mia meselenin artık itiraz

etmek, dava stratejisi veya Yöntem Kurulu'na dilekçe vermek olmadığını biliyor. Mesele botulinum buluntusu bile değil, tam tersine bir insanın ardında bıraktığı veri izinin, milyonlarca bireysel bilgi içermesi ve bunlardan da rasgele bir mozaiğin yaratılabilmesi. Bir tehdit unsuru bulması için, YÖNTEM'in Mia Holl'ün tehdit unsuru olduğuna inanması yeterli. Gülyanak'ın Mia'ya yandan bakması yeterli, Mia'nın burnunun keskin bir biçimde öne çıkması, gözlerinin de yuvalarına özellikle batmış görünmesi için – o anda gördüğü de bu. Ta ki Mia saçını iki eliyle arkaya yatırıp ona gülümseyinceye kadar.

"Peki sen?" diye soruyor sohbet havasında. "Sen nasılsın?"

"Şey," diye başlıyor Gülyanak. Bu soruyu günlerdir kendisine sorup duruyor. Habire. Boşu boşuna. "Tanıdığımdan... ayrıldım."

"Ne diyorsun?" Bu haber Mia'yı o âna kadar olup biten her şeyden daha fazla heyecanlandırıyor. "Yanığa soğuk su gibi iyi gelen kadından mı? Neden, ama?"

"En iyisi buydu. Sadece kavga edip duruyorduk. Haftalardır. Senin yüzünden."

"Sakın ha bizim... şey olduğumuzu düşünmüyordur, umarım."

"Elbette, hayır." Avukat acı acı gülümsüyor. "Öyle olsa, sorun o kadar büyük olmazdı. Senin davanla kendimi neden tehlikeye attığımı anlayamıyordu. Kariyerime çok düşkün olmakla suçluyordu beni. Sonunda davanın asıl amacının ne olduğunu ona söylemek zorunda kaldım. Salt hayatımın kadınıyla karşılaştım diye kendimi kaçak bir ağır suçlu gibi hissetmeye tahammül edemediğimi. Ardımda bir iz bırakmak istediğimi. Fırsat doğduğunda kendimi savunmak zorunda olduğumu." Gülyanak yüzünü elleriyle kapatıyor, sesi boğuk geliyor. "Bunu anladığında da kelimenin tam anlamıyla çılgına döndü. O yumuşak kadın, bana hiç böyle bağırmamıştı. Aşkımızın koskoca bir devletten daha önemli olabileceğini nasıl düşünürmüşüm. Dünyada hiçbir aşk bir teröristin savunulmasını haklı çıkarmaz, diye bağırdı."

"Bir teröristin mi?"

"Bu düşüncesini değiştiremezdim. Ona gerçeği açıklayamazdım, anlıyor musun? Onu korumak adına. Normal bir hayat sürü-

yor. Normal insanların çoğu gibi o da hiçbir şeye inanmıyor – gazetelerde yazılanların dışında. Dünyasını paramparça etmeye hakkım yok. Onu da bu işe bulaştıramazdım."

"Pek ağır bir darbe almışsın," diyor Mia. "Yolculuğunun hem nedenini hem de amacını yitirmişsin. Anlamsızlığın aldatıcı bir metaforu. Senin yerinde olmadığıma seviniyorum."

Gülyanak ellerini aşağı indirip kızarmış gözleriyle Mia'ya bakıyor.

"Senin durumun benden daha mı iyi sence?"

"Elbette öyle. Her an kendime şunu söyleyebilirim: Moritz bunu isterdi. Bunu da. Şunu da hâlâ isterdi. Benim avantajım onun bana artık karşı çıkamamasıdır."

Gülyanak birden alelacele ayağa kalkıp eşyalarını toparlıyor. Her insanın bir acı eşiği vardır. Son cümlelerle onunki aşıldı.

"Özür dilerim," diyor. "Artık gitmem gerek."

"Cama yaklaş," diye fısıldıyor Mia.

Birlikte ellerini iki taraftan cama yerleştiriyorlar.

"Getirdin mi? Senden bugüne kadar istediğim tek şey o."

Sol elini ceketinin cebine sokuyor ve parmakları arasına gizlediği şeyi cama bir öpücük verirmiş gibi yaparak küçük konuşma deliklerinden itiyor.

"Teşekkür ederim." Mia avucunu bu nesnenin üzerine kapatıyor. Misina değil, uzun bir iğne bu.

"Bir tekzip yayımlayacağım." Mia'nın bakışı Eskici'nin gözleri arasında tedirginlikle gezinip duruyor. "Doğruları yazacağım. Tüplerin içinde botulinum varmış! Daha neler! Bakteri kültürlerinin havasız kaplarda çoğalamayacağından haberiniz yok mu? Planınızdaki birkaç doğabilimsel ayrıntıyı düzelteceğiz. Size bir kez daha megafon olarak ihtiyaç var. Kâğıt ve kaleminizi çıkarın."

"Şu an yeni bir bildiri için uygun zaman değil. Zaten her şey yolunda. İkimiz de bir süreliğine hiçbir şey yapmayacağız, hazır amatör devrimciler evlerine gidip utanmaya başlamışken."

"Siz istiyorsanız sakin olabilirsiniz. Ben olamam. Halkıma seslenmek istiyorum."

"Kusura bakmayın, Mia."

"Kâğıt ve kalemi alın!"

Bir hamleyle üzerine atılıp daha önce yöntem-güvenliği görevlilerinde yaptığı gibi pençelerini kaldırıyor. İnsan başka hiçbir şeye şiddet kadar çabuk alışmaz.

"Hiçbir şeyi umursamıyorum," diye bağırıyor, "bu yüzden de tehlikeliyim!"

"Hadi ama saçmalamayın."

Eskici kendini savunmak için kılını bile kıpırdatmıyor. Hareketsizliği karşısında Mia'nın saldırısı kendi içinde yitip yok oluyor. Belki de olağanüstü güçlü bir saldırıya tırmalayıp tekmeleyerek karşılık vermek kolaydır. Ama elleri pantolon ceplerinde, rahat bir pozla duvara yaslanmış bir adama saldırmak sadece profesyonellere özgüdür.

"Okey," diyor Eskici, ağzından çok nadir çıkan bir kelime kullanıyor. Mia onu daha iyi tanısaydı, bu kelimeden Eskici'nin bir

anlığına da olsa kendisinden gerçekten korktuğunu anlardı. Mia'nın içindeki tüm enerji yok oldu.

"Artık hazırsak işimize dönmek isterim." Eskici geçen saniyeleri ceketinin kollarından silkip atıyor ve söylev veren biri gibi Mia'nın önünde aşağı yukarı gezinmeye başlıyor. "Geçenlerde itiraflar ve bunların ceza yargılamasındaki rolü hakkında konuşuyorduk. İtiraf yoksa kusursuz bir kanıtlar zinciri gereklidir. Tanık ifadeleri, parmak izleri, ses kayıtları ve buna benzer şeyler. Sanığın öznel hakikati adeta mümkün olduğunca nesnel bir hakikatle ikame edilir."

"DNA testleri pek revaçta," diye fısıldıyor Mia, ama Eskici bu sözlerini duymazdan geliyor.

"Sizin vakanızda kanıt zinciri eksiksizmiş gibi duruyor önümüzde. Yine de YÖNTEM için bir itiraf çok önemli. Size kapsamlı ayrıcalıklar teklif ediliyor."

"Ayrıcalıklar mı?" Mia anlamayarak başını kaldırıyor. Pazarlık konusunun ne içerdiğini anlaması için Eskici'nin gözlerine bir süre bakması yetiyor. YÖNTEM'e, yani insan hayatının mutlak biçimde değerli olduğu düşüncesine dayanan bir devlet idam cezası veremez. Bunun yerine temsili bir ölüme hükmeder – böylece gelecekte bir gün olur da siyasi koşullar değişirse rehabilitasyon şansı da doğar. Bilgece bir çözüm ama hükümlüler için hoş değil. Moritz'in hep dediği gibi: Ölen kurtulur. Dondurulan nihai olarak sisteme aittir. Zafer hatırası olarak.

"Hep birlikte gerçekten de sonuna kadar gidiyorsunuz," diye bozuyor Mia sessizliği. "Üstelik beni neyle suçladıklarını bile bilmiyorum."

"Ama tabii ki biliyorsunuz. Eskiden vatana ihanet denirdi."

"Ya bugün?"

"Yöntem-güvenliği sizi savundu, Mia. Uzmanların ivedi tavsiyeleri üzerine Savcı Hav ve Hâkim Takkeci itiraf ederseniz hafifletici nedenleri kabul etmeye hazır olduklarını açıkladılar. Dondurulmak yerine hapis cezası. Belki de birkaç yıl sonra hafifletilmiş hapis koşulları. Daha gençsiniz."

"Sizin şu botulinum saçmalığını itiraf etmemi gerçekten isti-

yorsunuz, öyle mi? Kardeşimin ölümünün hayali bir direniş grubunun mizanseni olduğunu iddia etmemi? Aklınızı kaçırmışsınız, Heinrich Eskici."

"Bence sakin sakin bir düşünün."

"Bir an bile asla. Önemsediğim her şeyimi aldınız. Kardeşimi, evimi, işimi. Hatta sözüm ona adalet gibi bir şeye inancımı, şayet buna inanıyorduysam. Sonunda geriye ne kaldı, biliyor musunuz?"

"Şimdi yine yirminci yüzyıldan bir anakronizm mi gelecek yine?"

"Geriye can kalıyor," diyor Mia. "Ruh. Onur. Beni dondurmak hoşunuza gidecekse, dondurun."

"Eminim kardeşiniz işte *bunu* istemezdi."

"Siz!" diye bağırıyor Mia. "Bir daha Moritz'in adını asla anmayın! Bir daha ağzınıza aldığınızda adı boğazınıza takılı kalıp boğulasınız!"

"Yapmayın ama!" Eskici sahte bir dehşetle havada haç çıkarıyor. "Bir cadı laneti. *Vade retro!*[9] – Özür dilerim. Küçük bir şakaydı. Hadi tekrar ciddi olalım. Moritz vakası ülkemiz için ağır bir darbe. İlk kez YÖNTEM'in hatalı olabileceği kanıtlandı. Terörist tehditler olduğunu biliyorsunuz."

"Amatör devrimcilerin eve döndüğünü sanıyordum, öyle değil mi?"

"H.O.H. güç kazandı. Sorumlu makamlar, insanların belirsiz nedenlerle artık sağlık ve hijyen görevlerini yerine getirmedikleri vakalar bildiriyorlar. Bunu kafanıza sokmalısınız, Mia." Öne eğilip sanki koşullar artık onları evlendirmiş gibi rahatlıkla Mia'nın elini kavramaya çalışıyor. "Bugün artık kimsenin bağışıklık sistemi sağlam değil. Hep birlikte güvenlik ve temizlik konusunda çalışmayı bırakırsak birkaç hafta içinde salgınlar başlar."

"Peki bunun benimle ne ilgisi var?"

"Her direniş bundan böyle kardeşinizi anacak. Tarih bize tek tek olayların, nasıl kanlı felaketlere yol açtıklarını öğretiyor. Prag'daki pencereden atmalar, Bastille baskını, Saraybosna'da veliaht suikastı. Moritz Holl'ün mahkûmiyeti. Aklınıza sesleniyorum. Mademki gerçek benliğinizi bulduğunuzu söylüyorsunuz, o zaman bu

benliğin böyle bir sorumluluğun yükünü nasıl taşıyacağını da kendinize sormalısınız."

"Yük mü?" Mia omuzlarını oynatıyor. "Bir şey hissetmiyorum."

Eskici bir adım atarak ona yaklaşıyor.

"Elinizden gelseydi Franz Ferdinand cinayetini önlemez miydiniz?"

"Belki," diyor Mia duraksayarak.

"Ne yazık ki geçmiş geçmiştir, değiştirilemez. Ama gelecekte olabilecekler önlenir, Mia Holl. 'Onurunuz' pahasına milyonlarca insanın bağlı olduğu bir sistemi tehlikeye mi atmak istiyorsunuz? İnsanın kendisini her şeyin üzerine çıkarması 'onurlu' mudur? En yüce olan nedir, Mia Holl? Onurunuz karşısında insan nedir?"

"Bunu bilmiyorum," diyor Mia inatla.

"O zaman bir zahmet düşünün bunu! Size yirmi dört saat müddet veriyorum."

"Buna ihtiyacım yok. Ne kardeşime ne kendime ihanet edeceğim."

"Son sözünüz bu mu?"

"Çok basit. Argümanlarım olmadığı için beni ikna edebileceğinize inanıyorsunuz. Ama tam tersi geçerli. Argümanlara ihtiyacım yok. Argümanlarım azaldıkça ben güçleniyorum."

"Mia..." Eskici ellerini ovuşturuyor, ceplerine sokup tekrar çıkarıyor. Birden biraz Gülyanak'ı anımsatıyor. Acı veren bir düşünceyle boğuşup durduğu o kadar belli ki. "YÖNTEM size bir teklifte bulunur. Ama rica etmez. Bunu anlıyor musunuz?"

Mia cevap vermediği için Eskici hücrede tekrar gezinmeye başlıyor.

"Sohbetimizin henüz sonuna gelmedik. Ceza hukuku tarihinin, ne kadar gelişmiş olursa olsun, asla tümüyle tersine çevrilemez olmadığını size söylemeliyim. Özel bir anlamı ve büyük bir tahrip etkisi bulunan durumlarda, yani bir bütüne karşı bir tehlike oluştuğunda eski önlemlere dönmek zorunda kalabiliyoruz."

Saniyeler boyunca Mia, şaşkın şaşkın yüzüne bakıyor, bir şey söylemekten âciz halde.

"Açık konuşun, Eskici," diyor nihayet zorla. "Ne düşünüyorsunuz?"

"Teknik ayrıntılar pek değişmedi. Temelde her şey elli yıl önceki gibi işliyor. Bir kutunun üzerine çıkarılıyorsunuz, çıplak tabii ki ve başınıza siyah bir çuval geçiriliyor. El ve ayak parmaklarınızla cinsel organlarınıza çamaşır mandallarından pek de farklı olmayan kontaklar takılıyor." Sanki bu tür mandalları çalıştırırmış gibi parmaklarını açıp kapatıyor. "Akım şiddeti kademesiz yükseltiliyor. Üniversite kliniğinden uzman iki doktor sizin... telef olmamanızı sağlıyor."

Mia başını sallıyor, bir kahkaha atıyor, arkasını dönüp kapıya doğru koşuyor. Kapı kilitli. Kapı tokmağını birkaç kere sarsıp sonra birden duruveriyor, işaretparmağını kaldırıp sanki yüzeyin kalitesini kontrol etmek istermiş gibi soğuk metali okşuyor.

"Demek bu kadar. Ne kadar gelişmiş olursa olsun tersine çevrilemez değil demek!" Gülerek dönüyor. "Aslında hepimiz bunu biliyorduk, değil mi, Eskici? Sizse haydi haydi. Ama ben de biliyordum. Değişen bir şey yok. Asla bir şey değişmez. Ha bu sistem, ha diğeri, hepsi aynı. Ortaçağ bir dönem değil. Ortaçağ insan doğasının adı."

"Sert konuştunuz, ama çok da yanlış değil. Öyleyse kararınızı bir daha gözden geçirmek istiyor musunuz?"

"Hayır. Siz de orada olacak mısınız?"

"İstemeyerek." Eskici boğazını temizliyor. "Midem pek dayanıklı değildir. Ama ısrar ederseniz..."

"Vücuttan ibaretim. Vücut. Sadece vücut."

Mia'nın sesinden saatlerdir kendi kendine konuştuğu anlaşılıyor.

"Ayak parmaklarım vücudumun bir parçası. Parmaklarım vücudumun. Cinsel organım vücudumun. Kollarla bacaklar vücudumun. Mide vücudumun. Kalbim vücudumun. Beynim..." Bir an kasılıyor; bir kramp omuzlarını titretiyor, başı defalarca yere vuruyor. "Beynim de vücudumun. Kendi kendine bakan madde. Varsın sizin olsun. Moritz böyle olsun isterdi."

Vücudundan bir kramp daha geçerken alnını korumak için sağ şakağının altına bir elini sokmaya çalışıyor. Sanki hâlâ makineye bağlı. Bir süre sonra kutu da, kablo da çıkarıldı, Mia da yerde bırakıldı. Küçük hücresinde bacaklarını karnına çekmiş, bir embriyo gibi yatıyor ve düzenli spazmların dışında epeydir hareketsiz. Yer fayans döşeli, bu nedenle de soğuk ve sert. Bu durumda Mia, artık kendini hissetmediği için şanslı. Işığın titreyerek yanması yerden çok daha büyük sorunlar yaratıyor. Şöyle söyleyelim, ışık 1,5 saniyelik düzenli aralıklarla açılıp kapanıyor. Mia'nın vücudu parlak aydınlığa bürünüp hemen ardından tekrar karanlığa itiliyor. Açık, kapalı. İnsan dediğin yanıp sönmeli. Özgür insan arızalı bir lamba sanki. Demişti bir zamanlar Moritz.

Işık Mia'yı uyutmuyor. Düşünmesini engelliyor. Her yeni şimşek beynine bir bıçak gibi saplanıyor. Huzur yok. Bayılmak yok. Merhametli unutuşa dalmak yok. Mia veya ondan geriye kalan uyanık kalmaya mahkûm edildi.

"Bir kız kardeşin iyi yanı, demiştin bir keresinde bana, insanın ona inanmak zorunda olmaması. Beni, yani kardeşini tanrıdan, kendinden veya düşünüp yaptığın her şeyden ayıran buymuş. Zaten

tanrı dışında hiç kimse, varoluşuna dair sürekli kanıt isteyecek kadar aptal değildir diye iddia etmiştim. Sense ciddileşip tanrının varoluşunun çoktan kanıtlanmış olduğu cevabını vermiştin, tam da 'Tanrı yoktur' veya 'Tanrı öldü' gibi cümlelerle. Söylediklerini kavrayamadığım için de açıklaman gerekmişti. Bir şey gerçekten yoksa, demiştin, onu inkâr etmemiz ya da öldüğünü ileri sürmemiz gerekmez. Yoksa 'Kasmanetler yoktur' veya 'Tizel öldü' gibi sonsuz sayıda cümlemiz olurdu. Kasmanetler nedir, diye sormuştum. Peki Tizel kimdir? İşte o zaman gülmüştün. Hem de nasıl! Gördün mü, diye bağırmıştın, işte bunlar gerçekten yoktur! Olmayan şeylerin var olmalarını önlemek adına onları sürekli inkâr etmek zorunda kalmamamız ne kadar da iyi. Yoksa bütün gün yapacak başka işimiz olmazdı. On iki yaşına yeni basmıştın."

Sonraki kramp Mia'yı sarsarken iki elini başının altına sokmayı ve neredeyse sırtüstü yatacak kadar dönmeyi başarıyor.

"Elbette ben de seninle gülmüştüm. Güzeldi. Birlikte gülmeyi severdik, özellikle çocukken ve sen kendin için felsefeyi keşfettiğinde. Felsefe bitmek bilmeyen bir kahkahaydı. 'Var' veya 'yok' – ne demek ki bu? Bu tür sorular sorabiliyordun. Dünya 'var' mı? Nasıl 'var' olmuştu? Kim 'var' etmişti? 'O' mu? Bu 'o', yağmuru var edenle aynı mı? Ya da karı? Ya da soğuğu? Ya da eğlenceyi? Ya da zamanı? Bu doğruysa eğer, o zaman Tanrının 'ben' ile ortak yönleri var. İkisi de zamirden başka bir şey değil. Dilbilgisel bir sorun."

Mia, insanın iyi niyetle kahkaha ve öksürük karışımı olarak yorumlayabileceği bir ses çıkarıyor.

"Öyle akıllıydın ki. Bir daha asla gülümsemeden 'Yağmur yağıyor' diyememiştim. *Yağmur mu yağıyor?* Hangi mevsimdeyiz ki? Her insanın penceresinin önünde koyu renk bir ağaç tepesi ya da caddenin öbür tarafında siyah bir arduazla örtülü bir çatısı, yağmurun yağıp yağmadığını anlamak için bakabileceği bir şeyi olmalıdır. Karanlığa sahip olmak temel bir hak olmalı. Bunun için uğraşacağım. Gece, karanlığa adım adım alışalım diye icat edildi. Uyku geceye, gece ölüme alışalım diye icat edildi. Işığı kapat. Bazen uzun uzun düşünüp taşınmalardan çıka çıka bir sonbahar çıkar."

Mia bir süre sessizce yatıyor ve dermansız ayağıyla ışığın açı-

lıp kapanma ritmine uygun biçimde yere vuruyor, ta ki kafası aralıksız, usandırıcı, fuzuli düşünce üretiminin sonuçlarıyla doluncaya kadar. Argümanlardan oluşan balta girmemiş bir orman. Konuşmak tırpanlamaktır.

"Dizlerin tek sandalyem olsun. Sırtın masam. Gözlerin pencerem. Ağzın su içtiğim bardak. Kalbin yemeğim, nabzın saatim, yaşamın zamanım olsun. Soluğun havam. Yüzün gece üzerime eğildiğinde ayım olsun, gündüz bana gülümsediğinde güneşim. Sesin tek gürültüm olsun. Nabzın saatim, yaşamın zamanım. Ölümün ölümüm olsun."

Spazmlar şiddetli bir biçimde tekrarlarken Mia kafasını sağa sola savuruyor, sanki bu biçimde sinek kovalarmış gibi rahatsız edici düşünceleri defedebilecek. Şakağı bir kez daha yere çarptığında ağrı içeri sızıyor, görünürde sağ kulaktan, altçenesi boyunca asit gibi dağılıyor, dudakları uyuşturup sağ gözünü kapatıyor. Mia kendi kafasını, yakıcı bir sıvıyla dolu ince koridorlardan oluşan bir karınca yuvası gibi görüyor önünde. Sonra nihayet karanlık.

Şırıldıyor; düzensiz, berrak bir çağıltı; yağmur olamayacak denli gürültülü, nehir olamayacak denli damlalı. Üstelik sirke kokuyor. Mia gözlerini açtığında Eskici'nin yüzünü görüyor. Şaşırmıyor bile. Çoktandır sanki portresi gözkapaklarının içine çizilmiş gibi geliyor ona.

"Ne yapıyorsunuz öyle?" diye soruyor Mia.

"Dirilişiniz üzerinde çalışıyorum." Süngeri kaba daldırıp Mia'nın alnını siliyor. "Nasılsınız?"

"Mükemmel. Bir dakika sonra kafanızı kıracak kadar güçlenirim."

"Buna sevinirim," diyor Eskici.

Birden Mia'nın başı kramp girmiş gibi sağa sola sallanıp Eskici'nin elindeki kaba vurup düşürüyor.

"Özür dilerim," diyor Mia. "Kaçınılmaz zayiat bunlar. Ama sanırım artık önemli de değil."

"Ben de sizinle bu konuda konuşmak istiyordum."

Eskici, daha önce de Mia'yla oturup sohbet ettiği, son ziyaretinden hemen sonra hücreden çıkarılan iki sandalyeyi yanında getirmişti. Sandalyeye oturtabilmek için Mia'yı yerden kaldırmak zorunda. Bir süre vücut parçalarını bir oturma düzenine getirip dengelemekle uğraşıyor ki Mia sandalyeden aşağı kaymasın.

"Eskiden," diyor Mia, "cadı davalarında sanıklar işkenceyi atlattıklarında özgür bırakılırdı."

"Ne yazık ki ortaçağ yolculuğumuz oralara uğramıyor."

"Şu köşeye gidin," diyor Mia çenesiyle işaret ederek.

"Ne?" Tam da oturmak üzere olan Eskici duraksıyor.

"Rica ediyorum, lütfen."

Eskici arkasını dönüp işaret edilen yere gidiyor.

"Biliyor musunuz," diye soruyor, "beni en çok sarsan ne?"

"Diz çökün."

Mia'nın güçsüz vücuduna inceleyerek baktıktan sonra Eskici diz çöküp bu halde konuşmaya devam ediyor. Modası geçmiş gibi görünüyor. Dua eden bir Hıristiyan gibi.

"Dünden beri," diyor Eskici, "sürekli bunu düşünüyorum. Bütün önemli soruların cevaplarını daha genç yaşlarımda vermiş olduğumu sanırdım. Doğru sürülen bir hayat dört bölüme ayrılır. İlk yirmi yıl düşünen, sonraki yirmi yıl da konuşan insanız. Üçüncü aşamada eylemlerde bulunur ve son aşamada tekrar düşünmeye döneriz. Kısa bir süre önce konuşma aşamasından eylemde bulunma aşamasına geçtim."

"Tırnaklarınızı fayansların arasındaki yarığa geçirin," diyor Mia.

Eskici itaat edip yere dokunuyor. "Sonra da siz ortaya çıkıyorsunuz, Mia ve bana bir kez daha üzerinde düşünecek bir şey veriyorsunuz!"

Keyfine diyecek yok. Diz çökmüş vaziyette Mia'ya dönüyor, onun da kendisinin zihinsel bakımdan gençleşmesine sevinip sevinmediğini anlamak istercesine. Ama Mia daha somut şeylerle ilgileniyor. Kalan bütün gücüyle sandalyeden doğrulup daha iyi görebilmek için gözlerini kısıyor.

"Buldunuz mu?"

"Bunu mu?"

Eskici ayağa kalkıp baş ve işaret parmakları arasında uzun bir iğne tutuyor.

"Çok güzel," diyor Mia. "Yanıma gelin."

Eskici itaat ederek önüne geliyor. "Neyi düşündüğümü hiç mi merak etmiyorsunuz?"

Mia iğneyi alıyor ve başını sarsa sarsa sallıyor, ki bu hayır anlamına geliyor.

"Bana fanatik dediniz," diyor Eskici. "Oysa yepyeni düşünceleri için ölmek isteyen *sizsiniz*. Garip değil mi bu?"

"Öne eğilin."

Eskici öne eğiliyor ve yüzü Mia'nınkinin önüne gelinceye ka-

dar ellerini bir kaleci gibi dizlerine dayıyor. Yakından birbirlerinin gözlerinin içine bakarken Mia iğneyi kaldırıp Eskici'nin sağ gözbebeğine nişan alıyor.

"Bunu unutamıyorum," diye sözünü sürdürüyor Eskici. "Fanatiği şehitten ayıran nedir? Yıllar önce seçtiğim ve her şeyimi ona feda ettiğim taraf için şehit olan *ben* değil miyim? Gelecekte de ona hizmet etmek istediğim için, bir insanın sahip olduğu en değerli şeyle, yani ömrüyle? Oysa siz yüce bir güce körlemesine karşı çıkıp illaki ölmek istiyorsunuz! Fanatizm *budur*, öyle değil mi?"

Mia, iğneyi Eskici'nin gözüne daha da yaklaştırıyor.

"Hiç mi korkmuyorsunuz?"

"Hayır," diyor Eskici.

"Ama ben korkuyorum. Benim fanatikliğim sizinkinin kurumuş bir artığından başka bir şey değil." Mia elini indiriyor. "Düşünsenize, bu iğneyi sırf gözünüzden beyninize kadar sokmak için temin ettim. Benim için değeriniz bu kadardı işte. Ama artık akıllandım. En keskin silahları insan kendine yöneltir."

Eskici gözünü Mia'nın sivri aletine karşı korumaya çalışmadı, bundan sonra yapacaklarını önlemek için de uğraşmıyor. Mia kâğıttan giysisinin sol kolunu sıvayıp, yokladığı üst koluna doğru elini götürdüğünde sadece biraz uzaklaşıp iğrenerek yüzünü buruşturuyor. Elinin hamlesini hiçbir tereddüt frenlemiyor. İğne derinin altında santimetrelerce ilerliyor.

"Hangimiz," diye soruyor Eskici arkasını dönerek, "şimdi daha büyük bir suç işliyor?"

"Kendinizden kuşkulanıyorsanız," diyor Mia dişlerini sıkarak, "şundan emin olabilirsiniz: Domuzların en büyüğü her zaman siz olacaksınız."

Kolundan kan akıyor; kâğıttan giysiye kırmızı lekeler yayılıyor. Daha iyi görebilmek için başını mümkün olduğunca eğen Mia, sıkıca parmaklarının arasında tuttuğu iğneyi, büyütmek için yarasının içinde çeviriyor.

"Burada gördüğünüz," diyor Mia, "sizin eseriniz. İğne, kol, kan, bütün bunlar sizsiniz. Bu acıklı artıkların, bir zamanlar sözümona mutluluğu tatmış bir kadını andırır kalıntıların meşru sahibi sizsi-

niz. Ağzınızdan çıkanı kulağınız duyuyor mu, Heinrich Eskici? Önce beni paramparça ediyor, sonra da artık kaybedecek bir şeyim kalmadığı için suçluyorsunuz. Espri anlayışından yoksun filan değilsiniz." Bir kez daha başını şiddetle sallıyor Mia. "Fanatik olmamakla gurur duyuyorsunuz! Rasyonel üstünlüğe, analitik mesafeye ne büyük bir özen gösteriyorsunuz! Ama dikkat, canalıcı noktaya gelmedik daha. Siz herhangi bir fanatikten daha da kötüsünüz çünkü. Fanatikliğinden utanan bir fanatiksiniz. Bunun neresi iğrenç, bilmek ister misiniz?"

"Neden olmasın. Bu arada kaslarınızı delmekten vazgeçseniz. Malum, midem."

Ama Mia kanayan delikte arayışına son vermeye hiç niyetli değil.

"Fanatik," diyor, "bir fikre yapışır, annesinin eteklerine yapışan bir çocuk gibi. Hayatta elde edebileceği mutluluğu annesinin bir tanesi olmasına bağlar. Ne var ki sizin için bu bile yeterli değil, Eskici. Sadece ananızın sevgilisi olmak istemiyor, ona tepeden de bakınak istiyorsunuz. Bir hokkabaz gibi kavramlarla oynuyorsunuz, kendinizi özgür bir düşünür," Mia gülüyor, "ya da şehit mertebesine yükseltmek için!"

"Anlaşılan 'ana' kelimesi şu an sizin için büyük bir anlam taşıyor."

"Hiç de değil, Eskici. Bütün bunlara önem atfeden *sizsiniz*. Sizin ananız YÖNTEM, onun memesindeki en iyi yeri geri kazanmak için gözünüzü bürüyen açgözlülükle tir tir titriyorsunuz. Sanırın dünya üzerinde yerine getireceğim son görevim yetişkin olmanın ne anlama geldiğini size göstermek olacak. Yaklaşın, bakın. Kahrolası şey burada işte."

Mia başını biraz daha kolunun üzerine eğip tırnaklarını yaraya batırıyor.

"Kaybetmesini bilmeyen biri gibi konuşuyorsunuz," diyor Eskici, ama ne yazık ki her zamanki ikna gücünü yitirmiş durumda.

"Hiç uğraşmayın. Ne sizin ne de benim üzerimizde, bizi yargılayabilecek bir merci yok. Hiçliğin bir hüküm vermesini istiyorsunuz! Fanatik mi yoksa şehit mi olduğunuzu size kimse söylemeye-

cek. Çok yükseklere tırmandık, bütün fırtınalar aşağıda kaldı, hava inceldi. Bağırsak, kendi sorumuzun yankısı bile cevaplamaz bizi. Her şeye rağmen iyi bir insan olduğunuza, özellikle de benden daha iyi olduğunuza mı inanmak istiyorsunuz? Hadi bakalım. Evrenin umrunda bile değil. Hatta benim de."

"Benim için mesele ahlaki bir sorun değildi. Tam tersine..."

"Alın, Eskici. Size bir hediye."

Mia, kolundan çıkardığı kanlı çipi avuçlayıp uzatıyor.

"Alın. Bu benim. Yasal malınız. Altın bir zincire takın."

"Teşekkür ederim," diyor Eskici, çipi beyaz bir mendile sarıyor.

"Gerisi burada kalacak, artık kimseye ait değil." Mia sandalyenin kenarına kayıp kendini yere bırakıyor. "Böylece herkese ait. Tamamen teslim olmuş, yani tamamen özgür. Kutsal bir durum. Gidin artık. Geriye kalan dinlenmek istiyor."

Eskici bir şey daha söylemek istiyor ama Mia'nın gözlerini çoktan kapadığını fark ettiğinde duraksıyor. Huzurlu yüzüne birkaç saniye daha bakıyor, sonra omuzlarını silkiyor.

"Şehidin gururu," diyor. Bu kelimelere yüklediği aşağılamaya kendisi de güvenmiyor sanki.

"Beni affet, Mia. Affet!"

Herkes gelmiş. Mia'nın bulanık gördüğü salonun sonu yok; seyirciler göz alabildiğince uzanıyor. Siyah mankenler arasında atkuyruklu sarışını boşuna arıyor. Onun yerine hâkim kürsüsünün ortasında son karşılaşmalarında bile anlaşamadığı sakallı ihtiyarı görüyor.

Mia büyük duruşma salonundaki kargaşayla öylesine meşgul ki, biraz önce kafesinin parmaklıklarını dışarıdan kavrayan ellerle ve sürekli af dileyen sesle pek ilgilenmiyor. Sesle eller Mia'nın görüş alanından tekrar kaybolan Gülyanak'ın elbette. Belki de onu zorla uzaklaştırdılar. Mia, bir kafese tıkılmış olmaktan rahatsız değil. Bu şekilde şamatayı sanki bir tiyatro locasındaymış gibi izleyebiliyor. Rahatsız edici tek şey, kafesinin köşelerine yerleştirilmiş olan ve Mia'nın üzerine birkaç saniyede bir dezenfeksiyon maddesi sıkan püskürteçlerin tıslaması. Aralıklı püskürme Mia'nın tahmininee aklının son zerresini yitirdiği hücredeki ışığın yanıp sönmesini anımsatıyor. Duyduğu veya gördüğü her şey bir delinin fantazisinden çıkmış sanki. Siyah mankenler bağıran insan yığınının üzerine taht kurmuş. Mia doğru anlıyorsa eğer kellesini istiyorlar, oysa insanların bu boş kutuyla daha ne yapacaklarını anlamıyor. Bugün her zamankinden daha da mutsuz görünen sakallı yaşlı adam çekicini kürsüsüne vurup duruyor.

Nihayet sessizlik. Beyaz önlüklü bir doktor yaklaşıyor. Mia doktorun el ve ayak parmaklarına elektrikli kontaklar takmak için geldiğini sanıp gerileyince, güvenlik görevlisi uzun değneklerle onu bir köşeye sıkıştırmak zorunda kalıyor. Doktor elini parmaklıkların arasından uzatıp bir tarayıcıyla Mia'nın sol üst kolunu tarıyor. Bütün bakışlar yanıp sönen boş bir dikdörtgenden başka bir

şeyin görünmediği projeksiyon perdesine dönüyor. Mia gülüyor. Dezenfeksiyon sistemi tıslıyor. Tarayıcı keskin bir uyarı sesi çıkarıyor. Doktor Mia'nın kolundaki kabuk bağlayan yarayı buluyor ve başkan hâkimin kulağına bir şeyler fısıldamak için öne doğru koşuyor. Hâkim başını sallıyor.

"Duruşma açılmıştır," diyor Takkeci. "YÖNTEM, Mia Holl'e karşı."

Siyah mankenlerden biri ayağa kalkıp yüzünü Mia'ya dönüyor. Savcı Hav. Görünüşe göre sonsuz suç unsurlarından oluşan bir listeyi okumaya hazırlanırken Mia yavaş yavaş burada olup bitenleri kavramaya başlıyor.

"Terör örgütü liderliği," diyor Hav. "Sibylle Maden cinayetine iştirak. Halkı kışkırtma. İnfaz memuruna mukavemet."

Bütün elebaşılara, alkışlar eşliğinde tek tek perdenin önüne çıkan oyuncular gibi son kez sahneye çıkma fırsatı veriliyor. Mia bunu makul görüyor. Güzel bir fikir.

"Yöntemdüşmanı sabotaj. YÖNTEM'e ve sembollerine hakaret. Barışı tehdit eden ilişkilerin kurulması ve sürdürülmesi. YÖNTEM'in organlarına ve temsilcilerine saldırı. Halkı suça teşvik. Kamu huzurunu bozma."

Mia ellerini kaldırıp alkışlamaya hazırlanıyor.

"İçme suyu sistemine sabotaj planlama. Vatana ihanet. Terör savaşı hazırlığı. Savcılığın talebi, en ağır cezanın verilmesi. Sanığın belirsiz bir süre için dondurulması."

Hav okumayı bitirdiğinde Mia'dan başka kimse onu alkışlamıyor. Seyirciler arasından biri ayağa fırlıyor.

"Sahte duruşma!" diye bağırıyor. "İmha kampanyası! Cadı avı!"

Yanında oturan kişiler adamı sandalyesine oturtmaya çalışıyorlar. Birkaç ses onu tasvip ederken çoğu yuhalayıp susturuyor. Hâkim Takkeci çekicini kullanıyor.

"Sessizlik!" diye bağırıyor. "Düzen lütfen!"

İki güvenlik görevlisi koşarak geliyor, kışkırtıcıyı kollarından yakalayıp salondan çıkarıyor. Bu mükemmel hareketleri için Mia onlara içinden tam puan veriyor.

Ön taraftan bir sonraki siyah manken ayağa kalkıyor, Mia onun

avukatı olduğunu anlıyor. Gülyanak'ın kendisini abartılı bir heyecanla oynadığını düşünüyor. Tamamen ayağa kalkması gereğinden uzun sürüyor. Saçlarını çekiştirip duruyor, kafa derisini bir şapka gibi başından çıkarmak istercesine. Daha az hareket etse daha etkili olurdu.

"Yüce Mahkeme," diyor Gülyanak, "ezici kanıtlar karşısında savunma bir karşı talepte bulunmaktan vazgeçiyor."

Salon homurdanarak cevap veriyor. Gülyanak bu sefer dosya destesini yanında getirmemiş. Tek bir sayfayı eliyle düzeltip sınıf önünde şiir okuması gereken bir öğrenci gibi kâğıttan okuyor.

"Hiç kimse bir tehdit unsurunu savunarak kendini yöntemdüşmanı kılmamalı. Tehdit unsurunun kendini savunma imkânı vardır. Yaşasın YÖNTEM. *Santé*."

Yerine otururken bu berbat metni için Mia onu yuhalıyor. Seyirciler arasından biri ona katılıyor.

"Şike derler buna!" diyen bir ses duyuluyor, ama hemen ardından susuyor. Güvenlik görevlileri salonun köşelerine yerleşirken bakışlarıyla kalabalığı tarıyor.

"Savunma, ceza yargılamasında adalet organlarının kendi kendilerini korumaları ilkesine başvuruyor," diyor Hâkim Takkeci yüksek sesle. "Mahkeme bunu protokole alıyor. Delillerin ortaya konulmasıyla başlıyoruz. Heinrich Eskici, tanık kürsüsüne lütfen."

Bundan sonra siyah bir manken değil, günlerdir, haftalardır, hatta belki de her zaman Mia'nın hayatında tek gerçek insan rolünü oynayan, gururlu profili ve kara gözleriyle, o ince, uzun boylu figür ayağa kalkıyor. Mia, Eskici'nin öne doğru yürüyüşünü izlerken gözleri yanmaya başlıyor, bunun nedeni dezenfeksiyon maddeleri değil. Onu özlemişti.

"YÖNTEM adına ant içiyorum ki sadece gerçeği söyleyeceğim vesaire vesaire," diyor Eskici oturur oturmaz. "Bu ülke her birimize uzun ve mutlu bir yaşam garantileyen bir sistemi inşa etmek için onlarca yıla ihtiyaç duydu. Bu mutluluğun düşmanları sayısız ve yakalanmaları da zor. Ama mücadele devam ediyor! Değerlerimizi savunacağız."

Seyirciler otomatikman alkışlamaya başlarken Eskici yatıştırı-

cı bir biçimde başını sallayıp bir parmağını dudaklarına götürüyor. Hav, bir kez daha sesini yükselterek dikkatleri kendisine çekmeye çalışıyor.

"Bay Eskici, savcılık olayın iç yüzü ile ilgili değerlendirmenizi..."

"Kimse sanığı benim kadar iyi tanımıyor," diye sözünü kesiyor Eskici.

"Doğru," diyor Mia şefkatle.

"Bayan Holl akıllı, bilgili ve kendinden emin. Güçlü bir kişiliktir."

"Teşekkür ederim, Heinrich," diyor Mia.

"İnanarak suç işlemiştir. Eskiden YÖNTEM'in sadık taraftarı, bugün çok tehlikeli bir fanatik. Fikirleri için ölmeye hazır. Ona en ağır cezayı verirsek onun isteğine uymuş olacağız. Özgür bir insan olarak saygı duymuş olacağız. Ceza suçluyu onurlandırmış olacak!"

Seyirciler tekrar el çırpmaya başlıyor, en çok da Mia alkışlıyor.

"Aferin!" diye bağırıyor biri.

"Sessizlik rica ediyorum," diyor Takkeci.

Mia başını sallıyor, alkışlıyor ve ağlıyor, başını öyle bir şiddetle sağa sola sallıyor ve alkışlıyor ki önde neler konuşuluyor hiç fark etmiyor. Alkışlamayı ancak görüntüye başka figürler girdiğinde bırakıyor. Beyaz önlüklü üç kadın tereddütlü adımlarla hâkim kürsüsünün önüne çıkıyor ve çil yavrusu gibi dağılıyorlar. Bir güvenlik görevlisi üçünü tanık kürsüsüne götürüyor.

"Bildiğiniz kadarıyla gerçeği sadece gerçeği söyleyeceğinize ve hiçbir şeyi gizlemeyeceğinize ant içiyorsunuz," diye açıklıyor Takkeci. "Ellerinizi kaldırın."

"Ant içiyoruz," diyor Lizcik.

"Tanrı şahidim olsun ki," diyor Vızcık.

"Tanrı değil, değil," diye tıslıyor Pollcuk.

"Hanımlar," diyor Takkeci, "Tanıklık etmenizin nedeni ev aramasında..."

"Oradaydık, şef," diyor Lizcik.

"Mia bir şehittir!" diye bağırıyor Vızcık.

"Aklını mı kaçırdın sen," diye fısıldıyor Pollcuk.

Salonda seyirciler fısıldaşıyor. Bu arada koskoca bir güvenlik ordusu seyircileri sardı. Birkaçı tanık kürsüsüne yaklaşıyor.

"Vızcık demek istiyor ki," diyor Lizcik hızla, "Bayan Holl bir terörist."

"İkisi de aynı şey," diyor Vızcık, "ha şehit, ha terörist!"

"Bir tane daha!" Seyirciler arasından bir adam ayağa kalkıyor.

"Çenesini kapatın şunun!" Bir ikincisi daha ayağa kalkıyor.

"Lanet olsun," diye tıslıyor Takkeci güvenlik görevlilerine doğru. "Huzuru bozanları etkisiz hale getirin."

Vızcık üniformalılara boş gözlerle bakıyor.

"Bütün gazetelerde böyle yazıyordu," diyor onlara. "Ama tabii ben çok önceden de biliyordum. Mia iyi bir teröristtir!"

"Yöntemdüşmanları!"

"Çıkarın şunları!"

"Duruşmaya ara verip salonu boşaltın," şeklinde bir talepte bulunuyor üye hâkimlerden biri Takkeci'den.

"Asla," diye bağırıyor Heinrich Eskici basın kürsüsünden. "Bu iş bugün bitecek."

"Sessizlik!" diye bağırıyor Takkeci.

"YÖNTEM cinayettir!" diye cevap geliyor.

Bu sözü bağıran adam kısa boylu, bilye gibi bir kafası ve seyrek saçları var. Mia onun programcı olarak çalıştığını tahmin ediyor. Yanında oturan biri adamı bir yumruk darbesiyle yere seriyor ve birkaç kişi de tekme atıyor, yüz ifadesinden hayatında ilk kez fiziksel bir acı duyduğu anlaşılıyor. Üç güvenlik görevlisi sıralar arasından kendilerine yol açıp bilye kafalıyı kollarıyla bacaklarından tutup çıkışa sürüklüyor.

"Mia Holl'ü gafletinizin sunağında kurban ediyorsunuz!" diye bağırıyor bilinmeyen biri, kısa adam dışarı taşınırken.

"Doğru," diye bağırıyor Vızcık.

İlk sıralardan birkaç adam barikatın üzerine tırmanmaya çalışırken güvenlik görevlileri Vızcık'ı ortalarına alıyor. Biri Vızcık'a kelepçe takıyor, diğerleri de coplarını kaldırarak onu saldırganlarına karşı koruyorlar. Vızcık kafesin yanından kapıya doğru sü-

rüklenirken Mia, artık sahneye çıkma sırasının geldiğini kavrıyor. Moritz hazır bulunamadığı için, Mia sıranın kimde olduğunu kestiremiyordu. Kafesin parmaklıklarını kavrayıp öyle şiddetle sarsıyor ki bütün kafes zangırdamaya başlıyor.

"Durun! Sıra bende!" Etrafında hareketler yavaşlıyor, başlar öne çevriliyor. Birdenbire ortalık sessiz.

"Ülkeyi yakıp kül edin," diyor Mia. "Binaları yıkın. Giyotini bodrumdan çıkarın, yüz binleri öldürün! Yağma edin, ırza geçin! Açlık çekin, donun! Buna hazır değilseniz, rahat durun. Kendinize ister korkak ister akıllı deyin. İster başına buyruk, ister sistemin takipçisi veya destekçisi olarak görün kendinizi. Apolitik ya da bireyci olun. İnsanlığa ihanet edin veya insanca olanın sadık koruyucusu olun. Fark etmez. Ya öldürün ya da susun. Bundan gayri her şey oyundur."

"Tuhaf bir fanatik," diyor üye hâkimlerden biri izleyen sessizlikte.

"Bu kadar mı?" diye soruyor Mia. "Hani *bana* alkış?"

"Yeter." Tükenmiş bir halde alnındaki ve ensesindeki teri siliyor Takkeci. "Bu kadarı yeter. Sanık mahkemeyle dalga geçiyor. Duruşma kapanmıştır. Kanun sanığa infaz sırasında yanında olmasını istediği bir kişinin adını verip vermeyeceğini sormamı gerektiriyor."

"Heinrich Eskici," diyor Mia hemen.

"Kabul ediyorum," diyor Eskici.

"Mükemmel," diyor Takkeci. "Hüküm fıkrasını okuyorum."

Dosyadan daha duruşma başlamadan yazılmış olması gereken bir kâğıt çıkarıyor. Mia kafesinde kendini geriye bırakıp gözlerini kapatıyor.

"Yine de," diyor sessizce ve gülümsüyor. "Yine de ben kazandım."

"Romen rakamıyla bir. Sanığın yöntemdüşmanı entrikalar çevirerek, fikri içtima kuralı uyarınca bir terör savaşı hazırlama, milli barışı tehlikeye sokma, toksik madde kullanımı ve kamu huzuru için zorunlu olan testleri kasten reddetme suçlarını işlediği anlaşılmış; suçu işleyiş biçimine, suç kastının yoğunluğuna, suçun işlen-

diği yer ve zamanın özelliklerine göre, eylemlerine uyan, Romen rakamıyla iki. Belirsiz bir süre dondurulma cezası ile cezalandırılmasına, Romen rakamıyla üç. Yargılama giderinin sanıktan tahsili ile hazineye gelir kaydına karar verilmiştir. Gerekçeler..."

Bakınız yukarıda. Bakınız tekrar ve tekrar ve yine tekrar, bakınız yüzyılın başları ve yüzyılın sonları ve yüzyılın ortaları – yukarıda.

Son

Belki haftalardır en huzurlu an bu. Belki aylardır. Döşek rahat, oda temiz, hava klimalı. Mia yıkandı, masajlandı ve beslendi. Vücudu donmanın yol açtığı zararlardan koruyacak olan bir neopren giysisi giydirildi ona. İçeri taşınıp cam plakaları ve boruları yla açık bir solaryum gibi zararsız görünen bir cihaza yatırıldı. Takkeci ve Eskici de tehditkâr görünmüyor, olağanüstü büyük hiç değiller. Eskici, Mia'nın alnını nemli bir bezle silip soğutuyor, rahat yatmasını sağlıyor ve bir yudum sıcak su içmesi için ona fincanı uzatıyor. Neredeyse Eskici onu kalın, beyaz, taze kokulu kuştüyü yorganla sarmalayacak. Mia yorgun. Buza yatırmak. Güzel bir deyim. Kalp atışlarının yavaşlamasını, seyrekleşen soluklarını, hatta gözyaşı sıvısının şimşek hızında kuruması sonucunda gözlerine inecek perdeyi, insanca bakışın geriye kalanları dehşete düşürerek yok olmasını düşünüyor korkmadan. Dışarıda görülecek bir şey kalmadıysa insanın görmeye neden ihtiyacı olsun? Hummalı baş sallaması da azaldı. İnsan kime veya neye *hayır* demesi gerektiğini artık bilmiyorsa başını niye sallasın ki?

"Kayda geçiyorum," diyor Takkeci. "Hükümlü infaza hazırlandı ve Sağlık Kanunu'nun 234. maddesine dayanarak bütün tıbbi ayrıntılar hakkında bilgilendirildi. Başkan Hâkim Takkeci ve mutemet olarak Heinrich Eskici hazır bulunuyor. Sanığa son isteği soruluyor. Bayan Holl, son isteğiniz nedir?"

Mia'ya öyle güzel bir uyku bastırmış ki kendisiyle konuşulduğunu hemen anlayamıyor.

"Böyle bir şey gerçekten de var mıymış?"

"Çok klasiktir," diyor Eskici.

"O zaman klasiklere devam edelim. Bir sigara istiyorum."

Eskici seviniyor; neredeyse ellerini çırpacak.

"Görüyorsunuz işte!" diye bağırıyor. "Biliyordum."

Gümüşi bir sigara tabakası çıkarıp kibar bir jestle Mia'ya ikram ediyor.

"Ama bunu yapamazsınız..." diye başlıyor hâkim.

"Ödleğin tekisiniz, Takkeci," diye cevap veriyor neşeyle Eskici ve sigarayı yakıyor.

Mia derin bir nefes çekiyor.

"Hükümlü..." Takkeci protokolüne bir şeyler çiziktiriyor. "Ben buna asla..." Başını kaldırıyor. "Neyse, hükümlü son isteğinden vazgeçiyor."

Bunu yazıyor Takkeci; sonra da aynalı cam pencerenin arkasındaki cihazları kullanan görünmez kişiye bir işaret veriyor.

"Giyotin konusunu sevdim," diyor Eskici. "Ya öldürün ya da susun. Hatıranızı yâd ederken bunu alıntılayacağım. Nasılsınız?"

"İyiyim," diyor Mia. "Moritz'in kokusunu alıyorum."

"YÖNTEM adına," diyor Takkeci.

Cihazın kapağı yavaşça aşağı iniyor; Mia bir nefes daha çekip sigarayı Eskici'ye uzatıyor.

"Demek sürgüne gidiyorum," diyor Mia sessizce.

Kapak kapanıyor. Mia ayakları dışında giderek kayboluyor. Cihazın yarıklarından soğuk sis tıslayarak çıkıyor. Eskici'yle Takkeci işlemi uygun bir mesafeden denetlemek için geriye çekiliyorlar.

Güzel bir son olacaktı. İyi bir son söz; haftalardır ya da aylardır yaşanan en huzurlu an için. Ama kapı birdenbire açılıyor ve Hav heyecanla, nefes nefese içeri koşuyor. Elinde rulo halinde, eski moda mühürlü bir belge tutuyor.

"İnfazı," diye soluyor, "kesmek zorundayım."

"Durun!" diye bağırıyor Takkeci.

Tıslama hemen duruyor, soğuk sis dağılmaya başlıyor.

"YÖNTEM'e çok şükür," diyor Hav. "Kelimenin tam anlamıyla son anda."

"Neler oluyor?"

Takkeci öyle sinirli ki belgeyi neredeyse Hav'ın elinden koparıp alacak. Savcı mührü açarken Eskici kollarını çaprazlayıp memnun bir gülümseme ve o bildik duruşuyla duvara yaslanıyor.

"Yöntem Kurulu'nun başkanı," diye okuyor Hav, "savunmanın talebi ve en yüksek makamın isteği üzerine hükümlünün affedilmesine karar vermiştir."

Kapak kilidi açılıyor.

"Ne güzel," diyor Eskici Mia'ya. "Kurtuldunuz."

Hükümlü zorlukla doğruluyor.

"Ne?" diye soruyor donuk donuk.

Eskici şaşkın yüz ifadesini gördüğünde içtenlikle gülmeye başlıyor. O kadar çok gülüyor ki nefesi kesiliyor.

"Dinleyin," diyor heyecanlı Takkeci. "Anlamıyorum, ne..."

Eskici, parmağıyla Mia'yı işaret etmek dışında bir şey yapamıyor. "Hükümlüye bir bakın!" diyor zorlukla konuşmaya tekrar başlayabildiğinde. "Şu şaşkın bakışa! YÖNTEM'in onu şehit yapacağına ciddi ciddi inandı. Oysa yalnızca basiretsiz iktidar sahipleri endişeli halka bir kült figürü armağan eder. Nasıralı İsa, Jeanne d'Arc – ölüm bireye ölümsüzlük verirken direniş ordularını güçlendirir. Sizin başınıza bu gelmeyecek, Bayan Holl. Ayağa kalkın. Giyinin. Eve gidin. Artık..." Bir kez daha gülme krizine tutuluyor. "Özgürsünüz!"

"Hayır," diye fısıldıyor Mia.

Yavaş yavaş olan biteni kavrayan Hav'ın yüzüne kocaman bir sırıtış yayılıyor.

"Bu kadarı yeter artık." Takkeci, kahkahalarla gülerken gözlerinden gelen yaşları silen ve kendini toparlamaya çalışan Eskici'ye öfkeyle bakıyor.

"Hayır!" diye bağırıyor Mia. "Bunu yapamazsınız! Beni burada tutmalısınız! Bana bunu borçlusunuz!"

"Psikolojik koruma," diyor Hav Takkeci'ye. "Bir gözetmen talebi. Topluma geri kazandırma tesisinde ikamet. Tıbbi gözetim. Gündelik hayata uyum sağlama."

"Bununla ilgileneceğim," diyor Takkeci.

"Güven oluşturucu önlemler. Siyasi eğitim. Yöntem öğretisi."

İki adam kendi aralarında konuşa konuşa odadan çıkıyor. Eskici'nin eli kapının kolunda. Sigara tabakasını ve çakmağı Mia'ya fırlatıyor.

"Hoşçakalın, Bayan Holl," diyor.

Mia, tek başına kalıyor. Başını sallıyor.

Çünkü ancak şimdi Mia ... ancak şimdi oyun ... ancak şimdi her şey gerçekten de sona erdi.

—

Çevirmenin Notları

1. Esenlikler, sağlıklar anlamında Fransızca sözcük.

2. Almanya'da mahkemelerin canlandırıldığı TV programları oldukça revaçtadır. Bu programlar öğleden sonra yayınlanır ve davalar tek celsede sonuçlanır.

3. Majör Histokompatibilite Kompleksi, bağışıklık sisteminin kendinden olanı ve olmayanı tanıması için gerekli olan "doku antijenlerini" kodlayan gen bölgesidir. Kodlanan proteinler sınıf I, sınıf II ve sınıf III gibi alt bölgelere ayrılır.

4. Telematik: Bilgisayar entegrasyonu. Telekomünikasyon ile enformasyon kelimelerinden türetilen bir kelime.

5. İkili dans anlamında Fransızca sözcük.

6. Kral, piskopos veya papa gibi yüksek bir görevlinin kendinden söz etmek için kullandığı çoğul zamir.

7. Tamam, anlaştık anlamında Fransızca sözcük.

8. İnsan için bilinen en zehirli toksindir, bu yüzden en gözde biyolojik silahlardan biridir.

9. Şeytan çıkarma ayinlerinde "*Vade retro Satanes*" olarak kullanılan "Geri git, şeytan" anlamındadır.

JULI ZEH

TEMİZE HAVALE

roman

Zorla güzellik olur mu? Peki zorla sağlık, temizlik, her türlü mikroptan ve tesadüften arındırılmış steril bir yaşam mümkün mü?

Alman edebiyatının huzursuz ruhu Zeh bir kez daha mikropluk yapıyor: Sadece Almanya'nın değil, topyekûn Batı'nın verdiği gıcır gıcır pozların altındaki kalın tozu kaldırmaya, "değerleri"ni değersizleştirmeye devam ediyor. Zeh, çok fazla aşk ve çok fazla anlayış arasına sıkışıp kalmış Mia Holl gibi unutulmaz bir karakter aracılığıyla, beden deyince suların durduğu, bedenlerin sistemce sahiplenilip denetlendiği, sağlık ve selametlerine ait tasarrufların ibadete vardığı, ruhları sıkıntıdan patlatan, pek yakınımızdaki "tertemiz" ve baskıcı bir sistemden trajikomik haberler veriyor.

İrade ve vicdandan yoksun bir sistem bu: Bize aynı zamanda adaletin bir zanaat olduğunu, bazı tezgâhlarda el maharetiyle her seferinde tekrar dokunduğunu, uyum göstermeyenlerin temize havale edildiğini hatırlatan bir sistem.

Metis Edebiyat | Roman
ISBN-13: 978-975-342-826-2

9 789753 428262

Metis Yayınları
www.metiskitap.com